ÉLOÏSE COHEN DE TIMARY

„Un splendid roman de dragoste."
LE MONDE DES LIVRES

IUBIRI METEORICE

TREI

FICTION CONNECTION

ÉLOÏSE COHEN DE TIMARY

„Un splendid roman de dragoste."
LE MONDE DES LIVRES

IUBIRI METEORICE

FICTION CONNECTION

TREI

ÉLOÏSE COHEN DE TIMARY

„Un splendid roman de dragoste."
LE MONDE DES LIVRES

IUBIRI METEORICE

TREI

FICTION CONNECTION

ÉLOÏSE COHEN DE TIMARY

„Un splendid roman de dragoste."
LE MONDE DES LIVRES

IUBIRI METEORICE

FICTION CONNECTION

TREI

FICTION
CONNECTION

COLECȚIE COORDONATĂ DE
Magdalena Mărculescu

Éloïse Cohen de Timary

Iubiri meteorice

Traducere din limba franceză de Diana-Alina Ene

Editori:

Silviu Dragomir

Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:

Magdalena Mărculescu

Redactare:

Domnica Drumea

Design copertă:

Andrei Gamarț

Director producție:

Cristian Claudiu Coban

Dtp:

Eugenia Ursu

Corectură:

Irina Mușătoiu

Oana Apostolescu

Titlul original: Les amants météores

Autor: Éloïse Cohen de Timary

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București

Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20

e-mail: comenzi@edituratrei.ro

www.edituratrei.ro

ISBN (print): 978-606-40-0926-5

ISBN (epub): 978-606-40-1510-5

Prolog

Ca un sportiv înainte de concurs, își repetă în gând mișcările. Sigur că ar fi preferat s-o facă la spital — ascultând bipul aparatelor și zdrăngănitul meselor mobile pe culoar când se împarte mâncarea, simțind mirosul dezinfectanților medicali și cel atât de familiar al anestezicelor —, dar soarta a făcut ca ea să se afle undeva în Bretania, în casa veche cu pereți umezi și gresie ciobită de trecerea timpului. Se luminează de ziuă, iar afară e un frig năprasnic. Chiciura a acoperit ferestrele cu o pojghiță alburie, iar temperatura în interior nu depășește zece grade.

Scotocește o vreme în dulapul mare din lemn de cireș din hol, căutând o pătură sau un pled, dar nu găsește decât haine de ploaie și cizme de toate mărimile, găleți, lopeți colorate, o rachetă de tenis cu corzile uzate — miros de vacanță și de apă sărată —, așa că se duce să mai pună câteva lemne în șemineu. În minte îi vin imediat țipete vesele de copii ce se întorc alergând de la plajă, cu părul plin de sare, costumele de baie șiroind în cadă... și își imaginează totodată și agitația perpetuă din casa aceasta mare, adulți ce izbucnesc în râs ori se ceartă, petreceri, cârnați pe grătar, salatiere pline ochi, sticle golite unele după altele, mese prelungite la infinit, ultimul pahar băut cu ochii la stele și, brusc, toate aceste amintiri care nu sunt ale ei o deprimă. Scutură din cap ca să-și alunge gândurile negre, apoi merge din nou la bucătărie și dă drumul cafetierei. Marianne n-ar trebui să întârzie.

La etaj, Marianne e trează de multă vreme. De fapt, nici n-a prea dormit. Dar vrea să mai rămână un moment singură. Se apropie de fereastră, șterge aburul cu dosul mânecii și se uită la prunul bătrân din fundul grădinii, căruia i-au căzut toate frunzele. Crengile lui plăpânde și răsucite se profilează pe fundalul cerului ca niște umbre chinezești. Singură cu zorile care se ivesc ușor, Marianne tremură. Suflă de două-trei ori în pumni ca să se încălzească,

apoi își ascunde mâinile la subsuori. În jur, ceața dimineții s-a așternut peste toată regiunea ca o pudră fină. Hornurile caselor vecine fumegă liniștite. Timpul trece cu încetinitorul. Nu se aude nici cel mai mic zgomot, nicio mișcare. Doar una sau două păsări ce țopăie până la căsuța cu hrană din grădină pentru a ciuguli câteva semințe de floarea-soarelui — și la ferma vecină, un vițel ce se pregătește să vină pe lume.

Puțin mai târziu, Marianne stă pe canapeaua din camera de zi. Sub pledul care o acoperă până la gambe e goală. Închide ochii și strânge atât de tare din pleoape, încât motivele psihedelice încep să strălucească. Ar fi vrut să recite un poem, sau chiar o rugăciune, dar nu-i vine nimic în minte. Doar chipul lui Virgile și acele câteva imagini fugare pe care i-ar plăcea să le păstreze intacte pentru totdeauna — seara primei lor întâlniri și momentul în care i-a luat din mână țigara pe care se pregătea s-o fumeze doar pentru a-i atinge buzele în mod indirect; prima oară când au văzut marea împreună, nu departe de aici; prima dată când și-au pus hainele în același dulap și și-au amestecat lenjeria în mașina de spălat; prima dată când s-au imaginat îmbătrânind împreună și mirosul pe care l-ar fi avut pielea lor atunci.

Inspiră profund și deschide ochii larg. Îl simte pe Virgile acolo, foarte aproape de ea. Îi simte respirația caldă, râsul solar, mirosul de pară proaspătă din adâncitura dintre clavicule. Invocă toți druizii și toate vrăjitoarele de pe pământ — ajutați-mă să meargă, murmură ea. Ajutați-mă, vă rog!

Femeia de lângă ea spune câteva cuvinte, o să fie bine, nu te teme, în timp ce îi pune o mână liniștitoare pe pântec. Apoi introduce delicat cateterul și, cu un gest sigur și precis, injectează conținutul micului tub — care, în clipa asta, e centrul lumii.

Redactorul-șef era acolo, în spatele biroului său, cu o cămașă deschisă ce lăsa să i se vadă părul cârlionțat de pe piept; avea o țigară între dinți și frunzărea nervos printr-un teanc de documente.

— E o adevărată nebunie, zise el, punând țigara aprinsă pe marginea biroului.

Mai scotoci câteva clipe printre hârtii, înainte de a găsi ce căuta.

— A, uite-o: e o pagină întreagă despre Paul Wiazowski. A apărut săptămâna trecută în State.

Marianne înșfăcă revista și redactorul-șef își luă țigara înapoi. Trase un fum adânc, cufundându-se în scaun, apoi își trecu mâna peste barba de trei zile.

— Oricum e ciudat, adăugă el. Tipul ăsta nu dă niciodată interviuri. Iar tu, țac-pac, faci rost de o întâlnire pocnind din degete. Și unde anume va avea loc?

Femeia îi răspunse cu un glas mormăit și dădu paginile cu vârful arătătorului, până când găsi articolul cu pricina („Paul Wiazowski sau renașterea french literature“). Apoi puse revista pe genunchi și începu să citească. Articolul era o adunătură de clișee, un portret al lui „Salinger din Ardeni“ — era originar din Charleville-Mézières, data nașterii necunoscută —, cu temele sale predilecte, metoda de lucru, chestii care se spuseseră deja de sute de ori.

— Mulțumesc, Vincent, spuse ea, punând revista pe birou. Dar cred că va merge. Trebuie să plec.

Trecuse atâta vreme de când voia să-i ia un interviu lui Paul Wiazowski. Avea chiar impresia că îl cunoaște deja, atât de mult o emoționa ce scria el, vibra cu toată ființa la vorbele lui așternute pe hârtie. Rareori mai citise ceva care să descrie sufletul omenesc cu atâta precizie și acuitate, iar talentul lui părea inepuizabil. Wiazowski observa ca nimeni altul detaliile cele mai mărunte ale cotidianului și știa să descrie emoțiile cele mai intime, pătrunzându-ți în suflet cu delicatețe, dar putea și să-ți strivească măruntaiele cu pagini de o violență și de o furie aproape de nesuportat. Oricum, nu ieșeai întreg după lectura cărților lui. Doar zdruncinat, emoționat, tulburat. În plus,

descopereai întotdeauna câte o frază ce-ți oferea un adevăr existențial, asemenea unei perdele pe care o întredeschizi în întuneric și care lasă dintr-odată să pătrundă lumina pură, arzătoare, orbitoare.

Marianne știa prea bine că Wiazowski nu dădea interviuri, cu toate astea, trimisese o rugăminte editurii care-l publica. Nu se aventurase în formulări pretențioase, nu, avusese doar grijă să descrie efectul pe care îl aveau asupra ei cărțile lui — o fetiță aruncată într-un vagon scăpat de sub control, alunecând într-un montagnes russes cu viteza vântului — și așteptase. Trecuseră mai multe luni, își pierduse aproape orice speranță, când într-o zi, ca prin miracol parcă, primise o scrisoare prin care i se propunea o întâlnire cu Paul Wiazowski.

*

Fu nevoită să caute un moment până să găsească locul, deoarece editura nu-i furnizase decât niște indicații vagi. Rugă câțiva trecători să o îndrume, se întoarse de unde plecase, ca în final să se trezească în acea fundătură îngustă ce nu figura pe nicio hartă. Pereții erau plini de inscripții, mirosea puternic a urină, se vedeau mucuri de țigară peste tot, prezervative folosite și o pisică vai de capul ei care i se împletici printre picioare — ce clișeu, Dumnezeule, începe bine, gândi ea, imaginându-și totodată cum putea folosi toate astea pentru viitorul articol.

Restul n-a mai fost o surpriză, o curte din spate sordidă, o clădire dărăpănată, cu ferestrele deschise prin care ajungeau până la ea clinchete de veselă, voci și sunetul spart al unui televizor. Cu siguranță că greșise adresa. Tocmai se pregătea să plece, când observă în stânga o ușă mică, ce părea ferecată. Intră fără să bată și fu imediat întâmpinată de un miros de tutun, usturoi și condimente și de vesela dezordine ce domnea înăuntru. Era un bar minuscul, nu avea mai mult de zece metri pătrați, cu cinci sau șase scaune așezate în jurul tejghelei și sticle de băutură aliniate pe o etajeră în spate. Pe pereți, poze vechi alb-negru din Tanger, Rabat sau Essaouira, o mulțime de oglinzi de

mărimi și forme diferite, planșe botanice cumpărate de la târgul de vechituri, măști africane sculptate în scoarță de arbore de cauciuc, fluturi prinși cu ace în rame, câteva coleoptere, mai multe gravuri din secolul XIX — femei în posturi lascive, cu sâni grei și șolduri generoase — și, la picioarele tejghelei, un vraf de cărți așezate direct pe podea.

Barul, ținut de Kamel și Olive, era întotdeauna plin de lume. Rareori găseai un scaun liber, iar seara aceea nu făcea excepție. Lângă tejghea, doi băieți vorbeau tare și râdeau. Primul purta pantaloni galben-muștar, o cămașă în carouri și papion asortat și avea o mustață foarte fină, ca trasată cu tuș; celălalt, îmbrăcat într-un tricou marinăresc larg, avea chipul mat și colțuros, ochi frumoși, cenușii și mirosea tare a parfum, un amestec de vetiver, fulgi de săpun și paciuli. Lângă ei, un bărbos picotea liniștit, pierdut în gânduri, în timp ce un tânăr cu chip de serafim, bucle blonde și ten diafan, era cufundat în lectura unei cărți. Se întrerupea uneori, când primea un mesaj pe mobil; se uita atunci la ecran cu un aer distrat, scria răspunsul, apoi continua să citească.

Ceva mai încolo era Paul Wiazowski. Cap ras, ochelari negri, tatuaj pe lobul urechii. Avea o halbă de bere în față și se pregătea să ciugulească niște melci à la marocaine dintr-un bol mic de ceramică.

— Ia gustă, zise el, întinzându-i bolul lui Marianne, fără s-o lase măcar să se prezinte. Coajă de portocală, anason, piper și puțin absint: nu mai cunosc pe nimeni care să prepare melci cum o face Kamel.

În spatele barului, Kamel, care tocmai termina de șters un pahar de vin, roși violent.

— Bunica mea, zise el cu un aer încurcat. Ea m-a învățat totul.

— Hei, hei, făcu Olive, oprind brusc shakerul pentru cocktailuri. Dragule, acceptă complimentul și tacă-ți gura!

Își însoți cuvintele cu un ușor ghiont din șold, la care Kamel se prefăcu că se vaită, apoi puse paharul la loc și lăsă distrat cârpa pe marginea chiuvetei. Murmură ceva despre bunica lui, pe un ton încărcat de emoție. Olive zâmbi. Vărsă conținutul shakerului în două pahare cu marginea glasată cu zahăr

colorat și le împinse pe tejghea, unul pentru pantaloni muștar și celălalt pentru bluză marinărească parfumată, apoi se întoarse spre Kamel, zburlindu-i părul. Își umezi în gură degetul mare ca să-i șteargă urma de ruj de pe obraz.

— Cât mi-aș fi dorit s-o cunosc pe bunica ta, spuse ea. Sunt convinsă că ne-am fi plăcut foarte mult una pe cealaltă.

Râse ușor, da, cu siguranță că am fi făcut tot felul de nebunii împreună și, pe neașteptate, privirea i se umezi. Luă cârpa pe care o abandonase Kamel și o trecu rapid peste tejgheaua deja lună, aranjând încă o dată sticlele cu un gest automat. Era adevărat că și-ar fi dorit să o cunoască. I-ar fi plăcut s-o viziteze, să ia ceaiul împreună stând la palavre ore întregi, să-i pieptene părul rărit, să ronțăie prăjiturele uscate, ascultând la nesfârșit aceleași povești plicticoase — Kamel n-avea idee cât de mult. Pentru că din momentul în care renunțase să mai fie Luis, ca să devină Olive, nu-și mai revăzuse niciodată propria bunică. Nici mama. Nici vreun alt membru al familiei.

Marianne își scoase carnețelul și puse reportofonul pe tejghea.

— Ce bei? întrebă Wiazowski. Pentru că eu mai iau una.

Își șterse nervos fruntea cu un șervețel de pe bar și dădu berea pe gât.

— Locul meu e la masa de lucru. Printre stilouri, teancuri de foi și post-it-uri. Să inspir mirosul de cerneală ce se usucă. Să meșteresc la fiecare frază, refăcând-o, cizelând-o. Nimic altceva.

Trase bolul de ceramică spre el, făcând cochiliile melcilor să se ciocnească și, după o scurtă ezitare, scoase din buzunar scrisoarea lui Marianne, o despături cu grijă și își așeză palma peste ea. Dar acum suntem aici, tu și cu mine, păru el să spună. Se întoarse spre ea și o fixă o vreme prin ochelarii negri.

— De fapt, ce anume vrei să știi?

Marianne se întrebase multă vreme cum să abordeze acest interviu, cu ce să înceapă și hotărâse să intre direct în subiect, punându-i întrebări despre felul

în care scrie. Dădu drumul reportofonului, îl împinse ușor spre el și-și drese vocea.

— Îmi imaginez că fiecare carte reprezintă pentru un scriitor un început de drum, spuse ea. Pe parcurs, dă piept cu tot felul de provocări, de încercări, se înșală, o ia de la capăt, ca să sfârșească prin a depăși toate obstacolele. Ce anume ați învățat dumneavoastră, scriind acest al unsprezecelea roman?

Îl văzu pe Wiazowski cum se încruntă pe sub ochelarii negri și-i face semn lui Kamel să-i mai aducă o bere. Luă o înghițitură zdravănă și puse paharul pe colțul scrisorii. Apoi, fără să mai stea pe gânduri, începu să povestească, cu ochii ațintiți asupra tejghelei.

— Totul a pornit de la o femeie pe care am văzut-o la spălătoria de la parterul clădirii în care locuiesc, o femeie foarte slabă și foarte singură, care se uita nemișcată la mașina de spălat, în timp ce-i dădea să sugă bebelușului ei. Stătea pe scaunul de plastic, cu copilul lipit de sânul stafidit și fixa hainele ce se învârteau încet, într-o parte și-n alta, în cuvă. Avea umerii lăsați și privirea pierdută. Părul încâlcit, lipsit de strălucire, îi cădea peste umeri, iar buza de jos îi atârna. Ținea copilul strâns în brațe, dar acesta se zvârcolea și urla ca din gură de șarpe, puteai să vezi căpșorul minuscul lovindu-se de sânul sterp, ca și cum ar fi vrut să scape, în timp ce pumnișorii aceia strânși împingeau femeia din toate puterile.

Bărbatul mai luă o gură de bere și își aprinse o altă țigară din care trase o vreme în tăcere.

— Când am văzut acea scenă, am rămas încremenit. Mă mișca adânc. Eram sigur că găsisem ceva. Dar femeia trebuie că-mi simțise prezența, pentru că s-a întors spre mine, iar când privirile ni s-au încrucișat, am înțeles. Totul. Așa că am urcat la mine, cu gura uscată și sufletul zdrobit și am început să scriu povestea acelei femei pierdute care fură un nou-născut dintr-o piață publică. Sigur nu e al ei, îmi spuneam. Eu, care nu am copii, știam totuși că asemenea accese de nebunie sunt posibile, când se lasă seara și suntem copleșiți de singurătate și de un sentiment de gol interior. Am scris mai multe versiuni, dintr-o singură suflare, dar de fiecare dată era ceva care nu se potrivea. Personajul îmi scăpa printre degete, nu reușeam să-l fac viu. Ceva în fundal, ca o umbră, mă împiedica. Uneori, noaptea, femeia venea să mă bântuie chiar

și în vis: era acolo, în fața mea, cu bebelușul devenit un tip mare, înspăimântător și musculos, pregătit să-mi spargă fața o dată pentru totdeauna. De unde știam, până la urmă, că nu era copilul ei? Nu știam nimic despre ea. Au urmat luni și luni de îndoieli, am abandonat totul de câteva ori și, în final, cu puțin noroc, am găsit o cale.

Își mușcă buza inferioară, dând din cap, ca și cum ar fi comis o gafă.

— Nu știu cum să păcălesc lumea în legătură cu ocupația mea, asta e clar.

Împinse reportofonul cu palma.

— De-aia refuz să dau interviuri. De-aia fac lansările doar în biserici. Ca să nu fiu obligat să vorbesc.

E adevărat, Marianne văzuse deja cu ochii ei lumea făcând coadă în biserică pentru un autograf de la Paul Wiazowski, care-și pusese o măsuță chiar lângă confesional. Își semna cărțile una după alta, dând din cap la complimente, strângând mâini, dar fără să pronunțe vreun cuvânt. Totuși, avea numeroase cititoare care-i mărturiseau în ce măsură cărțile lui le salvaseră viața — da, chiar așa — ajutându-le să se cunoască pe ele însele cu adevărat, să-și lărgească perspectiva, să scape câteva ore de rutină, să se simtă mai libere, mai puternice, dar și mai importante. Toate voiau să stea de vorbă cu el despre asta, să înțeleagă de unde știa el atâtea despre ele, cum proceda, care era secretul său, unele îi propuneau chiar să iasă la un pahar după lansare, altele să înceapă să corespondeze. Existau și câțiva bărbați care treceau peste pudoare, îndrăznind să-și dezvăluie în fața lui latura sensibilă — de când vă citesc, văd lucrurile altfel, îi spusese unul dintre ei. Am reușit, în sfârșit, să renunț la slujba ce mă copleșea și să-mi părăsesc nevasta care mă înșela, îi mărturisise altul. Și toate astea, grație dumneavoastră, cărților pe care le scrieți. Vă dați seama? Paul Wiazowski asculta, semna ce avea de semnat, uneori zâmbea vag, dar nu răspundea niciodată, orice s-ar fi întâmplat. Nicio vorbă, nimic, nada. Ce tip ciudat.

Marianne încercă să-l încurajeze, ba da, ba da, e interesant, continuați, dar în loc de răspuns, Wiazowski dădea doar din cap, devenind din ce în ce mai nervos. Câteva picături de transpirație îi apăruseră deasupra buzei superioare. Marianne trecu la altă întrebare, încercând să-l ducă pe alt teren, mai sigur,

mai puțin intim. Dar nu mai era cazul. El se ridicase în picioare, punând o bancnotă pe tejghea.

Marianne își reciti însemnările, perplexă. Trei fraze nenorocite ca prinse din zbor cu o plasă de fluturi. Evident, cu materialul ăsta nu putea să scrie niciun articol. Îl și vedea pe redactorul-șef dând ochii peste cap în timp ce-și înghițea gura de cafea, apoi lăsând să-i scape cu o urmă de dispreț: mda, chiar mă miram, Paul Wiazowski, ăsta nu vorbește niciodată cu ziariștii. Nici măcar cu americanii, i-a refuzat pe toți. Nu tu emisiuni la radio sau la televizor. Nimic.

Kamel puse un pahar în fața ei și desfăcu o sticlă.

— Nu trebuie să vă simțiți prost, îi zise el servind-o cu un vin alb, foarte rece. Așa e Wiazowski. Complet imprevizibil.

Marianne fixă o vreme paharul, învârtindu-l între degetul mare și arătător. Condensul curgea pe pereții paharului ca niște lacrimi. Poate că o apucase pe un drum care nu i se potrivea, Facultatea de Litere, școala de jurnalism, oare era făcută pentru toate astea, cum ar putea ști, până unde să insiste și când să renunțe; din ce în ce mai des se trezea visând la o profesie manuală, cum ar fi să lucreze cu lemnul, să lucreze pământul, la țară, sau să frământe pâine într-o brutărie. Să facă ceva cu mâinile, să fie în contact direct cu materia, cu realitatea. Ceva cu utilitate practică. În loc de asta, se pricopsise cu articole ocazionale prost plătite, interviuri stupide și multă singurătate.

Își bău vinul dintr-o înghițitură, puse paharul la loc pe tejghea, apoi încercă să-i zâmbească lui Kamel pentru a păstra aparențele, chiar dacă îi venea să plângă, apoi comandă altceva. O margarita, poftim!

— Margarita, very good idea! exclamă bărbatul care intra în bar chiar în clipa aceea. Vreau și eu una. O să-mi aducă aminte de copilărie, adăugă el râzând.

Olive îi făcu ștrengărește cu ochiul, bună, dragule, ce faci, în timp ce Kamel scotea două pahare de cocktail și desfăcea sticla de tequila.

— Hei, ce-i cu fața asta lungă? izbucni bărbatul, adresându-se lui Marianne. Nu vi s-a spus că aici e interzis?

— Încetează, i-o tăie Kamel. E vorba de Wiazowski. Fata avea întâlnire cu el și a lăsat-o cu ochii-n soare.

Tipul ridică mâinile în aer și le lăsă să cadă cu zgomot.

— Nemernicul, exclamă apoi exagerat de teatral.

Făcu o pauză semnificativă.

— N-am înțeles niciodată ce vedeți voi la tipul ăsta. Ai citit vreuna dintre fițuicile lui?

Kamel dădu din cap că nu.

— Sunt departe de a fi atât de grozave pe cât se spune, te asigur.

Se duse apoi să-i salute pe Benoît (tânărul cu tricou marinăresc) și pe William (cel cu pantaloni muștar), pupându-i zgomotos pe fiecare. După care înșfăcă cele două margarita pe care i le întinse Kamel și veni să se așeze lângă Marianne.

— Deci, pentru ce închinăm? o întrebă, strecurându-i paharul în mână, iar în acel moment degetele lor se atinseră. Pentru adevărata literatură?

Ea fu atât de surprinsă, că nu răspunse nimic, nefiind în stare decât să se zgâiască la el, la ochii foarte albaștri, la zâmbetul care lăsa să se vadă un incisiv puțin strâmb și la felul în care ridică paharul ca să închine, încremenind dintr-odată când recunoscu melodia de la radio.

— O, ascultă asta, spuse el cu arătătorul ridicat și ochii larg deschiși.

Îi făcu semn lui Kamel să dea mai tare și începu să se fâțâie pe scaun, legănându-se de la stânga la dreapta în ritmul cântecului și repetând primele versuri: Felicità/ È tenersi per mano/ andare lontano/ la felicità... Il tuo sguardo innocente/ in mezzo alla gente/ la felicità... È restare vicini/ come bambini/ la felicità... Felicità...

Marianne îi urmărea buzele mișcându-se, privirea luminoasă, unghiile îngrijite; cunoștea versurile pe dinafară, făcând pe diva când era rândul femeii

și dându-și aere de macho languros la partea cântată de Albano, trecând de la un rol la altul cu o veselie copilărească. Marianne își dădu voie să izbucnească în râs, vinul începând să-și facă efectul.

Înainte de finalul cântecului, bărbatul se opri să-și ia băutura și se întoarse spre ea.

— Când l-au cântat la Festivalul de la Sanremo în ‘82, Al Bano și Romina Power erau împreună și în viața reală, „fericirea înseamnă să ajungem departe, ținându-ne de mână“. Nu se poate spune mai bine, nu? făcu el apropiindu-și paharul de al lui Marianne.

Privirile li se întâlniră, strălucind ușor. Ciocniră aproape fără zgomot, apoi el sparse gheața:

— Eu sunt Virgile. Tu?

Virgile Lifar vorbea repede, așa că Marianne reuși foarte curând să adune toate detaliile pentru o schiță de portret a personajului.

— Unchiul meu mi-a transmis morbul, explică el. Grădina, anotimpurile, momentul ideal pentru recoltat: el m-a învățat totul când eram copil. Un bărbat și un botanist nemaipomenit. Cultivă soiuri de trandafiri recunoscute la competiții internaționale și locuiește în Normandia, chiar lângă Varengeville-sur-Mer, știi unde e?

Marianne dădu din cap că nu.

— N-are importanță, continuă el, fluturând din mână. De la el am învățat să plivesc, să sap, să plantez, să tund vegetația, tot el mi-a arătat cum să citesc în stele, să ascult vântul, să interpretez mersul norilor. El mi-a trezit apetitul. Totul începe de acolo, nu?

După ce-și încheiase studiile, Virgile lucrase o vreme pentru o firmă de peisagiști cunoscuți, dar locul acela nu se potrivise nici cu felul lui de a

gândi, nici cu aptitudinile sale, așa că în scurt timp începuse să muncească pe cont propriu. Și cum îi veneau o sută de idei pe secundă și era obișnuit să pună osul la treabă, lucrurile nu întârziaseră să se pună în mișcare. Începuse cu grădina unui prieten de-al unchiului, lumea îi admirase talentul, creativitatea, apoi se dusese vorba despre cât era de priceput. Avusese diferite proiecte în zonă, apoi mai departe și încet-încet numele lui începuse să circule în mediul peisagiștilor.

— Ca să creez o grădină, prima dată mă interesez cine sunt oamenii din fața mea, îi explică el lui Marianne. Modul lor de a vorbi, de a-și decora casele. Felurile de mâncare preferate, mirosurile care le plac, culorile pe care le preferă.

Pe Virgile îl interesau oamenii, e drept, dar și absolut orice era nou. Putea vorbi cu aceeași încântare despre ultima specie de orhidee descoperită în Mexic, despre al doilea sezon din serialul său preferat, ori de rețeta de pui cu ghimbir pe care o încercase în ajun. Pe măsură ce-l asculta, Marianne era din ce în ce mai desprinsă de lumea care-i înconjura. Virgile aspira tot — moleculele, particulele de lumină, până și bătăile inimii ei — și, în timp ce ea savura gustul acidulat și sec al margaritei, zgomotele se estompau, pereții începeau să se îndepărteze, aerul devenea fluid. Rămânea o singură întrebare: de ce trebuia să fie mereu, dar absolut mereu, atrasă de lucrurile complicate?

După ce termină a doua margarita, Virgile pronunță numele lui Andy.

— Un fotograf supertalentat, spuse el, agitând ce mai rămăsese pe fundul paharului. Un fel de amestec între Nan Goldin, Darcy Padilla și Antoine d’Agata. Marginalii, întunericul, târfele, cei ce trec neobservați, genul ăsta de chestii. Trash și poetic în același timp. Sunt sigur că în câțiva ani toată lumea va vorbi despre el.

Îi rosti încă o dată numele: Andy.

— Un tip remarcabil, adăugă, înghițind ultimele picături. Remarcabil, dar complet imposibil.

Îi făcu semn lui Olive să mai aducă două margarita.

— Și tu, ești scriitor, nu? Ori ar trebui să spun scriitoare?

Marianne se prefăcu încurcată, nu, nu, nici gând și ca să-i distragă atenția bău o gură din cocktailul ei, linse sarea ce i se lipise de buze și lăsă paharul jos.

— Dar e adevărat că scriu uneori, așa, pentru mine. De unde știi?

— Nu știu, răspunse Virgile. Doar că Wiazowski nu vorbește niciodată cu ziariștii, doar cu amicii. Literari.

— Ah.

— Și chestiile alea pe care le scrii uneori pot fi citite undeva? continuă el.

— Nu, nu, în afară de articolele din presă, n-am publicat niciodată nimic. Nici nu sunt sigură dacă voi mai continua să...

— Ce ciudat, i-o tăie el, mi-am spus mereu că grădinarii au chestia asta în comun cu scriitorii.

Miji ochii și o privi ca și când ar fi avut o revelație.

— Plantează, lasă vlăstarii să crească pe îndelete și apoi taie ceea ce e în plus, ca să le dea o formă. Și așa mai departe. Nu crezi?

Marianne clătină din cap, deloc convinsă.

— Ba da, te asigur! exclamă el brusc exaltat. Totul ține de muncă, de răbdare și iar de muncă.

Își așeză mâna peste a ei și o fixă cu ochii aceia atât de albaștri.

— Scrie ca și cum ai avea o singură șansă s-o faci. Sunt sigur că dacă îți pui tot sufletul, toată energia și ai răbdarea necesară, într-un final vei reuși.

Mâna rămase la locul ei. Virgile strânse ușor.

— Știi, dacă niște fraieri precum Wiazowski pot...

În acel moment, Benoît tricou marinăresc trecu prin spatele lor, bătându-l pe umăr pe Virgile.

— Mergem la Tango, darling. Vii cu noi sau ne întâlnim acolo?

Benoît avea niște gene magnifice, păreau date cu rimel, iar parfumul acela de vetiver-paciuli îi înțepă nările lui Marianne și o făcu să strănute.

— Vin imediat, răspunse Virgile. Dar nu stau mult. Mâine am o zi infernală. Sunt prins până peste cap.

Continuă apoi să vorbească, dar Marianne nu-l mai asculta; vedea doar o gură articulând cuvintele, salutând pe toată lumea, mersi pentru seara asta, băieți, a fost super, o gură din care în acel moment ieșeau flori de cireș în buchete, sute de flori ce se învârteau în aer precum niște confetti, iar atunci când Virgile închise ușa barului în urma lui, petalele roz-pal continuară să se învârtească un moment, obosite și ezitante, înainte de a ateriza în paharele lor goale.

N-avea nici măcar numărul lui de telefon. Înainte să plece, bărbatul doar o sărutase ușor pe fiecare obraz, a fost o plăcere să vorbesc cu tine, sper să ne mai vedem, apoi ea rămăsese cu privirea ațintită spre fotografiile vechi agățate în fața sa pe perete, complet amețită. Meterezele din Essaouira, medina din Rabat, înălțimile Tangerului; se opri o vreme la imaginile din Tanger, gândindu-se la William Burroughs care ajunsese într-o bună zi acolo, îl văzu trudind la manuscrisul care sfârșise prin a deveni Prânzul dezgolit, mii de pagini împrăștiate pe jos, mirosul acru de droguri și de sudoare, excrementele de maimuță risipite prin toată camera. Și apoi, doar noapte fără stele, țipete halucinante de pescăruși în depărtare și traficanți dubioși peste tot în jur. Comandă un pahar de apă rece. Și-l lipi de frunte. Îi era atât de cald pe dinăuntru.

Puțin mai târziu, Olive îl servi cu o tortilla fierbinte pe serafimul cu bucle blonde. Mirosea a cartofi aurii și a ceapă prăjită. Băiatul lăsă cartea deoparte și începu să înfulece ca un apucat, la turație maximă, cu nasul în farfurie; nu răspunse nici măcar la mobilul care vibră de mai multe ori. Olive îl privea fericită, cu fața împurpurată și ochii strălucind de satisfacție.

— Sper că mi-ai păstrat și mie puțină tortilla, draga mea? zise Virgile intrând din nou pe ușă.

Olive își agită arătătorul, visezi, drăguțule, de ce ai plecat, dar Virgile îi trimise un sărut de la distanță, mersi, dragă, ești perfectă, apoi veni să se așeze din nou lângă Marianne. Se aplecă spre ea, umerii lor aproape atingându-se.

— Nu puteam să te las așa, nu? Cartierul, noaptea întunecată și tot — arătă cu bărbia spre Kamel și Olive — tot anturajul ăsta dubios. Nu, chiar nu puteam, adăugă el, luând o gură de tortilla.

Înțepă cu furculița altă bucată și i-o întinse lui Marianne. Ea simți cartoful arzându-i gâtul și coborând direct în stomacul gol. În jur, pereții se legănau încântător.

Când părăsiră barul, puțin mai târziu, întregul oraș părea adormit. Nu se auzeau decât vuietul mașinilor în depărtare, râsetele unei găști de studenți la spartul petrecerii și bălmăjelile unui bețiv solitar. Marianne și Virgile traversară în tăcere pasajul îngust plin de mâzgălituri și mirosind a urină. Pașii le răsunau pe trotuar, traiectorii nesigure, umerii lovindu-li-se ușor. Noaptea era blândă. Virgile își lăsă mâna să atârne pe lângă corp de câteva ori și tot de atâtea ori aceasta se atinse de a lui Marianne, doar pentru o clipă, amândoi îndepărtându-se aproape instantaneu.

El făcu semn spre două sau trei taxiuri, dar niciunul nu opri. Mormăi

nemulțumit, apoi dădu câteva bobârnace în pachetul de țigări. Scoase una cu dinții, rupse două bețe de chibrit înainte să reușească s-o aprindă și suflă fumul spre cer.

— Ai mai văzut vreun oraș în care să fie așa de greu să găsești un taxi?

Marianne zâmbi. Ei îi convenea. Să nu apară niciun taxi, nimeni care să-i oblige să încheie seara. De fapt, noaptea aceea putea dura cât voia, la nesfârșit chiar, împiedicând venirea zilei următoare, n-o interesa, chiar și-o dorea, așa că în loc să răspundă, arătă cu degetul spre țigară.

— Pot?

— Sigur, zise Virgile, nu credeam că fumezi. Chestia cu fumatul a devenit atât de has been, adăugă el râzând.

Marianne trase un fum scurt, cel mai scurt posibil, pentru că ea nu fuma, nu — voia doar să-i atingă buzele indirect.

Urcă în același taxi cu Virgile, fără frică și fără reținere. De ce s-ar fi putut teme, în fond? Virgile tocmai se despărțise de Andy. Virgile iubea florile și muzica anilor ‘80. Altminteri, Virgile era un tip neobișnuit. Se simți puțin rușinată că îl descrisese în mintea ei folosind toate acele clișee, doar puțin însă, pentru că în străfundul sufletului nu simțea decât o stare de grație, de nebunie și desăvârșire, ce urca spre suprafață în forță: trebuie spus că activitatea la nivelul cortexului ei insular era maximă, insula, în latină, acel loc din creier unde se nasc și mor emoțiile, o insulă secretă, bătută de vânturi, care întâmpină suferințele și bucuriile sufletului omenesc — iar Virgile, vedeți voi, era insula însăși.

Dormiră ca doi naufragiați sub un cer încărcat de stele. Îmbrăcați, fiecare întins pe câte o parte a patului. Virgile locuia în cartierul Halelor, într-un apartament mic de trei camere de pe strada Saint-Denis, ale cărui ferestre dădeau spre zona pietonală, cu efluviile ei de kebap, magazinele de chilipiruri și mulțimea eteroclită. La căderea nopții, neoanele sex-shopurilor se reflectau pe pereții apartamentului, roz-aprins sau mov trist, după împrejurări.

Când Marianne se trezi, Virgile încă dormea. Pe spate, liniștit, cu mâinile pe piept. Nu sforăia. Se apropie ușor, aproape ținându-și respirația, dorindu-și să-i poată atinge pleoapele, buzele, obrajii netezi. În ciuda alcoolului și a țigărilor din ajun, pielea lui păstrase un miros plăcut și proaspăt de apă de toaletă, cu o urmă de pară și floare de portocal. Marianne se miră de faptul că nu se simțea deloc jenată să se afle acolo, în acel loc străin, cu acel bărbat adormit pe care nu-l cunoștea decât de câteva ore.

Se îndreptă spre bucătărie. Era minusculă, dar foarte ordonată. Pe etajere se înșirau recipiente cu mirodenii de tot felul, borcane cu orez, paste, linte și o impresionantă colecție de ceaiuri. Marianne deschise mai multe cutii, inspiră diverse arome, alegând într-un final un Darjeeling Himalaya. Apoi, în timp ce aștepta să i se răcească ceaiul, frunzări caietul de schițe aflat lângă frigider. Erau schițe de grădini în creion și acuarelă, câteva fotografii — garduri vii văzute de sus, peisaje mediteraneene — și apoi, risipite pe ici, pe colo, zeci de citate; un amestec de Françoise Sagan, Emmanuel Carrère, Raymond Carver, Carson McCullers, Virginie Despentes. Erau și scene din filme minuțios descrise, impresii despre o expoziție de pictură ori un serial TV, pe scurt, tot ce reprezenta pentru el o sursă de inspirație. Marianne închise caietul și-l puse exact în locul în care îl găsise, perfect conștientă de valoarea pe care o reprezenta.

În momentul în care Virgile își făcu apariția, Marianne își sorbea ceaiul fierbinte cu înghițituri mici, sprijinită de chiuvetă, cu palmele strânse în jurul ceștii ca și cum ar fi ținut un pui de pasăre căzut din cuib. El o salută, bună, Marianne, cu o mică pauză între salut și nume. Ea nu răspunse, mulțumindu-se să sufle în ceai, zâmbitoare. Virgile era în chiloți, peste care își trăsese un tricou roz-pal, cu un desen reprezentând un palmier. Își pusese și ochelarii de

soare, ceea ce o amuză.

— Mergi la plajă, Virgile?

— Nu râde, zise el un pic jignit. Sunt hipersensibil la lumină atunci când mă trezesc.

Marianne îl privi uimită, așa că Virgile adăugă:

— Nu glumesc, crede-mă, sunt fotofob. Dar numai dimineața. În fine, chiar sunt nevoit să port ăștia, conchise el, ciocănind cu degetul în lentilele ochelarilor.

Ea nu-și putu înăbuși râsul, așa că Virgile ridică din umeri, nu înțeleg ce poate fi atât de amuzant, apoi luă una dintre cutiile de ceai și o scutură ușor la ureche, făcând să foșnească frunzele din interior.

— Ador sunetul ăsta, tu nu?

Virgile prăji pâine, stoarse portocale, scoase dulceață și unt din frigider, apoi puse totul pe un frumos platou japonez din lemn lăcuit.

— Nu stai jos? întrebă el, făcând semn cu bărbia spre masă.

— Ba da, ba da, răspunse Marianne și trase scaunul care scârțâi pe podea.

Din spatele ochelarilor de soare, el o observa cum își unge felia cu unt; zăbovi asupra pistruilor de pe pomeți și nas, îi privi buzele ca zmeura, șuvițele de păr ce i se învârtejeau în jurul feței.

— Ce e? ridică ea ochii dintr-odată, ținând cuțitul suspendat în aer.

— Nimic, răspunse Virgile, surprins că fusese descoperit.

Luă o felie de pâine, o unse cu un strat generos de dulceață și mușcă din ea.

— Cu ochelarii de soare pe nas, lumea are mereu un aer serios, chiar dacă în

realitate nu e așa. Ai remarcat chestia asta?

Bău o gură de ceai, arzându-și limba. Se gândi apoi la Andy, care avea dinții drepți și albi ca de porțelan. La acel Andy cu care își împărțise viața doar cu o lună în urmă. Și care dintr-odată i se părea atât de departe.

Marianne ajunse la întâlnirea de la redacție cu mai mult de o oră întârziere. În hol se intersectă cu prietena ei, Lucie, pe care o salută în fugă, înainte de a traversa rapid spațiul deschis. Bătu la ușa redactorului-șef de două ori scurt și intră fără să mai aștepte răspunsul.

— Era și timpul, zise el, fără să-și ia ochii de la ecranul computerului și apăsând întruna pe mouse (delete delete delete delete). Termin aici și sunt al tău, adăugă, dând clicuri în continuare. Deci, povestește-mi, ce s-a întâmplat aseară cu Paul Wiazowski?

Aseară. Paul Wiazowski. Deci despre el era vorba. Și nu des... Îi trebuiră câteva secunde să-și vină în fire, apoi încercă să-i ofere o explicație, chiar dacă nu era mare lucru de povestit. În afară de local — genial, pe cuvântul meu, ar trebui să-l vezi. Păstrându-și zâmbetul, redactorul-șef își luă privirea de la ecran și o fixă un moment, stupefiat.

— Alo, Marianne, ești acolo? Nu știu dacă ești la curent, dar peste două zile trebuie să trimitem materialele la tipografie și nu sunt sigur că ai vreo propunere pentru a înlocui interviul tău ratat.

Își trecu nervos mâna peste barba de trei zile și luă o țigară din pachetul din fața lui. O aprinse și suflă fumul cu zgomot.

— Ba da, chiar am pe cineva, răspunse Marianne. Vreau să spun, am pe cineva pentru interviu. E un peisagist foarte bun, un tip creativ și original, cu o viziune autentică despre natură, despre viitorul peisajelor care ne înconjoară și despre amprenta ecologică a omului...

Se opri, dându-și seama că nici măcar nu-i știa numele de familie. Când Virgile o condusese jos, îi strecurase o bucată de hârtie cu numărul lui de

telefon, iar ea o aruncase în grabă în fundul genții, fără să facă niciun comentariu, doar un semn cu mâna înainte de a se pierde în fluxul de pietoni.

— Nu-i chiar rău, zise redactorul-șef. Oricum nu prea avem de ales. Trebuie doar să scrii pe placul cititorilor noștri țintă. Să vorbești pe limba gagicilor, știi tu.

Gagicilor. Ce tembel.

— Bun, dar măcar de data asta e sigur? mai spuse el, strivind țigara în scrumieră cu un gest precis. Și-a dat acordul pentru interviu peisagistul ăsta al tău?

— Da, da, minți ea, în timp ce telefonul începu să-i vibreze în geantă.

Un mesaj. Virgile. Diseară. Dacă ești liberă.

Marianne simți cum roșește, așa că se ridică, salută și părăsi rapid biroul ce mirosea a tutun și a hârtie veche de ziar.

— Te țin la curent, Vincent. Pe mai târziu, mai zise ea trântind ușa.

Când o întâmpină în prag în aceeași seară, Virgile purta un șorț de bucătărie, avea părul vâlvoi și un pahar în mână. O sărută o singură dată pe obrazul stâng — pe partea inimii, gândi ea — agitând cuburile de gheață din pahar:

— Votca soda, te tentează?

O ajută să-și scoată haina și-i luă geanta.

— Am făcut creveți, o anunță, întorcându-se în bucătărie. Cu mazăre proaspătă și cartofi copți.

Luă o râșniță mare de piper, o ținu deasupra plitei și învârti de câteva ori, scuturând ultimele resturi. Se uită apoi la Marianne, ridicând din sprâncene:

— Cred că o să ne ospătăm regește.

În loc de răspuns, Marianne îi întinse sticla de vin pe care o adusese, iar el o ridică în lumină, citind eticheta: Vosne-Romanée, 2015. Îi aruncă o privire surprinsă.

— Am înțeles că preferi Bourgogne în locul unui Bordeaux, zise ea. Iar vânzătorul mi l-a sugerat pe ăsta, în opinia lui, „merge cu orice“.

Virgile o sărută apăsat pe celălalt obraz, apoi scoase tirbușonul.

— Da, cu orice. Ne răsfeți.

O servi cu o votca soda cu multă gheață și, în momentul în care ciocniră, între ei se instală un fel de tensiune plăcută.

— Lipsește muzica, nu crezi? spuse el îndreptându-se spre combina Hcci-fi din camera de zi.

Căută pe o listă de pe un vechi iPod și pocni din degete când găsi ce voia.

— A, uite. Hung up. Madonna. Îți place?

Dădu volumul mai tare și vocea Madonnei umplu camera. Începu să țină ritmul cu mișcări scurte din cap, cu firul sintetizatorului înfășurat în jurul încheieturii de la mână și a gleznelor, iar când reveni în bucătărie se legăna în ritmul muzicii, făcând playback: I’m hung up on you/ Waiting for your call/ Baby night and day/ I’m fed up/ I’m tired of waiting on you. Vru s-o antreneze și pe Marianne, dar ea dădu din cap că nu, ridicând paharul cu votcă, am mâinile ocupate, nu pot, așa că el insistă. Îi luă ușor paharul și-l puse undeva în spate. Apoi o conduse spre camera de zi. Mișcările lor, la început prost sincronizate, se armonizară puțin câte puțin, purtate pe sunetele muzicii; dansară fără să se atingă, dar privindu-se țintă, ca atrași de un magnet gigantic, învăluiți de ritm, plutind literalmente prin cameră, neon roz, neon mov, suflete suspendate, timp înghețat sau — time goes by so slowly, cum spunea cântecul. Își lăsară trupurile să se dizolve, degetele să li se întrepătrundă so slowly, so slowly și atunci veni acel moment în care toată logica, toată rațiunea de pe lume, pac, dispărură ca prin farmec: Virgile își apropie mâna de chipul lui Marianne, îi sărută părul, pistruii, pomeții, nasul, adâncitura dintre clavicule, apoi buzele — un frison îi străbătu pe amândoi în

acel moment — se aplecă spre ea, descărcare electrică, supradoză de volți, apoi îi puse o mână pe șold, cealaltă alunecând pe ceafă și sărutul, lent, dulce, nespus de dulce, dură la infinit. În bucătărie, crevețiii se arseseră complet.

Marianne locuia într-o mică garsonieră de la ultimul etaj al unui imobil modern de pe strada Linné, la doi pași de Jardin des Plantes. Nu era mare, fiind de fapt vorba despre două camere de mansardă unite, dar ea se mutase acolo încă din al doilea an de facultate și se simțea bine. Îi plăcea mult farmecul desuet al Cartierului Latin, cinematografele cu filme vechi, Marea Moschee unde mergea uneori să bea un ceai de mentă și mai ales liniștea locului — fără vecini gălăgioși, apartamentul de dedesubt fiind locuit de o bătrână doamnă singuratică.

Când ajunse acasă în acea zi, după două nopți petrecute la Virgile, avu aceeași senzație ca atunci când te întorci după o călătorie îndelungată. Acea impresie de stranietate în fața spațiului nemișcat, în comparație cu tine, care te-ai mișcat atât de mult. Cercetă încăperea cu privirea, constată că fiecare obiect era exact în locul în care-l lăsase — cartea deschisă la aceeași pagină, ceașca din chiuvetă, puloverul aruncat pe canapea, frunzele ficusului decolorate de stratul de praf.

Deschise fereastra și-și lăsă privirea să hoinărească departe — acoperișurile Parisului, norii cumulus de deasupra, cerul albastru. Totul era acolo, și totuși cât de diferit. Ca să-și alunge tulburarea, deschise computerul și începu să scrie, câteva fraze aruncate la întâmplare pentru a încerca să descrie întâlnirea, aerul vibrând, inima bătând cu putere, pielea cu aromă de vanilie. Dar când le reciti, își dădu seama că fiecare detaliu, fiecare moment era pur și simplu golit de magie. Cum putea exista o asemenea distanță între ceea ce trăise și ceea ce era capabilă să pună în cuvinte? După mai multe încercări, selectă tot textul și îl șterse, în afară de două fraze lăsate pentru mai târziu — imposibil să descrii nucleul sentimentului de iubire. N-o să scriu niciodată un roman de dragoste.

Virgile și Marianne nu se atinseseră de cina arsă. Pudici, se dezbrăcaseră fiecare pe partea lui, cu spatele, lăsând hainele să le cadă la picioare, și odată goi, se grăbiseră să se strecoare în pat. Cu un gest amplu, Virgile trăsese cearșaful peste capetele lor, ca pe un umbrar, iar trupurile înfierbântate se regăsiseră pe salteaua încă rece, față în față, cu respirațiile amestecându-li-se.

— Ai mai sărutat vreodată o fată? întrebase el.

— Nu, răspunsese Marianne. Tu?

Virgile mângâiase pandantivul pe care-l purta ea, apoi își apăsase buzele pe ale ei, da, normal, am mai sărutat o grămadă de fete. Dar niciuna nu m-a sărutat ca tine.

Virgile le cunoscuse pe Anaïs, Marion, Sarah și apoi Francesca — trăise cu ea aproape doi ani.

— Voiam să avem și copii împreună, i-am fi numit Chiara și Matteo, apoi ea s-a îndrăgostit de altcineva. M-a anunțat într-o seară, după ce mâncaserăm niște carbonara prea grase. S-a ridicat de la masă, și-a luat valizele și a plecat — așa, un-doi.

Virgile continuase să se lase sedus și să seducă fete, dar de atunci o făcuse la fel de bine și cu bărbați. Era în același timp mai simplu, dar și mai complicat. Alt limbaj, alte probleme. Cu bărbații, asta era sigur, existau mai puține întrebări, acea spontaneitate a relației și a satisfacerii dorinței, dar de ce să n-o spunem, erau și privirile celorlalți, acele priviri anume destinate celor ce încalcă regulile. Chiar și el, care părea atât de detașat de prejudecățile oamenilor și prea puțin preocupat să se încadreze în norme, nu putea trece zâmbind de o remarcă deplasată ori de un gest ostil.

Cu Marianne îi fusese teamă că nu va ști ce să facă. Că uitase între timp cum era cu o fată. Dar își amintise de ceea ce-i spusese într-o zi unchiul lui, Jean-Paul — nu uita că în iubire, celălalt se teme și mai tare decât tine — și lucrurile se desfășuraseră surprinzător de ușor. Ei doi se găsiseră imediat în noaptea aceea, prima lor noapte, reușiseră instantaneu să-și armonizeze pielea; mâna ce alunecă de la umăr spre sân, coboară pe șolduri, se strecoară între coapse; trupurile ce se topesc unul într-altul, pierderea reperelor spațio-temporale, busole în derivă, minți ce plonjează în lanuri de grâu galben-aprins, în poieni de un verde-marin ori în mări tropicale cu pești scânteietori; corpuri atât de ușoare și de grele în același timp, cu fiecare organ pulsând de sevă, forță animalică, extraordinară, îmbrățișarea finală, convulsivă. Se ridicaseră sus, foarte sus, survolând ținuturi uluitoare, apoi reveniseră pe pământ, cu încetinitorul, și el o acoperise cu sărutări — ea, întinsă pe spate,

cu ochii închiși, simțise cum lacrimile i se scurg pe tâmple.

*

Făcuseră interviul la primele ore ale dimineții, așezați pe pat, unul în fața celuilalt. Marianne purta tricoul roz cu palmier, prea mare, ajungându-i până la jumătatea coapselor. Virgile își înfășurase cearșaful în jurul taliei, rămânând gol pe dedesubt. Adusese două cești de cafea și apoi începuseră. Întrebările și răspunsurile ieșiseră la foc automat, din prima, Marianne aproape reușind să-și scrie articolul pe loc. Îl mai citise totuși o dată și încă o dată, apoi închisese laptopul cu un gest hotărât și declarase sărutându-l:

— Mulțumesc din suflet, domnule Lifar, a fost perfect. Nu mai trebuie decât să trimit articolul redactorului-șef și asta e.

Cunoscură apoi mai multe săptămâni de euforie amoroasă. Singuri pe lume. Fără nimic altceva în afară de prezent — prezentul lor. Pe cât posibil, încercară să nu se vadă în fiecare zi. Ca să păstreze gustul absenței, savurându-l ca pe o bomboană ce se topește prea repede. Serile se întâlneau la Virgile, în strada Saint-Denis, unde el gătea de fiecare dată ceva bun, paste de cele mai multe ori — cu jambon și sparanghel, cu tomate basilic ori cu dovlecei și gorgonzola —, dar și salate de toate felurile. Preferata lui Marianne era salata César de-a lui, cu câteva bucățele de pui crocant, roșii cherry, un pumn de crutoane cu unt și sos delicios de coriandru. După cină, ascultau puțină muzică, le plăcea același gen de voci, nostalgice, adânci. Joan Baez, Nico, Marianne Faithfull.

— De aceea port acest nume, îi spusese ea într-o seară. Mama mea era o adevărată fană Marianne Faithfull.

Îi încânta și să danseze pe hituri disco, îmbrățișându-se pe Barbara sau Brel, dezlănțuindu-se pe Dalida, Rihanna ori Beyoncé, iar când nu mai puteau,

mergeau în baie, se spălau pe dinți înlănțuiți, scuipau în același timp în chiuvetă și se amuzau ca niște puști, strâmbându-se în oglindă.

În weekenduri se plimbau de mână prin Paris. Erau în stare să meargă kilometri întregi, străbătând cartier după cartier, pierzându-se în contemplare, admirând fațade, descoperind străduțe și pasaje, câteodată vreun bar simpatic. Într-o zi, se opriră într-un parc ca să ia o gustare — o caserolă cu sushi. Locul era plin de copii cărora nu le tăcea gura, săreau peste niște chestii de lemn, alunecau pe tobogane, se certau pe lopățele și trotinete; erau și adolescenți care pierdeau vremea pe acolo, în hanorace cu glugă și cu rucsacuri în spate — băieții și în blugi slim și cu genți de pânză, fetele. Unii se prosteau, făcând pe grozavii, alții se deplasau de la un grup la altul, în timp ce alții făceau schimb de gumă de mestecat ori de țigări. Unul dintre băieți vorbea mai tare decât ceilalți, un adevărat orator, înconjurat de fete drăguțe. La un moment dat, una dintre ele părăsi grupul și merse să se așeze pe o bancă, mai departe. Cocoțată pe spătar, cu picioarele sub era, scria mesaje. Apoi, după o scurtă privire în direcția grupului, puse telefonul deoparte și se așeză normal. Se uită la bascheții cu care era încălțată, niște converși roșu-aprins, noi-nouți, și cu vârful pantofului începu să se joace cu stârvul unei vrăbii ce zăcea lângă ea.

— Îți dai seama că trei sferturi dintre vrăbiile din Paris au dispărut deja? zise Virgile. Și asta, în mai puțin de cincisprezece ani. Un adevărat dezastru, adăugă el, mestecând un rulou de sushi perfect rotund.

— Așadar, copiii noștri nu vor mai vedea niciodată una, asta vrei să spui? replică Marianne gânditoare.

Virgile se întoarse spre ea, mijind ușor ochii.

— Încă nu m-am săturat, tu? Poate încercăm și un kebap?

Lui Marianne nu-i prea plăcea kebapul, de fapt, nu-i plăcea deloc, dar el părea să fie atât de dornic să mănânce unul, încât acceptă.

— Când eram student și ieșeam din cămin sâmbătă seara, începu Virgile să povestească, ne era atât de foame, că întotdeauna mergeam să ne cumpărăm kebap. Când se întâmpla asta? Acum douăzeci de ani? Pe atunci nu ne-am fi închipuit niciodată că o să îmbătrânim. Și cu atât mai puțin că vrăbiile o să

dispară.

Traversară bulevardul, mai merseră puțin și descoperiră o tarabă unde vindeau pizza kebap clătite panini hamburger de pui — și totul de calitate, preciză vânzătorul, pentru a îmblânzi expresia perplexă a lui Marianne, apoi își puse o mănușă subțire de plastic și se înarmă cu un cuțit impresionant. Se apropie de conul de carne maronie care se învârtea pe verticală, decupă câteva lamele și le așeză cu grijă pe lipie. Repetă operațiunea până când cele două lipii fură destul de pline, iar la final adăugă niște roșii tăiate cubulețe, dându-le drumul de la înălțime, cu gestul acela pe care îl fac maeștri bucătari la televizor. Ai fi zis că prepara cine știe ce rețetă sofisticată de pui. Întinzându-i lui Marianne kebapul ei, bărbatul se aplecă peste tejghea și-i șopti câteva cuvinte în turcă, pe care le traduse imediat în franceză.

— O să-ți spun secretul meu. Adevărata rețetă de kebap e cea a lui Suleiman Magnificul.

Se lansă apoi într-o tiradă surprinzătoare despre epoca de aur a Imperiului Otoman, despre războaiele cu sefevizii din Iran, cucerirea Bagdadului și Azerbaidjanului; omul avea apetență pentru intrigile de harem, așa că le povesti despre iubirea nebună a sultanului pentru Roxelana, fosta sclavă devenită favorită, le vorbi despre poduri, palate, despre moscheile din Adrianopole, despre vechiul Constantinopol. Și termină în aceeași manieră abruptă în care începuse.

— Iar acum, să-ți spun secretul: trebuie să ții carnea o noapte întreagă la marinat în mirodenii și lapte. Și când e prăjită cum trebuie, adaugi roșii proaspete tăiate cubulețe. Nimic altceva.

Televizorul agățat pe perete difuza imagini ale unui oraș din Orientul Apropiat, cu sonorul oprit. Era vorba despre o mulțime de bărbați apți de luptă ca vârstă, cu priviri sumbre și sprâncene încruntate sever, răcnind din toți rărunchii, cu pumnii ridicați, toți având pe buze doar acel uriaș strigăt mut. Erau îmbrăcați din cap până-n picioare în negru — barbă, tricouri, șepci — cu kalașnicovurile în bandulieră. Pregătiți pentru toate războaiele din lume. Și totuși, în jur, viața își urma cursul. Mașini rablagite ce claxonau, negustori ambulanți, oameni certându-se pentru un sac de linte sau de orez și păsări pe cer; mai era și un grup de bătrâni care jucau zaruri, tineri care se

țineau de mână și un cuplu ce împărțea o prună acră.

Ajunși în stradă, Virgile mușcă din kebapul lui și oftă mulțumit. Se simți invadat de un gust de usturoi și de tinerețe. Mai mușcă de câteva ori, cu poftă, lăsând grăsimea să-i curgă pe bărbie. Se întoarse apoi spre Marianne și, ștergându-se cu dosul palmei, îi spuse:

— Știai de la început că urma să avem un copil?

*

Întrebarea aceea îi tulburase în așa măsură, încât își continuară drumul în tăcere, fiecare adâncit în propriile gânduri. Marianne vru să se ducă direct acasă, dar Virgile insistă să mai meargă la un ultim pahar, la barul lui Olive și Kamel. Nu fuseseră niciodată acolo de când erau împreună și el dorea să-și revadă prietenii.

— Le-am vorbit mult despre tine, adăugă pentru a o convinge. Crede-mă, sunt nerăbdători să te cunoască.

Ajungând la bar în seara aceea, Marianne simți ceva ce nu mai simțise atunci când era singură cu Virgile. Acel sentiment că e intrusul care s-a strecurat într-un grup închis, ca un fel de animal ciudat. Nimeni nu pronunță vreun cuvânt deplasat ori vreo jignire, nu, dimpotrivă, erau toți foarte amabili. Dar se comportau în același timp ca și cum ea n-ar fi fost pentru Virgile decât o paranteză în viața unui gay, o excentricitate.

— Deci, cu ce te servesc în seara asta, frumosule? întrebă Olive. Un Detox special, ca de obicei? (În traducere: rom, curaçao triplu sec, lămâie verde, ghimbir, plus un cub grosier de gheață, cocktailul fetiș al lui Olive.)

Virgile încuviință, te iubesc, scumpo, apoi i se adresă lui Kamel:

— Perfectă, nu?

Kamel zâmbi, împingând spre ei un bol de melci à la marocaine și un altul în care erau cubulețe de brânză cu chimen.

— Pentru tine, tot Detox? o întrebă el pe Marianne. Sau preferi altceva?

— Același lucru, răspunse ea și chiar atunci intră în bar un tânăr travestit, foarte frumos și foarte machiat.

— Oh, my, dar pe cine văd? exclamă Olive.

Virgile se ridică dintr-un salt, Tom, nu te-am văzut de-o veșnicie; îl strânse o clipă în brațe cu afecțiune, apoi îl sărută chiar pe colțul gurii. Marianne întoarse capul, jenată, geloasă chiar. Se grăbi să ia cocktailul pe care tocmai îl primise.

Tom purta ciorapi de plasă și tocuri înalte care îi puneau în evidență gambele musculoase. Avea fața dată cu un strat gros de pudră și o aluniță pictată pe obraz. Se așeză la bar lângă Virgile, își scoase cu ciudă peruca și sânii falși și îi puse în geantă. Comandă un Detox, apoi se răzgândi:

— Mai bine o Piña colada. Sunt în hipoglicemie totală.

— Ce-ai pățit? întrebă Virgile. Dureri de inimă, ori inimă îndurerată?

Tom dădu din cap că nu, apoi că da, puțin.

— În fine, e complicat, ca întotdeauna. Știi prea bine.

Virgile îi puse o mână pe umăr și-l trase spre el.

— Hai să te demachiez. Ca să-ți vedem puțin fața aia frumoasă.

Tom scoase din geantă niște dischete și lapte demachiant, i le întinse și se lăsă în grija lui, cu ochii închiși și capul dat pe spate. Virgile aplică demachiantul pe pleoape, pe obraji, apoi pe bărbie, frunte și gât; insistă pe buze, masând de mai multe ori. În mod evident nu era prima dată când o făcea și în mod evident lui Tom îi plăcea foarte mult. Pe măsură ce machiajul era îndepărtat, cei doi făceau glume intime și-și spuneau ultimele noutăți. Marianne nu înțelegea chiar tot. De altfel, nu înțelegea absolut nimic. Pentru

că în privirea lui Virgile vedea o strălucire, o expresie pe care nu i-o cunoștea și pe care n-o avea niciodată în prezența ei, ceva de atmosferă de budoar cu perdele de catifea roșie, tablouri baroce și amfore pline de flori uriașe, hortensii, bujori, trandafiri gigantici; un loc cu bărbați goi, lungiți pe canapele, cu copurile strălucind de uleiuri prețioase, un loc unde ard bețișoare parfumate, unde se servesc gălеți de șampanie și votcă, platouri pline de sendvișuri cu caviar ori cu macarons cu cremă de lămâie.

Tom ridică bărbia și-și trecu palma peste fața curată. Bău câteva guri de Piña colada, apoi zâmbi, cu nespus de multă grație.

— Oricum, mă bucur mult să te văd, zise el, strângându-i genunchiul lui Virgile. Doamne, ce nefericit am fost.

Apoi, ca un copil ce caută atenție și consolare, își puse capul pe umărul acestuia.

Înainte să-l cunoască pe Virgile, Marianne nu dădea deloc atenție păsărilor. Pentru ea nu existau decât porumbei, vrăbii, eventual câteva ciori și atât. Acum, când deschidea fereastra garsonierei, vedea pițigoi albaștri, mierle mici și curioase, coțofene cu pene lucioase și gâturi lungi. Nu mai pierdea nici momentul în care înfloreau copacii, nici cel când frunzele începeau să cadă. Acum era atentă la lumea care o înconjura, la tot ce vedea și ignorase multă vreme. Oare de ce nu-i mai trimisese niciun mesaj din ajun? Se vor vedea sau nu? Nu mai știa nimic precis, era deja șase seara. El fusese cel care făcuse mai mult sau mai puțin jocurile încă de la început, trebuia s-o recunoască, dar dintr-odată, asta o neliniștea. În acel moment erau prea multe păsări în jurul ei. Prea multe culori. Și oamenii, dacă se uita la ei, nu erau nici frumoși, nici urâți, nu, era ca și cum n-ar fi existat deloc.

În loc să termine articolul la care scria, incapabilă să se concentreze, luă din bibliotecă un volum de povestiri de Raymond Carver, Catedrala — unul dintre preferatele lui Virgile. Alese una la întâmplare și începu să citească: „Eu aveam serviciu, iar Pati nu. Lucram câteva ore, noaptea, la spital. O slujbă lipsită de importanță“. Virgile o ajutase să-l descopere pe acest scriitor — perfecțiunea întruchipată, spunea el. Pe scurt, omul îți prezintă atmosfera și personajele și într-o fracțiune de secundă înțelegi totul, singurătatea, nevrozele și plictiseala ce le macină; poți citi și reciti poveștile astea și nici nu-ți dai seama când se termină și cât de bine ți-au făcut.

Seara, înainte de a adormi, Marianne și Virgile citeau adesea pasaje cu voce tare. Virgile rostea cuvintele cu grijă, ca și cum ar fi fost vorba despre mici obiecte prețioase. Debitul său verbal era mai lent ca de obicei, vocea mai gravă. Marianne adora să-l asculte, i se părea că are acces la un loc foarte intim din ființa lui, pe care nu-l arăta niciodată celorlalți. Ceva doar pentru ea.

Era pe punctul să-i trimtă un mesaj — pe diseară? —, dar rezistă și, în loc de asta, derulă lista de contacte, se întrebă dacă s-o sune pe amica ei, Lucie, ca să iasă să bea ceva, iar în cele din urmă se răzgândi.

— Alice? spuse ea. Sunt eu. Putem lua cina împreună?

— Când? În seara asta? răspunse Alice. Ai nimerit foarte bine, Sam tocmai a adunat ceapa din grădină și eu am cumpărat ouă bio. Facem o omletă de te

lingi pe degete.

Alice și Samuel, părinții lui Marianne, locuiau în cartierul Butte-aux-Cailles, într-o casă cu un petic de grădină în față. Chiar și așa, reușiseră să cultive niște chestii comestibile — roșii, căpșuni, plante aromatice —, dar și garoafe, nu-mă-uita, micșunele și o mușcată-trandafir roșie, splendidă. Cel care se ocupa de grădină era mai ales Samuel, era locul lui special. De când ieșise la pensie tăia, planta și plivea ziua întreagă.

Când Marianne ajunse la ei, Alice stătea turcește în capătul celor trei trepte ce duceau în casă, fumând o țigară cu aromă de eucalipt; îl urmărea pe Samuel, aplecat în grădină și plantând bulbi de lalele ce urmau să înflorească primăvara devreme.

— A, iată-te, zise ea și se ridică să-și sărute fiica. Ești bine? Pari în formă!

Marianne intră și fu imediat întâmpinată de mirosul de lemn lăcuit și de aluat de prăjituri, aroma casei părinților ei, a copilăriei — care o făcea să se simtă din nou o fetiță. Alice scoase farfuriile, o față de masă și aranjă totul împreună cu Marianne, aceeași veselă veche de treizeci de ani, desperecheată și dorită rustică. Așa se manifesta latura ei hippie, sau ce mai rămăsese din ea — genul burghez nu e pentru mine.

— La serviciu e bine? Ești mulțumită? o întrebă ea pe Marianne, dar o întrerupse cu un gest al mâinii. Așteaptă. Dacă nu, vei fi nevoită să povestești totul din nou pentru tatăl tău.

Puse o salatieră pe masă și apoi se întoarse spre ușa deschisă.

— Sam! Vii? Ne așezăm la masă!

Îi zâmbi fiicei sale și-i întinse o gustare, un amestec de nuci caju și migdale prăjite.

— Tatăl tău e incorigibil, nu-l scoți ușor din grădină.

Și ea era neschimbată. Aceleași picioare lungi și fine, același look hippie șic,

rochie scurtă colorată, curea vintage, cizmulițe din piele de căprioară; același păr ridicat la spate într-un coc lejer, cu câteva șuvițe rebele, pistrui, ochi verde-lagună, puși în evidență cu puțin fard de pleoape asortat. Semănau mult ele două.

Samuel veni din grădină și bău un pahar cu apă dintr-o sorbitură. Se spălă bine pe mâini și le clăti deasupra chiuvetei. Apoi se așeză la masă și le servi pe fete cu câte un pahar de vin, lăsându-l pe al său gol. Alice aduse omleta ca și cum ar fi fost vorba despre mâncarea secolului — trebuie spus că era aproape tot ce putea oferi mai sofisticat în materie de gătit, fiindcă în majoritatea timpului mânca orez brun și burgeri de tofu. În schimb, îi ieșeau la perfecție biscuiții și prăjiturile cu banane, din care ciugulea toată ziua fără să pună un gram pe ea.

Samuel tăie o bucată de omletă cu furculița, iar Alice puse din nou întrebarea.

— Deci cu serviciul, ești mulțumită?

Marianne dădu din cap că da, cu ziarul e în regulă și după o gură de vin o întrebă pe mama ei:

— Știi cine e Paul Wiazowski?

Alice își puse în farfurie puțină salată de roșii și-și tăie niște pâine de porumb.

— Bineînțeles că știu cine e, îl ador.

Marianne le povesti despre tentativa ei de a-i lua un interviu lui Wiazowski, starul care nu vorbea niciodată cu presa, despre locul neobișnuit în care se întâlniseră, despre felul în care scriitorul se retrăsese după trei fraze și așa mai departe. Apoi coborî privirea, roșind ușor.

— Ei, ai întâlnit pe cineva? exclamă mama ei, care era disperată știind-o singură.

Voia atât de mult ca fata ei să fie fericită cu cineva și să-și facă un rost, cum se spune. Își dorea și să devină bunică, ai totuși treizeci și trei de ani, iar fertilitatea scade al naibii începând cu vârsta asta, doar ai auzit.

Marianne strivea omleta cu vârful furculiței.

— Pe cineva, da.

— Și e neînsurat? Nu are pe altcineva, nu? o iscodi Alice, scoțând pieptul în față ca pentru a inspira încredere.

Marianne lăsă să-i scape un chicotit.

— Nu, nu, tocmai s-au despărțit.

Mama ei oftă ușurată și-i zâmbi lui Samuel.

— Tocmai s-a despărțit de prietenul lui, adăugă Marianne luând o gură de vin.

De ce pronunțase acea propoziție, de ce trebuise să dea acel detaliu, n-avea idee. Dar pentru o clipă nu se mai auzi decât clinchetul furculițelor și nimeni nu îndrăzni să spună nimic. Stânjenită de acea tăcere, Alice sfârși prin a se întoarce spre soțul ei, cu o urmă de enervare în voce.

— Sam, nu spui nimic?

Ai fi zis că acum îl descoperea pe omul cu care trăia de mai bine de treizeci și cinci de ani. Doar îl cunoștea pe dinafară. Sentimente, stări sufletești, emoții — n-avea niciodată nimic de spus despre ele.

Marianne plecă de la părinții săi la scurt timp după cină. Îl salută pe tatăl ei, noapte bună, Sam, o sărută pe Alice și pe drumul de întoarcere începu să regrete că le vorbise despre Virgile. Pe moment, îi dăduse un sentiment de ușurare — îi era atât de dor de el, încât simpla pronunțare a numelui său îi făcuse un bine enorm —, dar mai știa și câtă îngrijorare le va provoca părinților săi. De fapt, după plecarea ei, Alice rămase așezată la masă, întorcând chestiunea pe toate fețele.

— Fata asta a noastră, știm deja că nu e făcută pentru a fi fericită, spuse ea ștergând cu vârful degetelor firimiturile de pâine. Pentru că lucrurile sunt clare: ce poveste mai e și asta? Rețeta sigură pentru dezastru, n-am dreptate?

Samuel termină de strâns, se oferi să facă un ceai de salvie și șterse masa cu buretele. Puse o pastilă în mașina de spălat vase și-i dădu drumul în modul Eco. Bineînțeles că avea dreptate. Amândoi erau foarte deschiși la minte, simpatizanți ai stângii, descendenți direcți ai grevelor din ‘68, căsătorie pentru toți, adopții și așa mai departe. Dar totuși. Fata mea — cu un homo?

Înainte să iasă din casă, Virgile aruncă o privire în mica oglindă agățată la intrare. Avea cearcăne. Nu prea dormise în ultimele nopți, prea multe excese. Tom venise să-l vadă mai multe seri la rând, apărând pe neașteptate, îmbrăcat cu un pulover Abercrombie prea mare pentru el, cu marfă de calitate în buzunar și doze de Red Bull în dotare.

— Salut, Virg', spunea intrând și pupându-l zgomotos pe gură. Vii cu mine la Dépôt în seara asta?

Virgile refuza invitația, nu mai e de mine, dragule, atunci Tom ofta și se ducea să se trântească pe canapea. Scotea iarba, își răsucea un joint dolofan și-l aprindea ridicând ochii spre cer.

— Ai devenit de-a dreptul plictisitor, omule.

Virgile nu-i răspundea și mergea să se așeze lângă el, își strecura o mână pe sub puloverul prea larg și-i mângâia puțin torsul plat și musculos; uneori se amuza gâdilându-l și atunci Tom începea să râdă, lăsând-și la vedere gingiile prea negre din cauza fumatului în exces. Când era perfect relaxat, Tom golea o doză de Red Bull, apoi își punea la maximum melodia preferată de la Lady Gaga, Bad Romance, și dansa la bustul gol prin salon. Nu era atât de frumos ca atunci când se deghiza, dar oricum, Virgile îl găsea sexy, cu părul lui tăiat foarte scurt, cicatricea de pe arcadă și tușul de pe pleoape. Un caid cu ochi de căprioară. Râdeau și se simțeau bine împreună. Lui Virgile îi plăcea să se pună pentru câteva ore în pielea unui puști iresponsabil, chiar dacă după aceea rămânea cu creierul vraiște și terminat fizic, dezgustat de el însuși, nereușind nici măcar să se gândească la Marianne, de teamă să nu-i pângărească imaginea.

Oftă din nou văzând ce față obosită avea. Își trecu rapid o mână peste obraji și bărbie, ar fi trebuit să se întoarcă să se bărbierească, dar în loc de asta, trânti ușa și coborî scările câte patru odată. În fața imobilului, se întâlni cu un cuplu care ieșea de la Club 88. Femeia purta niște pantaloni din imitație de piele foarte mulați și tocuri atât de înalte și de subțiri, încât îi tremurau picioarele când mergea; avea o coamă ca de leoaică, cercei aurii mari, rotunzi și un mic top de dantelă, ce-i lăsa abdomenul la vedere. El era genul de camionagiu vânjos, cu brațe scurte și gât gros, pungi sub ochi, burtă și brățară

groasă de argint la încheietură. Cei doi se țineau de mână, mai bine zis doar de degetul mic. Păreau euforici.

Virgile se instală într-una dintre cafenelele de pe strada Montorgueil și comandă un croasant și un suc de piersici. Croasantul era cald. Îi desfăcu straturile de foitaj unul după celălalt, lăsându-le să i se topească pe limbă, apoi scoase caietul de schițe și începu să deseneze distrat ce-i cădea sub ochi. Bătrâna doamnă care își bea cafeaua pe terasă cu cățelul pe genunchi. Bețivul adormit de peste drum. Curierul care își descărca pachetele.

Apoi schiță un peisaj, marea și stânci alunecoase, scoici roz, bucăți de lemn împrăștiate pe plajă, adăugând câțiva pescăruși sălbatici, veniți să facă gălăgie. Sub creionul lui începu să apară și umbra unui chip, întâi un ochi, apoi o șuviță de păr, obraji, buze, niște pistrui, fiecare detaliu conturând puțin câte puțin pe hârtie portretul lui Marianne. Trecuse mai mult de o săptămână de când n-o mai văzuse. Apăruse Tom, e adevărat, și îi amuzase să se regăsească și să se sărute puțin, dar relația lor era istorie, nu poți juca la infinit aceeași piesă. De altfel, Tom făcuse mișto de el când îi povestise despre Marianne — o să vezi c-o să-ți treacă, într-o bună zi te vei întoarce la vatră; oricum, nimic nu se poate compara cu un cocoșel — și Virgile îl considerase un adevărat nemernic. De fapt, se gândea la Marianne tot timpul. De fiecare dată când descoperea ceva interesant, simțea nevoia să împărtășească cu ea. Ar fi vrut să-i ofere micul colier din vitrina de acolo, să încerce cu ea acel restaurant care tocmai se deschisese, să se dea cu parfumul care ei îi plăcea așa de mult, pe scurt, totul se învârtea în jurul ei. Ea. O femeie. Care îl făcuse să-și piardă capul în felul ăsta. Ce-i cu mine, doctore?

După ce-și termină croasantul, adună firimiturile cu degetul arătător, lipindu-l în mod repetat de masă, apoi își puse căștile și le apăsă cu palmele ca să mărească volumul — Strâng în brațele nopții mele/ noaptea ta, singular abis/ Risc totul pe-o carte eternă/ tango interzis. În ultima vreme asculta melodia asta încontinuu. Îi plăcea la nebunie vocea înaltă și penetrantă care știa să redea șoapte și vibrații discrete și felul în care pronunța cuvântul festin, făcând să răsune ușor „n“-ul de la final. Ce festin/ Ce eșec/ imposibil tête-à-tête.

Virgile parcurse cartierul Halelor cu căștile pe urechi, apoi traversă Sena și se îndreptă spre Institutul Lumii Arabe. Urcă apoi până pe strada Linné și se

opri o clipă în fața casei lui Marianne. Carl von Linné, pentru numele lui Dumnezeu. Botanistul suedez care în secolul al XIII-lea elaborase clasificarea plantelor și a speciilor de animale, valabilă și în zilele noastre — Virgile văzu în asta un semn, evident, și profită de apariția unei femei în vârstă complet cocoșate, ca să intre în clădire. Sigur pe el. Își aminti ce spusese într-o zi prietenul său, Pascal Cribier, celebrul peisagist, „adevărații grădinari sunt ființe meteorice, capabile să ia decizii instantanee, în funcție de emoțiile acumulate în anotimpurile precedente“ și niciodată fraza nu i se păruse atât de potrivită.

Pascal Cribier. Îl cunoscuse cu ani în urmă, în grădina lui din Varengeville-sur-Mer. Virgile nu era pe atunci decât un adolescent și în acea zi, ca de altfel în multe alte ocazii, Pascal era cocoțat într-un copac. Un ulm maiestuos pe care îl toaleta cu fierăstrăul lui de mână pe care-l căra peste tot — pentru ca lumina să ajungă și la crengile de jos, zicea el. Lui Pascal îi plăcea să se urce în copaci, tăindu-i fără încetare pentru a le da forma pe care o visa; adora netezimea crengilor sub picioare, senzația de vertij, rafalele de vânt care-l surprindeau uneori și lumea văzută de sus.

Virgile urcă cele șase etaje în fugă și, ajuns sus, sună o dată scurt, fără să insiste. În spatele ușii auzi o ceașcă așezată pe masă și un scaun tras. Apoi tălpile goale ale lui Marianne pe parchet. Ascultând scârțâitul scândurilor pe măsură ce ea se apropia de ușă, Virgile simți o plăcere neobișnuită.

*

Când Marianne deschise, nu-i lăsă timp să reacționeze, îi depuse un sărut rapid pe buze și intră. Făcu apoi câțiva pași în camera de zi, părând să caute ceva și luă cartea lui Carver rămasă pe măsuța joasă, agitând-o în aer.

— A, ai recitit-o? Tipul ăsta e absolut genial, nu crezi?

Răsfoi cartea puțin, apoi o puse la loc. Se îndreptă spre fereastră, foarte relaxat.

— Ce priveliște ai aici, acoperișuri, cer, păsări. Nu lipsește decât marea, nu?

Rămase un moment la fereastră. Marianne nu spunea nimic. Îl observa din spate, un spate care dintr-odată i se păru enorm și apoi acea naturalețe pe care o afișa el, dezinvoltura lui, nepotrivită. Ca și cum s-ar fi văzut în ajun și n-aveau nicio problemă. De ce nu dăduse niciun semn de viață mai bine de o săptămână? Marianne puse cartea lui Carver la loc în bibliotecă cu un gest brusc și nu se mai putu abține:

— Aseară am trecut prin fața casei tale și, cum luminile erau aprinse, l-am văzut.

— Pe cine? întrebă Virgile, întorcându-se spre ea.

— Pe Tom. Tipul de la bar. E iubitul tău, nu-i așa? zise Marianne cu voce tremurândă.

Și totuși, își jurase să nu complice lucrurile, să se arate tot atât de deschisă ca el. De altfel, să fie cu ea, cu o femeie, era ceva absolut nou și pentru el. Dar Marianne testa acum limitele. Limitele ei. Virgile se enervă pe loc.

— La naiba, Marianne. Tom nu e nimic. E un fost, atâta tot.

— Mda, un fost cu care te culci. În afară de asta, totul merge de minune.

Virgile se lăsă să cadă greoi pe canapea și scoase o țigară, lovind filtrul de genunchi.

— Știi, să te culci cu cineva e ca și cum ai împărți o masă bună, zise el, aprinzându-și țigara. Nu e cazul să faci o dramă din asta, pe bune.

În acel moment, Marianne deveni conștientă de prăpastia care îi separa. Era o prăpastie de netrecut. Dar în același timp simți și dorința absolut nebunească de a se afla în brațele lui, de a-l atinge, buze lipite, corpuri împletite și mai mult de atât. Viața cu el, doar cu el. Văzându-l acolo, pe canapeaua ei, știu cu certitudine că nu va mai fi nimeni niciodată în afară de el. Că nu mai voia pe nimeni altcineva. Puteau trăi în Paris, Lisabona, Buenos Aires, nu conta, oriunde ar fi strălucit stele deasupra lor — ce-o apucase, Doamne, nimeni n-

ar fi putut spune, dar nebunia asta își făcea loc încet-încet înăuntrul ei, întinzându-și rădăcinile peste tot, în cele mai adânci cotloane ale cărnii și ale viselor ei.

Florence nu prevăzuse nimic, nici nu putuse face nimic și totuși ei îi revenea misiunea de a o anunța pe Tatiana, prietena ei cea mai bună — Yves-Claude a sărit pe fereastră, e mort.

Se așeză un moment pe brațul canapelei, șocată de ceea ce se întâmplase. În jur, totul era nemișcat, într-o tăcere deplină. Doar o briză ușoară intra pe fereastra încă deschisă. Câteva claxoane din stradă, murmurul mașinilor, zarva copiilor ieșind de la școală. Florence fixă cu privirea baschetul uriaș ce trona în mijlocul salonului, trebuia să fie măsura 44 sau chiar 45, nereușind încă să stabilească legătura între el și picioarele fiului său, Nils. Privirea i se mută spre măsuța joasă, unde se găsea o întreagă colecție de oje roșu-corai, zmeuriu, mov-parma, rubiniu, verde-anason, fistic sau ceai de mentă, zeci de nuanțe de gri, de albastru, de sclipici. Fiica ei, Elena, voia să devină stilistă și în ultima vreme acorda o atenție deosebită îngrijirii unghiilor. Luă una dintre sticluțe, își vopsi unghia degetului mare de la picior (un roșu-cărămiziu discret), apoi puse jos pensula și-și prinse capul în mâini — la naiba, murmură ea. Cum o să-i spun eu Tatianei așa ceva? Cum va reacționa, ea care-și iubește câinele mai mult decât amanții?

Florence însăși îi propusese să-l țină pe Yves-Claude cât timp prietena ei mergea să se relaxeze în stațiunea Quiberon. Tatiana chiar avea nevoie de o pauză. Acele ultime săptămâni fuseseră extrem de dificile, gărzi peste gărzi la spital, certuri cu șeful de secție, faptul că renunțase dintr-odată la cele două pachete de țigări pe zi, fără să mai pună la socoteală noii interniști, pe care îi considera pretențioși și absolut incompetenți și cu care avusese atâta bătaie de cap. Și atunci Florence insistase — te asigur că nu mă deranjează, în plus, copiii îl adoră. După un moment de ezitare, Tatiana sfârșise prin a accepta să i-l lase pe Yves-Claude, numit așa în amintirea celor doi foști iubiți preferați.

Câinele era urât ca noaptea, cu aerul lui tâmp și tumora masivă la bot — o tumoră maro și flască ce atârna ca o pungă de cumpărături, bălăngănindu-se în dreapta și-n stânga atunci când animalul se deplasa —, dar nu deranja deloc. Se așeza într-un colț, moțăind în majoritatea timpului și nu lătra niciodată. În ziua aceea, Florence nu observase nimic ieșit din comun la el, doar că atunci când deschisese larg ferestrele, Yves-Claude începuse să latre fără vlagă, apoi să patruleze prin cameră, din ce în ce mai agitat. După aceea, totul se petrecuse într-o fracțiune de secundă: fără ca Florence să aibă timp să

reacționeze, câinele se repezise spre fereastră și sărise, iar când ea se aplecase peste balustradă, Yves-Claude nu mai era decât o masă inertă pe trotuar, trei etaje mai jos. Își pusese mâna la gură ca să-și rețină un țipăt și apoi bâiguise acele cuvinte stupide — Yves-Claude, ce-ai făcut? Ca și cum ar fi auzit-o, câinele se ridicase și făcuse câțiva pași șovăitori — pentru o secundă, Florence sperase într-un miracol, hai, dragule, o să trăiești —, dar în clipa următoare, câinele căzuse în canalul urât mirositor. De data asta, fără să se mai ridice.

Florence îi îndepărtase cu un gest pe trecătorii strânși în jurul animalului, lăsați-mă să trec, pardon, îi luase pulsul ca și cum ar fi fost vorba despre un pacient de-al ei și nu putuse decât să constate decesul. La naiba, Yves-Claude, nu-i posibil așa ceva, își spusese, apoi către curioșii care se ofereau s-o ajute — e în regulă, mulțumesc, n-am nevoie de nimic. Săltase cadavrul câinelui pe umăr, urcase cu greu cele trei etaje și instinctiv, se îndreptase spre baie. Acolo pusese câinele în cadă și îl acoperise cu un prosop de plajă roz-fucsia. În mod reflex se reculese o clipă cu mâinile împreunate ca pentru rugăciune, apoi plecase de acolo, închizând cu grijă ușa în urma ei. E posibil ca un câine să se sinucidă, se întrebase ea și în același moment îi venise să vomite, zărind fereastra larg deschisă. Din ce-și amintea ea, animalele nu dispuneau de suficiente capacități cognitive ca să-și ia viața în mod conștient, dar oricum dăduse o căutare pe net și descoperise un video cu un pod din Overtoun, Scoția, care se părea că era celebru pentru cazurile de suicid canin.

Cadru romantic, Scoția în toată splendoarea ei — case gri din piatră, cer zbuciumat, încărcat de fulgere, câmpie umedă, pictată în verde, auriu și ruginiu. Primarul localității povestea cum, începând din anii ‘60, în jur de cincizeci de câini săriseră de pe acel pod fără niciun motiv aparent — dintre cei ce supraviețuiseră căderii, majoritatea săriseră din nou, adăugase el. Reportajul prezenta și mărturiile localnicilor, fiecare cu istorioarele lui și se termina cu declarația unei specialiste în comportamentul animalelor: după ani de cercetări, aceasta reușise să excludă varianta sinuciderii și să avanseze următoarea explicație — câinii care săriseră de pe pod, spunea ea, nu avuseseră de gând să-și pună capăt vieții. În opinia noastră, au sărit atrași fiind probabil de mirosul nurcilor ce trăiau pe celălalt mal.

Florence ieșise de pe pagină și își închisese telefonul. Oare remarcase

camioneta oprită la semafor atunci când sărise Yves-Claude? O banală camionetă de livrări, albă și prăfuită de la atâtea drumuri — dar plină de biscuiți pentru câini și bio, pe deasupra.

Florence luă un pahar din sticlă groasă și-și puse un gin, pe care îl dădu peste cap. Trebuie s-o sun pe Tatiana. Trebuie să afle, în momentul ăsta. Pentru a-și face curaj, își mai turnă puțin, învârti lichidul pe fundul paharului și-l înghiți din nou dintr-o sorbitură, dându-și capul pe spate. Se gândi în treacăt la reacția soțului și a celor doi copii ai săi în momentul în care aveau să vadă cadavrul câinelui în baie. Cum intrase în rahatul ăsta, provocându-i o asemenea durere celei mai bune prietene a ei? Și de ce trebuia întotdeauna să se ofere ea să facă servicii altora?

Căută în agenda telefonului și se opri brusc la „Tatiana personal“, murmurând cu voce pierită:

— Nu răspunde... Nu răspunde... Dă, Doamne, să intre mesageria vocală.

Nu voia să asiste în direct la deflagrație, acel moment când lovește nenorocirea și timpul îngheață ca urmare a unei simple propoziții. Ca la pacienții ei. Nu se obișnuise niciodată cu obligația de a le anunța moartea cuiva drag.

După câteva apeluri, Tatiana răspunse. Perfect relaxată după o ședință de împachetare cu alge.

— Da, Flo, tocmai voiam să te sun. Spa-ul ăsta face minuni, aveai dreptate. Mai puțin faptul că-ți petreci toată ziua alături de lume în halat care bea ceai și suc de grepfrut, adăugă ea râzând.

Florence se simți neputincioasă. Fraza pe care se pregătea s-o rostească se volatilizase pur și simplu în momentul în care auzise vocea Tatianei.

— Deci ești mulțumită? Te simți bine? repetă ea.

— Tocmai ți-am zis, sunt foarte relaxată. Ca și cum mi-ar fi pus cineva o

perfuzie cu ketamină, răspunse prietena ei, râzând din nou.

Urmă un moment de ezitare, de tăcere de ambele părți, apoi Tatiana adăugă:

— Pot să te sun diseară, Flo? O să întârzii la ședința de hidromasaj.

— Nu, așteaptă. Trebuie să-ți spun ceva.

Și cuvintele se aliniară unele lângă altele, țepene ca niște stâlpi: Yves-Claude, fereastra, prosopul de plajă roz-fucsia.

Tatiana își înăbuși un țipăt în mâneca halatului, în timp ce în jurul ei șlapii plescăiau în continuare, ducându-și proprietarii disciplinați la ședința de hidroterapie de după-amiază. Florence îi descrise scena pe larg — lătrăturile lui Yves-Claude, turele din apartament, nervozitatea și apoi saltul în gol, corpul strivit pe trotuar, lumea strânsă în jur. Știa că Tatiana voia să știe totul de-a fir a păr, o cunoștea foarte bine pe prietena ei. Totuși — să fi fost șocul ori poate masajele cu uleiuri esențiale —, dar aceasta îi ceru să nu mai continue, oprește-te, Florence, nu vreau să știu. Nu-mi doresc imagini mentale despre toate astea. Mai adăugă ceva de genul, știam eu că n-ar fi trebuit să-l părăsesc, apoi vomită tot sucul de grepfrut pe șlapi și închise.

Când o sună pe Florence din nou, puțin mai târziu, vorbea pe un ton aproape normal, abordând doar chestiuni organizatorice, întârziind astfel momentul când durerea urma s-o lovească cu adevărat.

— Deci rămâi în Quiberon, se impacientă Florence, ești sigură?

— Da, crede-mă, o să fiu bine. Fă doar ce te-am rugat.

Tatiana voia să-și termine săptămâna de spa, rezervată în avans, iar Florence urma să se ocupe de incinerare.

— Eu oricum n-aș fi în stare, mai spuse Tatiana. Mă înțelegi. Mă înțelegi, nu?

După ce încheie convorbirea, Florence se repezi să închidă fereastra camerei de zi. Era o căldură infernală. Cu atât mai rău. Nu mai suporta să o vadă deschisă. Se învârti prin încăpere, incapabilă să gândească ori să reacționeze. Din când în când, i se părea chiar că începe să perceapă mirosul cadavrului în descompunere și atunci își lovea fruntea cu palma, nț-nț, e doar în capul tău, n-are cum să se simtă deja, n-a murit de mai mult de-o oră. Dar șocul îi slăbise percepția asupra timpului și avea impresia că trecuse o eternitate.

Puse în apă o pastilă de aspirină efervescentă și-și aplecă nasul deasupra paharului, simțind micile bule cu aromă de portocale gâdilându-i pielea. Era posibil ca după toate astea Tatiana să nu mai vorbească cu ea niciodată. Cum ar fi putut să se revanșeze, să o facă să o ierte? Dăruindu-i alt câine, poate? Verifică dacă nu are vreun mesaj de la ea, un semn, ceva, dar nu avea nimic. Începu să se teamă de acea tăcere și-și mușcă buzele — până la sânge.

*

Baptiste va ști să găsească cuvintele potrivite, cu siguranță. Întotdeauna o făcuse, în fața morții. Chiar și atunci când încă erau studenți la medicină, soțul ei reușise deja să se detașeze, nici prea mult, dar nici prea puțin — doar cât să se protejeze, ferindu-se de impactul nefericirii, dar în același timp rămânând îndeajuns de aproape încât să nu considere niciodată pacientul un simplu obiect de studiu medical. Apropierea necesară pentru a nu-și pierde umanitatea.

Totuși, din momentul în care auzi vocea soțului ei la telefon, lui Florence îi fu absolut imposibil să-i spună adevărul. În loc de asta, îl întrebă ce ar vrea să mănânce la cină.

— Nu te stresa, Flo, draga mea, putem comanda sushi dacă vrei, răspunse el.

Ea își acoperi nasul doar la gândul acela. Ce oroare. Numai carne crudă nu-i trebuia în acel moment.

— Nu, nu, poate legume. Ți-ar plăcea niște legume la tigaie?

— Da, o idee foarte bună. Iar eu o să iau o sticlă de vin în drum spre casă.

Copiii urmau să apară și ei în curând. Nils avea douăzeci și unu de ani, iar Elena douăzeci, dar Florence îi vedea tot ca pe niște copii; erau încă atât de fragili și imaturi în corpurile acelea mari de adulți. Probabil că în scurt timp aveau să plece de acasă, undeva în necunoscut și ea își imagina camerele lor goale, austere precum o chilie de călugăr — pe birou, ordine desăvârșită, scaunul de lângă el în poziție corectă și patul făcut impecabil, niciodată răscolit. Mirosul lor o să persiste o vreme, apoi o să dispară și el. N-o să mai fie râsete, certuri sau uși trântite, treziri cu fața la cearșaf, pantofi aruncați în camera de zi ori discuții relaxate după cină. Și liniștea asta, la naiba — te făcea să o iei razna. Florence încerca să nu se gândească prea mult la toate astea, dar oricum se pregătea sufletește. Să nu fie luată prin surprindere. Să păstreze controlul. Era felul în care acționa de obicei, evitând să scape lucrurile din mână.

Pentru a-și ocupa mintea, frunzări cartea de rețete culinare a lui Yotam Ottolenghi pe care tocmai o cumpărase. În poze, legumele străluceau ca niște bijuterii lăcuite, greu de crezut că aveau să arate așa și-n realitate. Se opri la una dintre rețete și trecu în revistă lista cu ingrediente. Nu avea chiar totul în casă, dar asta e, va improviza. Curăță morcovii, tăie conopida în bucăți mici, stropi totul cu ulei de măsline și porni cuptorul. Se lovi cu arătătorul peste bărbie, gândindu-se dacă n-a uitat ceva, a, da, bineînțeles, și scoase din frigider rucola și coriandru proaspete.

Nils își lăsă rucsacul la intrare, salve, mam’, ce-ai făcut azi și veni s-o sărute. Ea îl mângâie ușor pe obraz. Mirosea a țigări. Avea buze roșii și frumos desenate, pomeți înalți și nas acvilin. Aducea cu Xavier Dolan când jucase în Am omorât-o pe mama. Florence se uită la gura băiatului ei și și-l imagină sărutând o fată. Unde avea să se afle în câțiva ani? Va fi fericit pe drumul pe care și-l va alege în viață? Se străduise să-și educe copiii cât mai bine posibil, să se simtă bine în pielea lor și împliniți, să facă alegeri înțelepte, care să-i mulțumească, dar trebuia să admită faptul că, din momentul în care ei aveau să plece din casa părintească, ducându-și viețile departe, ea va trăi mereu cu

frica-n sân. De ce trebuia ca perioada aceasta să se sfârșească? Și de ce nu mai făcuse măcar un copil? Acum regreta.

Elena își făcu și ea apariția, salut la toată lumea, eu sunt, și merse să se așeze direct pe canapea, scoțându-și baschetul drept cu călcâiul stâng. Se uită la ceva pe telefon, oftă, apoi veni să stea puțin de vorbă cu mama ei.

Cum Yves-Claude își petrecea majoritatea timpului moțăind într-un colț, nimeni nu-i observă absența în seara aceea. Toți patru, părinți și copii, cinară așezați în jurul barului de la bucătărie, puțin aplecați din cauza scaunelor înalte; atmosfera era veselă, fiecare povestea ce făcuse peste zi, cu excepția lui Florence, care nu scotea niciun cuvânt. Baptiste o lăudă pentru legume, delicioase de-a dreptul, ce verdețuri ai pus în sos, iar Nils întrebă dacă poate să bea niște vin. Ea schiță un zâmbet spre soțul ei și-l servi pe băiat cu un pahar de vin. Apoi se uită fix în farfurie o vreme, luă o bucățică de conopidă și o înmuie în sosul de coriandru.

— Câinele Tatianei a sărit pe fereastră, spuse în cele din urmă. Am pus cadavrul în cadă.

— Ce? făcu Baptiste. Ce spui acolo?

Și, fără să aștepte răspunsul, se întoarse spre pernița unde obișnuia să moțăie Yves-Claude. Dar câinele nu mai era acolo, în locul lui rămăsese doar o adâncitură abia vizibilă.

Florence le explică amănunțit ce se întâmplase, fereastra, câinele care începuse să latre și să se învârtă de colo colo dezorientat, iar apoi… Nimic. Secunda de dinainte și secunda de după. Ce a fost nu va mai fi. Își puse un pahar de vin și întâlni privirea Elenei, una de regret, compasiunea fiicei pentru mama sa și simți că-i dau lacrimile.

— Cum am putut să-i fac așa ceva Tatianei? spuse ea, încercând să și le ascundă.

Baptiste se ridică și veni s-o îmbrățișeze.

— Nu e vina ta, Flo. În cazuri de-astea nu poți face nimic, știi prea bine.

Florence se uită spre fereastră. Simți că-i fuge pământul de sub picioare. Masa răsturnându-se. Buchețelele de conopidă dansând pe tavan.

— O să fie bine, șopti Baptiste, cu nasul în părul ei. O să fie bine, draga mea Flo.

RER-ul se deplasa în direcția Saint-Quentin-en-Yvelines. Stațiile se perindau una după alta, Champ-de-Mars, Javel, Hopital-Georges-Pompidou, apoi niște nume care pentru ea păreau să vestească ținuturi înverzite, Meudon-Val-Fleury, Chaville, Viroflay; oamenii se urcau fără să-i lase pe ceilalți să coboare, își făceau loc cu coatele, pufneau, iar Florence era chiar acolo, în mulțimea de călători, în picioare, cu valiza ei mare, albastră. Se lăsă purtată de val până la ultima stație. Apoi luă un autobuz, merse cu el câteva minute și ajunse în sfârșit la destinație: o stradă din Guyancourt, de-a lungul căreia se înșirau depozite și spații comerciale, chiar în centrul zonei industriale — unde se găsea crematoriul pentru animale. Nici nu știuse că există așa ceva. Fu întâmpinată de un bărbat care afișa o eleganță desuetă — costum în trei piese, păr dat cu gel, fizic à la Cary Grant — și vorbea cu o amabilitate exagerată, zâmbet formal și care-și puncta frazele cu „vedeți dumneavoastră“, excesiv de manierat. Îi dădu un teanc de documente de semnat și o întrebă când dorește să se efectueze incinerarea.

— Chiar acum, răspunse ea.

Bărbatul păru surprins, așa că Florence insistă, acum, dacă e posibil, arătând spre valiza mare din piele albastră de la picioarele ei. O valiză pe care o cumpărase în urmă cu 22 de ani pentru luna de miere cu Baptiste și pe care atunci o umpluse cu rochii de vară, sandale drăguțe, cărți în ediție de buzunar și cremă solară. O valiză care, în ziua aceea, conținea doar cadavrul lui Yves-Claude, câinele celei mai bune prietene a ei.

Așteptă într-o mică încăpere cu pereți de culoarea lavandei. Gazdele puseseră la dispoziția clienților o cutie de șervețele Kleenex, câteva pliante despre crematoriu și pliculețe de Lipton lângă un fierbător ce părea din altă epocă. Mai era și o etajeră mare pe care erau expuse diferite tipuri de urne funerare — amfore din jad sau alabastru, piramide din granit sau chiar urne în formă de câine ori de pisică. Tatiana nu-i spusese nimic în sensul ăsta, așa că alesese o amforă de alabastru de mărime medie.

Când reapăru ca să-i înmâneze cenușa câinelui, Cary Grant profită de ocazie ca să stea puțin de vorbă cu ea, știți, e atâta liniște acum, începu el. Și, fără ca

Florence să i-o fi cerut, îi spuse toată povestea vieții lui, explicându-i cum intrase în branșa asta după câțiva ani în care fusese comediant și scenograf — ambele meserii foarte utile pentru a anima ceremoniile funerare, preciză el.

Florence ținea urna cu vârful degetelor, mutându-se de pe un picior pe altul. Nu voia decât să plece de acolo. Bărbatul nu pricepu, fiind prea concentrat pe monologul său, așa că Florence fu nevoită să-i spună că întârzia la serviciu.

— O, dar bineînțeles, îmi cer scuze, întotdeauna vorbesc prea mult.

Îi întinse o mână umedă și moale și îi ură o zi excelentă pe un ton sforăitor. Ce imbecil.

Odată ajunsă afară, Florence se uită la ceas. Îi mai rămâneau trei ore bune înainte de a începe garda la spital. Abandonă valiza în parcarea crematoriului, se mai uită o dată la ea cu o vagă părere de rău, apoi făcu drumul în sens invers.

Coborî la stația Place de Clichy, merse puțin pe jos, ca să ia aer și se opri într-o librărie aproape de Pigalle. Mergea adesea acolo. Îi plăcea mult locul. Se uită la noutățile din literatura străină, răsfoi vreo două-trei chestii, apoi se opri visătoare în fața standului cu ghiduri de călătorie. Columbia, Scandinavia, Patagonia, Laos, Islanda, Japonia. Ca de obicei, depărtările o atrăgeau. Dar Baptiste nu suporta călătoriile lungi și nici ideea de a rămâne blocat ore întregi într-un scaun fără să se poată mișca, așa că se mulțumeau cu excursii mai scurte. Luă de pe raft ghidul despre Coasta de Opal și îl răsfoi; ar fi putut s-o ajute cu niște adrese pentru weekendul programat cu copiii în Hardelot. Cumpără și două cărți care urmau să-i completeze teancul de pe noptieră — ultimul roman de Louise Erdrich, pe care o adora, și un altul care i se păru că se potrivește cu preocupările ei de moment, Fărâme de viață, de Zeruya Shalev.

Urcă apoi spre Abbesses — cu urna lui Yves-Claude bălăngănindu-se în sacoșa cu cărți — și se așeză pe terasa cafenelei unde obișnuia să meargă cu Tatiana. Comandă un suc de roșii cu sos tabasco.

Ea și Tatiana se cunoscuseră în anul întâi la medicină, chiar din prima zi. Florence o văzuse venind de departe, o brunetă înaltă, cu ochi negri și strălucitori, foarte frumoasă, și fusese surprinsă că fata venise să se așeze lângă ea în amfiteatru.

— Se poate? E liber?

Florence trăsese spre ea geanta și teancul de caiete și rechizite Clairefontaine, da, sigur că se poate, și cursul începuse. Tatiana se aplecase imediat asupra caietului și începuse să ia conștiincioasă notițe, foarte concentrată, fără să scape niciun cuvânt de-al profesorului. Scria la fel de repede pe cât vorbea tipul, Florence nu mai văzuse așa ceva.

— Cum te cheamă? o întrebase ea la sfârșitul cursului. Eu sunt Tatiana.

Tatiana voia să devină medic de când se știa. Bunicul ei era doctor, tatăl ei la fel, iar ea voia, cum de altfel era firesc, să ducă mai departe tradiția.

— Întotdeauna am visat să îngrijesc oamenii, să salvez vieți. Nu văd ce mi-aș mai putea dori, nu?

O întrebase pe Florence ce voia să facă după. Dar Florence nu se prea gândise la asta până atunci, așa că răspunsul venise foarte simplu — să ia concursul de rezidențiat. La acele cuvinte, Tatiana izbucnise în râs, un râs puternic, ce răsunase în tot amfiteatrul, ai dreptate, cu siguranță, deocamdată trebuie să trecem primul obstacol, și continuaseră să discute o vreme pe hol. Tatiana voia să se specializeze în chirurgie cardiacă.

— Pentru că cel mai important domeniu al medicinei e chirurgia. Iar chestia cea mai tare din chirurgie e cardiologia. N-ai remarcat, Florence? Sunt doar tipi la specialitatea asta. Clanul zeilor. Care repară inimi și salvează vieți. Asta e treaba lor.

Tatiana îi cunoștea bine pe chirurgii cardiologi, întâlnise destui în preajma tatălui ei; aceștia știau că se află în vârful ierarhiei și într-adevăr, se credeau adesea niște zei printre muritori. Dar asta n-o descuraja deloc pe Tatiana — era suficient de inteligentă să rămână modestă — pentru că exact în acel loc, cel mai de sus, plănuia să ajungă.

Florence o admira pe fata care făcea deja parte din acea lume și pentru care concursul de rezidențiat nu părea decât o simplă formalitate. Se întâlneau ca să învețe la biblioteca Sainte-Geneviève, iar Tatiana propusese să facă schimb de notițele de la cursuri. În plus, găsea timp, un timp prețios în acel prim an, ca să-i explice și diferite noțiuni și în fiecare zi o bombarda cu întrebări, care sunt ramurile colaterale ale arterei carotide externe, ce funcție are articulația temporo-mandibulară, de ce nerv e traversată glanda parotidă? etc. etc., până când le reținea și nu le mai uita niciodată. Învățaseră împreună pentru parțialele din primul semestru și se regăsiseră în capul listei, așa că o ținuseră tot așa, iar ca să treacă la viteza superioară continuaseră să învețe cu un mic grup de împătimiți — Task Force, cum se botezaseră ei. Grupul era format din Baptiste, François, Jean-Noël și Jean-Philippe. Doar băieți. Niște brute în materie de fizică-chimie și anatomie. Se ajutau reciproc și învățau non-stop, serile și weekendurile inclusiv. Doar o sâmbătă seara din două era singurul lor moment de relaxare. Tatiana instituise regula, fiind de părere că era indispensabilă pentru a reuși, așa că se întâlneau la începutul serii și mergeau să bea câteva pahare în barurile din Cartierul Latin, iar primul care aducea vorba despre învățat, chiar și cea mai mică aluzie, plătea consumația.

Veniseră și ultimele parțiale ale anului și rezultatele se afișaseră câteva săptămâni mai târziu: toți șase reușiseră la concurs. Câștigaseră pariul, își văzuseră visul cu ochii — urmau să devină medici.

În cursul anului următor, Tatiana și Baptiste începuseră să flirteze ușor, în timp ce Florence prefera singurătatea apartamentului său. Îi plăcea la nebunie să învețe, știa și că are nevoie de mai multă muncă și probabil de mai mult timp decât ceilalți ca să reușească. În plus, îi plăcea să viseze cu ochii deschiși, să asculte discurile lui Françoise Hardy și Marie Laforêt, să citească romane rusești și americane, lăsându-se purtată departe, foarte departe — spațiile largi, de altundeva, pasiunile interzise, Iubirea cu i mare, motelurile ieftine, drumurile bătute de vagabonzi celești, toate acele lucruri despre care putea citi în loc să le trăiască. De altfel, cu cărțile ei, nu era niciodată singură; îi țineau loc de familie.

Chiar dacă Baptiste o frecventa pe Tatiana și se distrau împreună, nu se îndrăgostise niciodată de ea. Pe de altă parte, simțise destul de repede o atracție pentru Florence, cu zâmbetul ei timid și latura aceea aparte, de artistă.

Interesul ei pentru literatură, pentru muzică era atât de rar printre studenții la medicină. Știa să și povestească despre ele, cu atâta pasiune, încât atunci când vorbea despre o carte, erai obligat să dai fuga s-o cumperi pe loc, atât de convinsă și de convingătoare putea fi. Simțeai și că ea nu repeta ceva ce auzise la alții, că-și formase deja propriile gusturi în materie de cultură. Astfel, pe măsură ce trecuse timpul, inima lui Baptiste începuse să bată pentru ea și stăruise s-o invite din ce în ce mai des la o cafea după cursuri.

Evident că Tatianei nu-i trebuise mult timp pentru a observa triunghiul amoros și, ca un chirurg profesionist, tăiase în carne vie și o rupsese cu Baptiste la ieșirea de la o sesiune de filme la cinema. Tatiana se dovedise a fi surprinzător de perspicace — trebuie spus că la momentul acela începuse să pună ochii pe Xavier Tavernier, șeful ei de secție — și îl împinsese ea însăși pe Baptiste să-i facă declarația de dragoste lui Florence, care putea fi femeia vieții lui, mama copiilor săi — cine știe?

În seara aceea, Florence își amintea încă, ploua cu găleata și când Baptiste bătuse la ușa ei, era făcut ciuciulete, cu apa șiroindu-i pe față, șuvițele de păr atârnând ca niște alge și cămașa lipită de corp. Îl lăsase să intre. Mirosea bine, a ploaie și a săpun. Își frecase părul ca un puști care vine de pe plajă, apoi își scosese cămașa udă și o întinsese cu grijă pe spătarul scaunului. Florence nu crezuse niciodată că pe el l-ar interesa o fată ca ea, atât de timidă pe vremea aceea. Nu remarcase nici cât era de frumos. Cu mâinile lui lungi și albe, gura frumos conturată, pieptul fără păr și mai ales cu privirea aceea atât de blândă și plină de tandrețe, genul care nu-ți va face rău niciodată. Crezi că ai putea să-mi dai un tricou? întrebase el și Florence se grăbise să scotocească prin dulap. Se gândise atunci la mama ei, de acolo de sus, care în ultima scrisoare înainte de a muri îi urase să-și găsească un bărbat care s-o iubească precum un tată, o mamă și un amant la un loc. (Ia descurcă-te tu cu așa ceva!)

Cei doi dăduseră noroc cu suc de roșii. Vorbiseră despre Tatiana, care era o studentă sclipitoare și o adevărată panteră în viața de zi cu zi. Apoi tăcuseră minute în șir, urmărind lumea care dansa în clădirea de vizavi. Cei de la șase dădeau o petrecere de pomină. Se dansa peste tot, se râdea, se spărgeau pahare. Se fumau jointuri și plante halucinogene. La un moment dat, muzica se oprise și cineva adusese un tort plin de lumânări, în timp ce lumea cânta happy birthday pe o grămadă de note false. Baptiste o sărutase atunci pe gât,

apoi pe vârful degetelor.

În celălalt apartament, un tânăr suflase în lumânări și toată lumea aplaudase, strigând hip, hip, ura!; șampania începuse să scânteieze în cupe și în aerul serii, micile bule se strecuraseră afară pe geam, zburând încet până în camera din față, unde se aflau ei doi. Le atinseseră pielea și-i îmbătaseră pe loc — mi se urcă la cap, ție nu? spusese Baptiste cu obrajii îmbujorați și cu dosul palmei îi atinsese fruntea, ca pentru a verifica dacă are febră.

Se întâmplase cu mai bine de douăzeci de ani în urmă, dar în mintea ei totul era neschimbat.

Florence părăsi terasa și se îndreptă spre Abbesses, un părculeț ferit, care pe vremuri servise la cultivarea plantelor medicinale. În acea perioadă, vița sălbatică și caprifoiul se cățărau peste tot, vegetația era luxuriantă. Se așeză pe o bancă și răsfoi cartea Zeruyei Shalev, citind câteva pasaje la întâmplare. Se simți îmbărbătată, nu era singura care credea că pierde controlul când copiii se pregăteau să zboare din cuib. Dina, eroina romanului, găsise soluția convingându-se că trebuie să înfieze un copil căruia să-i dedice restul vieții ei, chiar dacă risca astfel să-și pună în pericol mariajul și relația cu fiica ei.

Florence ridică nasul din carte. În jur, vegetația se mișca ușor. Oare era efectul vântului care începea să bată, ori natura care o mustra? Greu de spus. Închise ochii un moment și în minte văzu plantele crescând accelerat, cu viteza luminii, crengi și rădăcini insinuându-se peste tot, cățărându-se pe bănci, sugrumând gardurile parcului și ajungând pe fațadele clădirilor vecine, invadând apoi complet împrejurimile. Se uită la ceas. Era timpul să intre în gardă la Bichat.

Hotărâseră să plece în weekend, dar fără să știe exact unde anume. Virgile se amuză văzând geamantanul lui Marianne.

— Pentru un weekend? Tot ăsta?

— Te anunț că e doar un bagaj de mână, se justifică ea, știind totuși că luase prea multe haine și cărți pentru două zile. Chestiile de toaletă ocupă mult loc, adăugase apoi cu o urmă de autoironie.

Merseră la gara din Lyon și se uitară peste destinațiile trenurilor următoare, Marseille, Lausanne, Grenoble, Montpellier, dar cum nu se putură hotărî, se îndreptară spre o agenție de închiriat mașini. Tipa din spatele biroului, foarte nepoliticoasă, îi asigură că nu mai are nimic — decât modelul acesta, spuse ea întorcând privirea spre ecranul computerului și arătând cu degetul o decapotabilă albastru-deschis. Amândoi dădură din cap, bun, luăm decapotabila, și atunci femeia, după ce încercă să le vândă toate asigurările și opțiunile din lume, le întinse un plic conținând contractul de închiriere și cheile mașinii. În parcare, Virgile fluieră admirativ văzând-o, ei bine, bătrânico, e ceva de capul tău, dădu o tură în jurul ei, mângâind caroseria, apoi se urcă pe locul pasagerului. Se aplecă peste schimbătorul de viteze, porni motorul cu un gest ferm, apoi i se adresă lui Marianne:

— Ai onoarea, darling. Eu n-am permis.

— Dar, Virgile, tocmai i l-ai arătat tipei. Nu era al tău, poate?

El dădu din cap că nu, nici vorbă, cred c-ai visat, și-și puse ochelarii de soare.

— Hai, nu urci? zise, privind drept în față. Știi bine că un motor care merge în gol poluează atmosfera.

Marianne conducea cu viteză, peste limita admisă, așa că lăsară repede în urmă periferia, furnalele fabricilor, cerul cenușiu din cauza poluării și în loc se iviră lanurile de rapiță și culturile de sfeclă, cartofi și ceapă albă. Peisajul trecea repede pe lângă ei, iar ei înghețau, ce tare! Virgile zâmbea cu gura

până la urechi, cu brațul sprijinit de portieră, în timp ce Marianne se juca amuzată cu accelerația, încântată de oportunitatea de a conduce o decapotabilă.

— Cum te simți, Virgile? Nu e prea curent?

Bărbatul se întoarse spre ea cu degetul mare ridicat, ca un copilot mulțumit și atunci Marianne călcă și mai mult accelerația, iar încet-încet liniile deveniră neclare, contururile se estompară, până când se dizolvară complet. Copacii dispărură și ei și nu mai rămaseră decât panglica de asfalt desfășurându-se în fața lor și duduitul zgomotos al motorului. Viteza restrânsese câmpul vizual la maximum, ca și cum toate simțurile se concentraseră într-un singur punct. Marianne avu un sentiment de împlinire intensă. Singură la comandă. Drumul din față și vântul prin păr, cerul imens deasupra. Și Virgile lângă ea, bătând darabana pe portieră, cu părul dat pe spate, zâmbind ca un puști. Dădu drumul ușor pedalei de accelerație, slăbi strânsoarea mâinilor pe volan — oare suntem mereu în stare să identificăm exact clipa în care începem să trăim?

Fu cât pe-aci să rateze ieșirea. Viră în ultimul moment, un pic cam brusc, iar Virgile își făcu rapid cruce.

— Hei, mai ușor, n-am de gând să dau colțul așa curând.

Mai merseră câțiva kilometri și se opriră nu departe de Cancale, la o pensiune drăguță de pe malul mării, unde se mâncau stridii la kilogram în cutii mici de lemn. Proprietara, cu un puternic accent sud-american, îi primi călduros și insistă asupra numeroaselor sortimente de vin din pivniță, o să vă simțiți aici ca à casa, repetă ea de mai multe ori, înainte de a-i conduce pe terasa cu o priveliște spectaculoasă. Câteva stânci ici-colo, pescăruși învârtindu-se pe cer și niște crabi de nisip șontâcăind de-a lungul țărmului. Marianne și Virgile se așezară să admire priveliștea, în timp ce femeia trecea energic o cârpă peste masa de care se sprijinea cu o mână.

— Ce doriți să serviți? întrebă ea pe un ton vesel. Apusul va fi frumos în seara asta. Vedeți, briza e foarte ușoară, adăugă, arătând cu o mișcare din cap

spre întinderea albastră.

Începură cu o apă minerală, erau însetați după călătorie, iar apoi femeia le aduse stridii cu pâine de hrișcă, unt sărat și o sticlă de Menetou-Salon. Soarele scăpăta cu repeziciune, coborând spre linia orizontului.

— Ce repede se învârte Pământul, zise Virgile, ascuns în spatele ochelarilor. Bine că nu ne dăm seama. Îți închipui cum ar fi?

Când soarele dispăru de tot, cerul fu brăzdat de fâșii colorate, iar norii se îndepărtară încet. Marianne se strâmbă. Dăduse peste o stridie stricată. Fu nevoită s-o scuipe în șervețel și să-și clătească gura sorbind de mai multe ori din vin, ceea ce-l făcu pe Virgile să râdă.

— Mereu mi se întâmplă același lucru, zise ea înghițind altă gură de vin. De aceea întotdeauna când mănânc stridii trebuie să am grijă. Și asta îmi cam strică plăcerea.

Într-adevăr, Virgile remarcase că stropise stridiile din belșug cu lămâie, presând cele două scoici până când molusca ieșea în întregime.

— Așa ți se pare, că obligația de a avea grijă strică plăcerea? întrebă el, ridicându-și ochelarii cu arătătorul și aruncându-i o privire poznașă.

Marianne se prefăcu că nu înțelege și luă ultima bucată de pâine din coș.

— Oricum e destul de bizar să înghiți o chestie vie, spuse ea. Bine că nu ne dăm seama. Îți închipui cum ar fi?

Odată cu lăsarea întunericului, marea se preschimbă într-o întindere posomorâtă și nemișcată, neagră ca păcura. Aerul era călduț, mirosea a alge ude, iar pe cer apărură câteva stele palide. Din restaurant răzbăteau frânturi de muzică, părea o melodie tradițională sud-americană.

— Ce frumos sună, îi spuse Marianne proprietarei care le adusese meniul cu deserturile.

— Da, e El Tornado. De la mine de acasă, folclor chilian, răspunse aceasta cu un zâmbet ușor nostalgic.

Se născuse în insula Chiloé, la sud de Chile. Le povesti că se măritase cu un tip din Bretania aflat în trecere pe acolo, pe la mijlocul anilor ‘80; el visa să intre în comerțul cu lemn, așa că înființase în Chiloé o mică fabrică ce supraviețuise o vreme, dar sfârșise prin a da faliment. Drept urmare, după câteva luni de muncă pe brânci, trebuise să se resemneze și să se întoarcă în Franța. Îi propusese Ceciliei să-l însoțească. Ea, tânără și îndrăgostită, n-avea niciun plan de viitor, așa că acceptase repede și părăsise insula fără regrete. Ajungând în Franța, cei doi transformaseră casa familiei lui în pensiune și, treizeci și cinci de ani mai târziu, erau tot acolo.

Telefonul lui Virgile vibră de mai multe ori. La început, el îl ignoră, apoi aruncă o privire spre ecran. Păru stânjenit. Sau poate tulburat, greu de spus. Marianne se uită la el, cu inima bătându-i alarmată.

— E Tom? întrebă direct, ajutată de alcoolul pe care-l băuse.

— Nu, nu e Tom. E Andy. Îmi trimite ultimele fotografii pe care le-a făcut, o serie despre escorte gay. I-ar plăcea să-mi știe părerea. Vrei să le vezi? o întrebă, întinzând telefonul spre ea.

— Dar în primul rând vrea să vă împăcați, ripostă Marianne.

Virgile păru încurcat, nu, nici vorbă, n-are nicio legătură cu asta, apoi continuă să vorbească; doar că frazele îi erau cleioase ca macaroanele prea fierte. Vâscoase. Respingătoare.

— De fapt, nici tu nu știi ce vrei, i-o trânti ea cu răceală.

— Nu prea, ai dreptate, veni răspunsul lui sincer. În realitate, nu știu prea bine ce mi se întâmplă. Dar ceea ce știu, și o privi pe Marianne drept în ochi, ceea ce știu e că tu ai un suflet frumos.

Ce legătură avea sufletul ei cu toate astea? Ce tot îndruga el acolo? Îi vorbea despre sufletul ei ca atunci când vâri în mâinile cuiva un premiu de consolare. Virgile o chemă pe proprietară.

— Armagnac aveți?

Cecilia dădu din cap că da și reveni cu cea mai bună sticlă pe care o avea.

— Poftiți, gustați. E dumnezeiesc.

— În cazul acesta vom lua toată sticla, zise Virgile, apucând-o pe Marianne de mână și trăgând-o după el. Vino cu mine, o să-l degustăm acolo, pe playa.

A doua zi, soarele se ridică cu greutate. Lumina era difuză. Camera lor, situată la primul etaj al pensiunii, dădea spre mare. Era mică și mirosea a curat — parchet lustruit, perdele aspre de atâta spălat, masă de lemn de culoare închisă, vază cu clopoței violet. Virgile stătea sprijinit în coate pe pervazul ferestrei și se uita în depărtare, cu o expresie întunecată. Marianne remarcă faptul că de data asta uitase să-și pună ochelarii de soare.

— Mahmur? întrebă ea ca să spună ceva.

— Hm, făcu el, frecându-și creștetul capului.

În ajun o dusese pe plajă, cu sticla de Armagnac în mână, și merseseră în picioarele goale pe nisipul rece, după care se așezaseră unul lângă altul. Începuseră să caute stelele pe care le cunoșteau. Ascultaseră zgomotul valurilor. Și când el fumase o țigară, capătul incandescent dansase ca un licurici în noapte. Lui Marianne îi plăcea respirația lui după ce fuma, mirosea ca și cum tocmai ar fi ronțăit boabe de cafea prăjită. Apoi o sărutase în adâncitura gâtului și se strecurase în spatele ei, cuprinzând-o cu coapsele și brațele. Ea rămăsese o clipă nemișcată, dreaptă, opunându-se îmbrățișării, apoi, evident că zidul cedase foarte repede; valul cald o cuprinse, membrele i se relaxară, se lăsă cu spatele pe pieptul lui Virgile și își odihni capul pe umărul lui. Toate cu un singur scop: să se scurgă în el cu toată ființa.

Apoi își scuturaseră părul de nisip și își turnaseră Armagnacul de la Cecilia în niște pahare minuscule. Singuri pe plajă, savuraseră în tăcere aromele de miere și prună coaptă, cu iz de pădure și pini tineri. Gustul sevei strălucitoare le alunecase pe gât în jos — și ațipiseră.

Ieșiră din cameră pentru a merge la parter. Proprietara era așezată la fereastră, tricotând o pereche de papucei în miniatură. Fără să lase andrelele din mână, înălță capul și îi întrebă dacă au dormit bine.

— Da, da, ca niște bebeluși, exclamă Virgile, făcând-o să râdă.

— O să fiu bunică, zise ea ridicând botoșeii. Așa că m-am apucat să tricotez ăștia. E o tradiție din Chiloé.

Virgile scoase carnetul de schițe și începu să deseneze, câteva tușe rapide, puțină culoare. Un câmp de iriși mov, cu un cer înalt și albastru deasupra. Rupse cu grijă foaia și i-o întinse Ceciliei.

— Pentru bebeluș, spuse el. Japonezii folosesc irișii ca să se protejeze de spirite rele. În general, se pricep destul de bine la treburi din astea, adăugă el râzând într-un fel ciudat.

Îi mulțumiră femeii pentru primire și pentru buna dispoziție pe care le-o crease, iar Virgile glumi încă puțin cu ea. Marianne observă că nu scăpa din ochi botoșeii. Se uita la ei cu o tandrețe ușor stupidă, ca și cum s-ar fi uitat la bebelușul care avea să-i poarte, dar și cu un soi de tristețe. În ciuda aerului său teatral și a râsului puțin forțat, Marianne văzu că era emoționat până la lacrimi.

Tatăl lui visase să-l vadă inginer sau chirurg, Virgile era un băiat sclipitor, spiritual și foarte frumos; urma să fie dublura lui perfectă. Totuși, lucrurile nu se petrecuseră tocmai așa și, în anul în care urma să-și dea bacalaureatul, în timpul unui prânz într-un bistrou la doi pași de minister, Virgile îi mărturisise cum vedea el viitorul — pământ sub unghii, miros de furtună, foșnetul scoarței ce se sfărâmă. La început, tatăl lui nu înțelesese prea bine, crezând că fiul său vorbește în metafore, dar apoi acesta îi explicase: peisagist, o meserie pasionantă, proiecte pentru spațiul public și grădini particulare, dar în ciuda entuziasmului său, tatăl nu fusese încântat. Peisagist? Ești sigur?

Fixase o vreme cotletul de vițel acoperit cu un strat lucios de unt cu usturoi. Luase un cartof, încercând să găsească ceva de spus. Atunci de ce nu grădinar? Vorbești în dodii, fiule? Dar nu-i ieșise niciun cuvânt. Ca și cum creierul refuza să-i funcționeze — nu înțeleg nimic. Se întrebase de unde veneau toate aiurelile alea pe care băiatul i le servea cu atâta convingere apoi, tăind în jumătate bucata de carne din care începu să curgă sânge în farfurie, îmbibând cartofii, își dăduse brusc seama — idiotul de Jean-Paul. Bineînțeles. Asta era. Cine altul decât țărănoiul de frate-său la care Virgile își petrecea vacanțele și uneori weekendurile? Jean-Paul avea o livadă, o seră plină de trandafiri superbi și îl învățase pe băiat o groază de lucruri; îi arătase cum să se folosească de mâinile și de forța lui, să sape, să planteze, să culeagă și Virgile era chiar talentat la așa ceva. Dar de acolo și până a-i băga în cap bietului copil că asta putea deveni o meserie... Hai să fim serioși. Tatăl plătise nota, se întorsese la minister și se chinuise toată după-amiaza să digere nenorocitul de cotlet. Sperase că băiatul va reveni pe drumul cel drept, că faza asta o să-i treacă. De altfel, discutaseră de multe alte ori pe tema aceea, gândește-te bine, Virgile, e vorba despre viitorul tău, despre cariera ta, dar Virgile se încăpățânase. Ai dreptate, e cariera mea, a mea. Sunt sigur că ăsta e drumul meu, tată. Apoi, puțin câte puțin, pe tatăl lui începuse să nu-l mai intereseze planurile fiului său. El, care până atunci îl antrena în turniruri oratorice ca pe un sportiv de performanță — amestecând toate subiectele, economie, geopolitică, istorie, fie că era vorba despre cinele în oraș sau despre alte momente —,nu mai vorbea cu fiul său decât la modul imperativ, strânge masa, nu-ți arunca lucrurile, ieși din baie, genul ăsta de chestii. Nu mai avea niciun chef să-și dea silința.

Mai târziu, înțelesese că, pe lângă iubite, Virgile colecționa și iubiți. Lui, care n-avea decât un singur băiat — și două fete nu prea inteligente, de ce trebuia să i se întâmple tocmai lui așa ceva? Cu ce greșise? Lumea i se năruia sub picioare și avea în fiecare noapte același vis în care se trezea gol-goluț pe culoarele ministerului, incapabil să găsească ieșirea și colegii care-l arătau cu degetul, rânjind ca niște hiene. Tot atunci, își dăduse seama și că nu are prieteni adevărați. Că el și soția lui nu-și mai vorbeau decât despre treburile cotidiene. Petrecuse seri lungi singur pe canapea citind Judith Butler, Teresa de Lauretis, Michel Foucault și tot ce-i căzuse în mână, pentru a încerca să înțeleagă, să găsească un răspuns, sau cel puțin o lămurire. Dar nu reușise decât să ridice din umeri oftând, complet dărâmat — nu înțeleg nimic. De supărare, se apucase iar de fumat, după șaptesprezece ani de abstinență.

Când cobora în gara Dieppe și-și vedea unchiul la capătul peronului salutându-l cu un mic semn din mână, Virgile își simțea inima crescându-i în piept și trăgea adânc aer în piept, grăbind pasul spre el.

— Salut, bătrâne, ai călătorit bine? zicea Jean-Paul, strecurându-i în mână o clătită cu unt încă aburindă, ambalată în celofan.

Își lua nepotul de după umeri, îl scutura cu afecțiune, iar Virgile îl strângea tare în brațe. Jean-Paul râdea, ușor, o să-mi rupi oasele, apoi făcea aceeași constatare, invariabil:

— Ai mai crescut cât o boabă de fasole.

Virgile urca în mașina cu scaune rupte, întotdeauna în față, pentru că în spate și în portbagaj era o harababură de nedescris, unelte de grădinărit, sape, greble, stropitori, o cazma, claie peste grămadă cu sandale vechi, undițe și găletușe albite de sare. Mașina hurducăia așa până acasă — suspensiile erau praf de multă vreme — și Virgile rămânea cu nasul lipit de geam, fără să scape pe jos nicio firimitură, orbit de lumina neașteptată de pe malul mării, îmbătat de mirosul de praf, de briză și de libertate ce domnea înăuntru.

Îi plăcea la nebunie să se ocupe de grădina unchiului său. Plivea buruienile, ducea roabe pline ochi, săpa pământul când era prea uscat. Adora să-și

încerce forțele, să care lucruri cu brațele, să transpire din abundență. Și când mușchii îl dureau atât de tare, încât abia se putea ridica dimineața din pat, se simțea mai bine ca oricând. Cu sufletul ușor și corpul viu. El, căruia tatăl lui nu-i admira decât intelectul și capacitatea de gândire, încerca o bucurie nouă făcând toată această muncă fizică. Și ceea ce-i plăcea cel mai mult era mirosul de transpirație după efort, acel iz puțin acru, de fier și de rumeguș.

În vecini, era o fată de aceeași vârstă cu el, Camille, sălbatică și neastâmpărată ca un drăcușor, cu care petrecea o grămadă de timp. Fetița își tăia unghiile în carne, avea genunchii zdreliți și părul scurt ca băieții, mereu nepieptănat. Se cățărau împreună în copaci și rămâneau ore întregi acolo sus. Își construiau căbănuțe, la adăpost de lumea din afară și se refugiau acolo povestindu-și o grămadă de lucruri, care de care mai trăsnite, iar când imaginația începea să nu-i mai ajute, mergeau să se scalde lângă stânci. Valurile înghețate li se spărgeau de corp, dar ei săreau și se stropeau ca nebunii, se prindeau de picioare, se scufundau și rămâneau sub apă până simțeau că plămânii li se golesc de aer și că frigul îi paralizează. Ieșeau cu buzele vinete și pielea de găină.

Pe drumul de întoarcere, Camille îi arunca întotdeauna una sau două provocări idioate. Ca de exemplu, jocul cu melcii. Fata alegea unul cu grijă, îl punea delicat pe limbă, apoi închidea gura și începea să numere, ridicând degetul mare, arătătorul, mijlociul, un-doi-trei-patru-cinci și de fiecare dată când dobora un nou record, își lovea stomacul cu putere, scuipând melcul departe. Virgile încercase de multe ori s-o imite, dar eșuase de fiecare dată.

— E ca la skanderbeg, n-o să mă bați niciodată, zicea Camille arătându-și mândră bicepșii de fată, la fel de musculoși ca ai băieților.

— Iar tu n-o să mă întreci niciodată la alergat, replica Virgile țâșnind ca din pușcă, iar fata o rupea la fugă după el.

Urcau așa până la casa lui Jean-Paul, alergând cât îi țineau picioarele, ajungând sus cu limba de-un cot, ținându-se de coaste, frânți de mijloc.

— A, v-ați întors, brotăceilor, spunea Jean-Paul. A fost bună baia?

Copiii dădeau din cap, da, a fost super, și se așezau la masă. Unchiul le dădea lapte cald și o tabletă de ciocolată delicioasă. Lui Virgile îi plăcea să și-o scufunde pe a lui în ceașcă, așteptând câteva secunde, apoi sugând-o topită, cu aromele nenumărate care-i răsfățau simțurile.

Când lua trenul în sens invers ca să se întoarcă la ai săi, umplea pagini întregi în caietul de schițe. Îl desena pe Jean-Paul săpând, cu părul lui cărunt tuns foarte scurt, mușchii puternici și venele ce i se umflau pe brațe; mai era și mica lui prietenă cu genunchii ei apropiați și pieptul bombat cu mândrie și apoi stâncile ocru, acoperite de iarbă umedă, livada de meri după ploaie, pământul mustind de apă ca un burete, tufele de trandafiri dând în floare. Se oprea din când în când să se uite pe geam. Mușca din sendvișul cu castravete pe care i-l pregătise Jean-Paul, apoi dintr-un măr din grădină. Și se întorcea la desenat. Îi era atât de bine. Ar fi vrut ca drumul să nu se termine niciodată.

Pentru că atunci când ajungea în gara Saint-Lazare, simțea imediat un nod în stomac și rămânea fără aer. I se părea că se sufocă. Cobora din tren cu geanta pe umăr și înainta în silă. Cina cu părinții și cele două surori. Monologurile tatălui și tăcerea celorlalți. Apartamentul acela mare, de burghezi, ornamentele de pe tavan, holurile lungi și camerele identice, oglinzile și tablourile de pe pereți, niciun colțișor în care să poți respira. Și perdelele oribile, atât de grele încât împiedicau lumina să pătrundă. Brusc, era prea multă lume în jur. O mulțime de oameni grăbiți, cu fețe opace, fiecare întors spre sine și prea mult beton, prea multă tristețe, prea mult gri peste tot. Și atunci, acolo, la capătul peronului, vomita toată gustarea.

La câteva zile după weekendul lor la Cancale, Virgile se înființă acasă la Marianne. Ca să-i spună că, mă rog, se gândise mult și i-ar fi plăcut ca lucrurile să stea altfel, dar simțea aceeași neliniște ca atunci când, puști fiind, ajungea în gara Saint-Lazare. Nu era vina ei. În niciun caz.

— Mai degrabă pentru că am mai multe lucruri rămase nerezolvate, adăugă el ca pentru a se scuza.

Desenă în jurul său patru pereți imaginari: să rămân închis în felul ăsta, nu sunt în stare, nu pot. La acele cuvinte, Marianne îngheță.

— Așteaptă, Virgile, vrei să spui că asta reprezint eu pentru tine? Închisoarea, lipsa aerului, viață de mic-burghezi?

Acesta făcu o față dezamăgită și întinse mâna spre obrazul ei, încercând să o mângâie.

— Fir-ar să fie, Virgile, explodă ea, când suntem împreună nu e deloc așa! Ai spus-o chiar tu: liberi și singuri pe lume, meteoriți incandescenți!

Chiar îi spusese asta, vorbind despre ei ca despre o săgeată de foc ce traversează fulgurant cerul întunecat, luminând totul în drum. Fără tine, toți oamenii au pe față un zâmbet trist, totul e gol, lipsit de importanță.

— Nu mi-ai spus tu asta?

Virgile își coborî privirea fără să răspundă, iar în fața acestui refuz manifest de a accepta realitatea, Marianne începu să-l lovească la întâmplare peste brațe, peste corp. Fără să-i atingă chipul. Și totuși. Niciodată nu s-ar fi crezut capabilă să reacționeze în felul acela, isteric. Așa că nervii odată descărcați, adăugă cu răceală:

— Dacă e doar pentru că vrei să ai din nou de-a face cu bărbați, puteai găsi alt motiv.

Virgile nu mai spuse nimic. Se îndreptă doar spre fereastră. Privi o vreme în zare, cerul, acoperișurile, păsările. Apoi părăsi apartamentul din strada Linné, fără să se mai uite înapoi.

Timp de mai multe zile, Marianne întoarse apartamentul cu susul în jos, făcând curat inclusiv în dulapuri și frigider. Aranjă cărțile din bibliotecă, întâi în ordine alfabetică, apoi pe colecții, schimbă becul din baie care se arsese de mai multe săptămâni, aruncă toate chestiile expirate din bucătărie, umplu un sac cu haine pe care nu le mai purta, trie corespondența cu care rămăsese în urmă. Tot ce putea ca să nu se gândească la Virgile. Deoarece la simpla idee că nu-i va mai simți pielea lipită de a ei, ori mirosul dimineața, simțea cum urcă în ea un val, o dorință de a se lăsa să cadă la pământ, de a lăsa totul să cadă la pământ — ce altceva mai putea să facă decât să viseze? Fără el nu mai însemna nimic.

Trebuia să fie tare, să-și continue proiectele, să inventeze altele, să termine romanul pe care îl începuse și la care nu avansa deloc. Existau o mie de lucruri de făcut fără el. Să nu-mi dau timp să mă gândesc la el și să trăiesc în trecut, își repeta ea ca pe o mantră.

Se străduia să nu cedeze. Să rămână în formă, să facă sport, să mănânce echilibrat, era un pariu cu ea însăși. În cea mai mare parte a timpului funcționa, dar era de ajuns un amănunt care să-i amintească de el pentru ca totul să se prăbușească și atunci plângea până nu mai avea lacrimi, singură, ca acum, lungită pe podeaua bucătăriei. Virgile, șoptea atunci, Virgile, ești aici? Cu mine?

Mânca vin și bea mâncare gata preparată, lucrurile își pierdeau sensul, uita să doarmă — dimineața la micul dejun își încălzea niște ravioli pe care îi mânca direct din conservă, iar gustul cărnii i se părea îngrozitor, avea impresia că mestecă un cadavru.

În momentele acelea își dorea să se îmbolnăvească foarte rău sau să aibă un accident, pentru ca Virgile să afle și să se întoarcă, înspăimântat, devastat, nebun de iubire și de regrete. Se învârtea la nesfârșit prin casă, nu avea unde să se ducă, la ce să spere și își spunea că mai potrivit ar fi fost să se ducă la azil, să stea închisă împreună cu nebuni și infirmieri cu brațe lipsite de păr. Cel puțin aceia s-ar fi ocupat de ea, i-ar fi dat calmante în pahare transparente — și n-ar fi lăsat-o niciodată singură.

I-au trebuit mai mult de două luni pentru ca Virgile să înceteze să-i mai bântuie mintea non-stop. Ca să înceapă să se simtă mai bine. Să iasă din casă, să vadă oameni, să scrie chestii coerente. Ultimul ei articol îi plăcuse de altfel redactorului-șef, care catadicsise chiar să o sune ca să o felicite. Îi făcuse o grămadă de complimente pe un ton voit lingușitor, iar la final îi propusese să se vadă într-o dimineață din cursul acelei săptămâni.

— Știi că Élisabeth se pensionează mai repede, îi spuse el, turnându-și niște cafea.

Suflă în cană și sorbi cu zgomot prima înghițitură.

— Mă gândisem la Lucie ca înlocuitoare, dar cum o să aibă gemeni, va fi complicat. Așa că mi-am spus... Poate tu...

Marianne se uită la el. Ochi bulbucați, piele tăbăcită de vacanțele în Djerba și de anii de fumat, buze groase. Buzele acelea pregătite să o anunțe, o să te ocupi de rubrica de cultură, fato. N-ar fi putut spune dacă era vorba despre o veste bună sau rea, dar cel puțin se întâmpla ceva. Un fel de pas înainte. Așa că: Virgile să se ducă naibii, oriunde ar însemna asta. Mă rog, era un fel de-a spune.

— Élisabeth e foarte bună, continuă el. Nu-ți va fi ușor să-i calci pe urme. Dar, mă rog, într-un final m-am gândit la tine pentru că bla, bla, bla și continuă să trăncănească așa minute întregi, îi plăcea să se audă vorbind, așa că Marianne nu-l mai ascultă.

Pe fereastă, văzu o frunză încă verde desprinzându-se dintr-un platan. Un post cu responsabilitate, colaboratori de care să se ocupe și ore suplimentare neplătite. Frunza se învârti în aer, apoi căzu pe trotuar. Marianne văzu în asta un semn și înțelese mesajul — să se desprindă, cât mai era încă în viață.

— Am înțeles mesajul, mulțumesc, murmură ea, zâmbind pentru sine.

— Cum? făcu redactorul-șef încruntându-se.

— Rubrica, explică Marianne. Când o să plece Élisabeth o s-o preiau. O să vezi, mă voi descurca, adăugă, pe un ton care o miră și pe ea.

*

Pe drumul de întoarcere, se opri pe terasa unei cafenele, la doi pași de Campusul Jussieu[1]. O să-i invite pe părinții ei la cină, ca să le dea vestea. Preocupați mereu de viitorul ei, urmau să se bucure că va avea o slujbă adevărată, stabilă și nu foarte rău plătită. Nu va mai avea prea mult timp liber, dar cu atât mai bine, n-o să se mai gândească atâta la Virgile.

De când nu mai făcuse chestia asta, să se așeze singură la o terasă. Comandă un pahar de lapte proaspăt ca pe vremea studenției — trecuseră deja mai bine de zece ani. Se gândi la cei câțiva băieți pe care îi cunoscuse în acea perioadă, doar aventuri trecătoare. Nu se îndrăgostise nici măcar o dată. Consultase chiar un psiholog în sensul acesta. Poate că în realitate vina era a ei.

La masa vecină, un tânăr bea o Cola în timp ce răsfoia niște partituri. Marianne observă că nu o făcea foarte serios, deoarece ridica adesea privirea spre ea. Era drăguț, cu părul des și ondulat și ochii căprui. Când îi întâlni privirea, păru ușor intimidat, dar nu coborî ochii.

— Veniți des pe-aici? întrebă el ca să înceapă o conversație.

— Nu prea, nu, răspunse Marianne. Sunteți muzician?

Tipul dădea lecții de pian și compunea. Îi povesti că lucrase de curând la muzica pentru un film, unul franțuzesc, cu buget mic, care fusese selecționat pentru Sundance și rula la Reflet Médicis și la Panthéon.

— A avut cronici bune și săptămâna trecută Catherine Deneuve însăși s-a dus să-l vadă. Se pare că a fost entuziasmată, adăugă tânărul, foarte mândru. Dar mă rog, nu e ușor să lucrezi în industria filmului. Nu știu dacă aș mai repeta experiența.

Mai pălăvrăgiră puțin, băiatul era inteligent, pasionat de ceea ce făcea, curios și cultivat, cu toate astea, Marianne se plictisi repede. Nu mai știa ce să spună. Conversația o obosea.

— Trebuie să plec, zise tânărul, aranjându-și partiturile în rucsac. Vin aici aproape în fiecare zi. Sper să ne mai vedem, adăugă el cu un zâmbet fermecător.

— Da, pe curând, poate, răspunse Marianne distrată.

Știind că bufetul din bucătărie îi rămăsese gol, făcu o oprire la supermarketul din colț. O fetiță urla în cărucior, roșie la față, cu părul lipit de tâmple. Își agita piciorușele în toate direcțiile, se răsucea, trăgea de centurile prea strânse și-și întindea mânuțele spre bona ei, vreau sus, vreau sus, în timp ce aceasta din urmă continua să scrie un mesaj, bătând-o ușor pe creștet pentru a o calma. Marianne își imagină cum fetița își vedea în fiecare dimineață mama plecând la serviciu și se agăța de picioarele ei pentru a o lua cu ea; cum plângea seara în tăcere în pătuțul ei din cauza acelei bone indiferente, poate chiar răutăcioase, pe care era obligată s-o suporte multă vreme de atunci încolo, prizonieră a propriului destin. Îi veni s-o scoată din cărucior și să fugă cu ea, s-o ducă mamei sale, dar în loc de asta, se aplecă deasupra ei și îi șopti cuvinte mângâietoare ce o calmară imediat.

La magazin era oră de vârf, casele supraaglomerate cu bipurile lor ce păreau să mitralieze în rafală. La raionul de produse congelate, Marianne luă două pungi de legume verzi, niște mâncare thailandeză și închise ușa frigiderului, cu mirosul de frig și de carton umed în nări. Mai luă în mers și niște iaurturi, ton la conservă, trei pungi de paste, ciocolată neagră cu 70% cacao și, ajunsă la casă, zări fetița care era acum afară și începuse din nou să plângă, lângă bona ocupată în continuare cu altceva. Își promise atunci să nu facă niciodată copii — prea înspăimântător.

Urcă deci panta spre casă renunțând la dorințe pe care nu și le putea îndeplini și convingându-se că totuși are dreptate. O strategie ca oricare alta. Intră în

clădire cu brațele încărcate de pachete. Îngrijitoarea tocmai dădea cu aspiratorul în casa scărilor. Marianne o salută, bună, Beatriz, cum îți merge și începu să urce. Făcu o scurtă pauză la etajul patru, punând jos plasele, dezmorțindu-și degetele înțepenite, apoi continuă până la ultimul etaj. Uitase complet acel amănunt nenorocit — dublura de la chei. Niciun moment în cursul ultimelor două luni nu se gândise să i le ceară înapoi. Așa că deschizând ușa, cu respirația tăiată după ce urcase cele șase etaje, îl văzu acolo, așezat pe canapeaua ei, la costum, cu mâinile pe genunchi și ochii închiși, ca un yoghin.

Plasele îi căzură brusc din mâini și abia reuși să îngaime, uluită:

— Pot să știu ce cauți aici, Virgile Lifar?

---

[1] Campusul principal al Facultății de Științe a Universității Sorbonne.

Virgile se ridică, tot numai un zâmbet, și veni s-o ajute cu sacoșele.

— E în regulă, mulțumesc, mă descurc și singură, îl repezi ea, îndreptându-se spre chicinetă.

Aranjă nervoasă tăvițele în congelator, una peste alta și puse restul cumpărăturilor în dulapuri. Apoi se postă în fața lui, privindu-l drept în ochi:

— Ce anume cauți, Virgile?

Marianne fusese la pământ săptămâni întregi, dărâmată, nemaifiind în stare să deosebească albul de negru, iar acum, după ce abia se pusese pe picioare, el apăruse ca prin minune, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, iar ea ar fi trebuit să-l întâmpine cu surle și trâmbițe ori cu petale de trandafiri. Și ce altceva ar mai fi trebuit să facă?

Virgile păru zguduit de reacția ei, se încruntă, își căută cuvintele, dar cum nu prea avea ce să spună în apărarea lui, își lăsă privirea în pământ, trecându-și mâna peste ceafă. Oftă adânc.

— Ascultă, Marianne. Știu că pare o nebunie și mai știu că eu am fost cel care a plecat, dar cred că ar trebui să ne vedem din nou.

Făcu o scurtă pauză.

— Mă gândesc la tine tot timpul. Non-stop. Fără încetare.

Începu să străbată mica garsonieră în lung și-n lat, ca un pește captiv într-un borcan. Era din ce în ce mai agitat și deodată ridică tonul.

— Nu-i atât de simplu să-ți resetezi programul, la naiba! Ne întâlnim, ne îndrăgostim și apoi ce? Ar fi trebuit să las totul baltă? Băieții, petrecerile, totul?

Își șterse câteva picături de transpirație cu dosul palmei și continuă:

— Pentru că eu — își lovi pieptul de trei ori cu arătătorul — eu nu mai fusesem cu o fată de... un milion de ani! Și oricum, nu cu cineva ca tine. Asta

îmi oferă cumva o scuză, nu?

Marianne nu răspunse. Se mulțumi să ia două Desperados din frigider și să-i întindă una. Desfăcură dozele în același timp. Era atât de bine să-l vadă. My God. Era atât de țăcănit. Și atât de special.

— Cuplurile divorțate se recăsătoresc adesea, știai? zise el, după ce se așeză din nou pe canapea.

Marianne fu cât pe ce să se înece cu berea.

— Ce tot spui acolo? Noi nu eram nici căsătoriți, nici nimic și, în plus, chestia asta nu se întâmplă adesea. Vrei să-mi transmiți vreun mesaj, poate?

Virgile zâmbi. Scutură apoi doza aproape goală.

— Poate că vreau să găsesc un alt drum, cu tine, spuse el. M-am gândit că am putea face și copii.

— A, da? Te-ai gândit și la asta?

— Da, niște băieți drăguți ca tine care să umple casa cu țipetele lor vesele. N-ar fi grozav?

— Virgile...

Își termină berea și se ridică să-și ia alta. De ce, Doamne, trebuise să dea peste un descreierat în toată regula?

A fost ultima noapte pe care a mai petrecut-o în garsoniera ei din strada Linné. Virgile îi făcuse loc în dulapurile lui, îi instalase un birou într-un colț lângă fereastră și umpluse baia cu creme, produse de machiaj și șampoane pentru păr lung. Mai cumpărase și câte un pieptene frumos pentru fiecare și perdele noi — de in, crem.

Lui Marianne nu-i plăcea deloc cartierul Halelor, nu se dădea în vânt nici după șobolanii ce apăreau pe stradă ziua-n amiaza mare, ori după țipetele ce se auzeau noaptea, dar nu conta. Virgile făcuse din ea o regină, iar ea era fericită să fie acolo cu el.

El, pe de altă parte, plutea pe un norișor. Îmbrățișase de-acum principiul unei identități multiple — o identitate ce fluctua în funcție de persoană, masculină ori feminină, nu conta — și îl acceptase ca atare. Nu-și nega trecutul ori faptul că era atras de bărbați, dar își rezerva dreptul de a fi absolut nebun după Marianne. Trebuie spus că cei doi se completau perfect — aceleași gusturi, aceleași dorințe, aceleași idei nebunești —, iar ea îl înțelegea ca nimeni altcineva; îi putea arăta orice proiect de grădină, orice schiță, ea o analiza cu perspicacitate și sinceritate și îi dădea sfaturi care-i deschideau noi perspective, permițându-i să exploreze noi provocări estetice. Bineînțeles că de fiecare dată când nu-l aproba în totalitate el se enerva, prefăcându-se lovit în ce avea mai prețios, Marianne, te înșeli amarnic, nu asta era ideea și totuși sfârșea mereu prin a ține cont de criticile ei, uneori aruncând totul și luând-o de la zero. Și de fiecare dată, rezultatul îl surprindea și pe el.

Marianne, pe de altă parte, îi luase locul lui Élisabeth la ziar, devenind responsabila rubricii culturale. Zilele treceau într-un ritm infernal — ședințe cu redactorul-șef, discuții telefonice cu colaboratorii, subiecte de stabilit, e-mailuri cu sutele; se ivea mereu câte o inaugurare a unui spațiu cultural aici, o expoziție colo, un interviu cu un dramaturg în vogă ori cu un scriitor candidat la Premiul Goncourt, fără să mai pui la socoteală cronica săptămânală pe care o făcea pentru o emisiune la radio. Pe scurt, nu mai avea niciun minut liber.

Încerca totuși să-și facă puțin timp pentru ea, dimineața devreme, înainte să sune ceasul. Îi plăcea la nebunie acel moment prețios când noaptea începea să facă loc zilei — liniștea din casă, respirația lui Virgile adormit, strada Saint-Denis încă tăcută, păsările de afară. Se ducea în bucătărie cu o carte și se lăsa în voia ei. Citea cât mai încet posibil, savurând fiecare rând, fiecare silabă, iar cele mai frumoase fraze — cele în care un singur cuvânt putea dezvălui o lume de senzații și culori, o textură particulară, o atmosferă imediată, evidentă — încerca să le păstreze în amintire, repetându-le de mai multe ori, până sunau familiar.

În camera tăcută, observa cum se scurgeau minutele pe cadranul ceasului

agățat pe perete. În curând alarma lui Virgile avea să sune și timpul se va accelera, ziua începând cu adevărat. Mai citea câteva pagini. Și visa cum lucrurile cu Virgile păreau să devină serioase. Prindeau contur puțin câte puțin — asemenea coralilor din mările Sudului care cresc lent dar sigur, calcifiindu-și scheletul milimetru cu milimetru.

— Ești gata, Marianne? Plecăm? o întrebă Virgile din pragul ușii, cu haina pe braț. De o oră te tot pregătești, nu mai rezist.

Marianne ieși din baie îmbrăcată într-o rochie roșie scurtă ce-i punea în valoare picioarele lungi și zvelte moștenite de la mama ei. Purta niște cercei rotunzi de aur și își ridicase părul într-un coc lejer. Virgile nu se putu abține să nu zâmbească. OK, de acord, a meritat așteptarea.

— Îți imaginezi, un băiețel drăguț ca tine? mai spuse el în timp ce coborau scările.

— Virgile, încetează...

— Ar fi atât de neașteptat pentru mine să am un copil. Să-l văd crescând și râzând, minunându-se pentru un fleac, pronunțând primele cuvinte.

Marianne se opri ca să se sprijine de peretele din casa scărilor și-și scoase un pantof. În echilibru pe un picior, îl scutură, făcând să cadă o pietricică.

— Trăiesc într-un ritm infernal, Virgile, spuse ea, punându-și pantoful înapoi. Nu știu unde ar mai avea loc și un copil. Am vorbit deja de o mie de ori, pentru mine nu e momentul potrivit.

— Momentul potrivit? Dar, Marianne, o să împlinești 34 de ani luna viitoare! E șansa vieții noastre!

Își puse haina, rămânând o clipă pe gânduri.

— Poți s-o lași pe proasta de Élisabeth să preia din nou conducerea. Oricum, e prea tânără să se pensioneze, e încă în formă, nu?

Marianne începu să râdă, da, ai dreptate și Virgile o trase spre el, sărutând-o zgomotos. Apoi îi dădu ușor drumul, îi prinse fața în mâini și-și lipi fruntea de a ei.

— Șansa vieții noastre, îți spun, repetă el solemn.

Merseră cu pas grăbit până la metrou. Virgile fumă o jumătate de țigară și

stinse restul pe un colț de pubelă.

— Trebuie să mă las. Nu vreau să respire cei mici porcăria asta, zise el, aruncând la gunoi pachetul abia început.

Își strecură brațul sub al ei, o sărută după ureche și coborâră la metrou.

— Apropo, Virgile, tu mi-ai furat pastilele? întrebă Marianne, odată ajunși pe peron. Pentru că pusesem folia în baie și, în mod ciudat, a dispărut.

— Pastilele? răspunse el cu un aer surprins. N-am văzut nimic, nu știu despre ce vorbești.

Clătină din cap.

— Habar n-am.

Înaintară până la marginea peronului. Șase minute până la primul tren, zece până la al doilea. Cu mâinile în buzunare, în echilibru pe tocurile pantofilor, Virgile se legăna înainte și înapoi, fluierând printre dinți. Marianne fixa linia fără să se gândească la nimic. Întoarse privirea când văzu un șobolan mare și negru. În tot acel timp, lumea începuse să se adune în jurul ei, din ce în ce mai mulți oameni; se simți strivită, gata să amețească. Ce urma să se întâmple în ziua când va rămâne însărcinată?

Când ajunseră la bar, Olive tocmai prepara un Sex on the Beach pentru spilcuitul Florian, un obișnuit al locului, ce semăna leit cu actorul Melvil Poupaud.

— O, dar uitați-vă la frumusețea asta, exclamă Olive zărind-o pe Marianne. O, la, la, dar arăți de-a dreptul fe-no-me-nal.

Marianne îi răspunse cu un zâmbet și se duse să o sărute.

— Kemal al tău nu-i pe-aici? întrebă Virgile.

— Ba da, ba da, s-a dus doar să-mi cumpere țigări. Doar nu crezi că-l las să

scape așa ușor pe Făt-Frumos?

Marianne își trase un scaun și Virgile făcu la fel.

— Ce vă dau? Un Sex on the Beach ca pentru Florian? îi întrebă Olive în timp ce desfăcea o sticlă de Renutryl cu aromă de caramel. Sau vrei să încerci chestia asta?

— Nu, mersi, răspunse Virgile. Pune-mi mai bine un gin tonic. Ce-i cu toana asta nouă?

— Nu-i nicio toană, dragule. Noua mea pasiune, răspunse Olive punând gin în două pahare. De când mi-a spus farmacistul despre chestia asta, am devenit complet dependentă. Nu mă mai hrănesc cu nimic altceva.

Virgile luă sticla de Renutryl și cercetă eticheta.

— Băutură hiperproteică pentru persoane în vârstă care se hrănesc insuficient, citi el cu voce tare. A se utiliza în completarea alimentației.

Ridică privirea la Olive.

— Știi ce scrie aici?

— Domnul strică-chef, făcu ea ridicând din umeri. Mie îmi place la nebunie. Și se pare că pentru sărbători vor scoate o versiune cu foie gras, cu bucățele întregi înăuntru.

Așezată la bar, o femeie foarte machiată și afectată, șaptezeci de ani pe puțin, comandă și ea un gin tonic. Purta un costum albastru-închis de catifea și bocanci de munte cu imprimeuri leopard. Avea pleoapele colorate cu un verde sidef — ușor căzute, îngreunate de ani —, un ruj roșu-aprins pe buze și mult fard pe obraji. Și parfum tare cu miros de mosc. Marianne n-o mai văzuse niciodată pe acolo.

— Nu vă cunoașteți, nu? zise Olive. Îți prezint mascota noastră, mama visătorilor, a travestiților și a homosexualilor din lumea întreagă: am botezat-

o Maggy d’Anvers.

Marianne o salută cu o ușoară mișcare din cap și Maggy d’Anvers îi răspunse cu un zâmbet timid. Apoi luă o gură de gin, strâmbându-se ușor.

— Nu e bun, Maggy? Vrei altceva? întrebă Olive.

— Nu, nu, e foarte bine. Doar că...

Își puse mâinile în jurul paharului, dregându-și vocea.

— Doar că ieri l-am văzut pe Gaston și chestia asta m-a doborât complet. Chiar m-am îndrăgostit de tipul ăsta. La vârsta mea, la naiba. Nici nu știam că se mai poate.

— Ba bine că nu, zise Olive. Nu există vârstă pentru așa ceva.

— De douăzeci de ani n-am mai fost cu un bărbat. Și ăsta chiar nu e genul meu!

Vru să râdă, dar se gândi imediat cu groază la perspectiva de a muri singură, fără cineva care să-i întindă o mână și începu în schimb să plângă. Olive se aplecă peste bar și o îmbrățișă cu afecțiune. Părul lui Maggy mirosea a tutun, mosc și vanilie, delicios. Aromele acelea o făcură să se clatine. Se desprinse de ea și o mângâie scurt pe obraz, o să fie bine, draga mea, apoi se întoarse spre combina muzicală și, fără să ezite, dădu volumul mai tare, făcând să țâșnească notele unei salsa cubaneze foarte ritmate.

— Hai, Maggy, hai să dansăm, zise ea, dând tonul. Nu ne putem lăsa pradă depresiei. Îți amintesc că aici e interzisă tristețea!

Maggy își tamponă pleoapele cu un cu un șervețel Kleenex folosit, făcând verdele sclipitor al fardului să se amestece cu negrul rimelului; luă o gură de vin și i se alătură. Marianne își termină băutura în tăcere, cu privirea ațintită asupra fotografiilor din Tanger, agățate de perete. Nu îndrăznea să se miște, tulburată de suferința femeii.

Virgile se aplecă ușor spre ea, pe neașteptate, și-i suflă pe gât. Ea tresări.

— Ar trebui să mergem acasă, nu? zise el zâmbind, amuzat că o speriase. Nu știu tu, dar eu nici nu mă mai pot ține pe picioare.

Noaptea se lăsase deja și strada Saint-Denis era sufocată de gunoaie. Șobolanii din zonă asaltaseră deja pubelele și pe jos era plin de resturi de la McDonald's, ambalaje de Maxi Best Of, pahare de carton goale și resturi de cartofi prăjiți. Mai erau și puști pe role, vagabonzi, prostituate în pauză de muncă și trecători care petreceau mai mult sau mai puțin zgomotos. Când Marianne și Virgile ajunseră în fața casei lor, un tip se pregătea să urineze pe ușă. Virgile îl prinse de umăr.

— Nu poți s-o faci în altă parte, totuși?

Tipul întoarse capul, cu amândouă mâinile pe sculă și bălmăji cu o voce tărăgănată:

— Ce spui acolo, fraiere?

— Spun că ar fi drăguț să n-o faci aici, răspunse Virgile, neimpresionat.

Bărbatul scutură ultimele picături și-și trase șlițul. Apoi se întoarse, și care-i problema ta, dă-te-n mă-ta, încercă să-i tragă un pumn, dar nu făcu decât să lovească aerul, așa de beat era. Dădu drumul apoi unui șuvoi de obscenități și porcării, după care se prăbuși la pământ. Fraier ești tu.

Virgile o luă pe Marianne de mână și, pășind peste tipul prăbușit la pământ, se grăbi s-o ducă înăuntru.

— Ce cartier, nu e deloc bun pentru copii, zise el urcând scările. Toți dubioșii ăștia și niciun petic de spațiu verde. Trebuie să ne mutăm. Ți-ar plăcea?

— Ești culmea! Când îți intră ceva în cap devine repede obsesie.

El închise ușa în spatele lor și o sărută pe gât, mușcând-o și de ureche.

— Începi să mă cunoști, nu?

Virgile se spălă pe dinți în viteză, dezbrăcându-se în același timp și aruncându-și hainele lângă pat. Își masă puțin ceafa, ciupindu-și rădăcina nasului.

— Nu mă simt prea bine. Probabil de la cocktailurile lui Olive.

Marianne observase totuși că el nu băuse mai nimic toată seara. Îi masă umerii ușor, apoi îl ajută să se întindă în pat și îl acoperi. Virgile adormi instantaneu.

Ea zăbovi puțin la fereastră. Zări micul grup de adolescenți care făceau poștă un joint și pe vagabondul ce trecea prin fața lor.

— Rataților! Sunteți niște terminați! zbieră bărbatul în timp ce tinerii se distrau aruncând cu resturi în el.

Îi era prea lene să se demachieze, să se spele pe dinți și să se dezbrace. Imaginează-ți de câte ori facem toate astea într-o viață. Eterna rutină cotidiană. Mai bine nici nu te gândi.

Neoanele sex-shopului de vizavi luminau apartamentul într-un roz-fucsia intens. Pereți roz-fucsia. Perdele roz-fucsia. Și gândurile ei la fel, fără îndoială — probabil că Virgile avea dreptate, murmură pentru sine. Nu e niciodată momentul potrivit pentru a face un copil, găsim întotdeauna pretexte s-o lăsăm pe mai târziu.

Îl privi pe Virgile al ei roz-fucsia și atât de frumos și se duse să se așeze lângă el, sărutându-l pe obraz. El întinse ușor brațele spre ea, mormăi ceva și se cufundă la loc în somn. Marianne își strecură picioarele înghețate între ale lui și nici nu apucă să numere până la zece, că adormi cu un zâmbet ușor pe buze.

În mai puțin de trei săptămâni, se aflau în fața clădirii în care locuia Virgile, încărcându-și cutiile într-o camionetă pentru mutări. Andy, fotograful, fostul iubit al lui Virgile, le dăduse pontul. Un plan bun, în aparență. La început, Marianne fusese reticentă, dar văzând noua casă, fusese nevoită să accepte. Era un apartament cocoţat în vârful cartierului Montmartre, luminos și elegant, cu o panoramă extraordinară. De la fereastră puteai vedea practic toată partea de nord a Parisului. Cerul era imens, privirea nu întâlnea niciun obstacol, putând să se întindă până la orizont. Acoperișurile zincate se înșirau ca niște piese de Lego neregulate, în nuanțe de albastru-cenușiu și ardezie. Apoi hornurile roșii din cărămidă, antenele TV îndoite și turnurile impunătoare ale clădirilor ce marcau granița cu Saint-Ouen, Saint-Denis și Aubervilliers. Mai departe, se zăreau dealurile din Ile-de-France și terenuri agricole cultivate cu grâu și rapiță, mazăre, sfeclă roșie și salată verde.

Marianne și Virgile desfăcură împreună cutiile, își așezară puloverele în dulapuri, agățară pe umerașe rochiile și pardesiurile, aranjară farfuriile, paharele, fețele de masă, fiecare la locul său, iar la final puseră cărțile în bibliotecă, ale ei și ale lui, amestecate.

Odată golită și ultima cutie, Virgile o sărută tandru. Primul lor apartament împreună. Cu o cameră în plus. Pentru a sărbători, făcu o César de-a lui, amestecând salată Romaine crocantă, bucăți de pui, roșii coapte și crutoane cu unt. Adăugă coriandru, puțin sos Worcestershire, iar Marianne se gândi că nu gustase niciodată ceva mai bun. Mâncară în picioare cu ochii pe fereastră și la final desfăcură o sticlă de șampanie. Virgile turnă în două cupe mari, ciocniră, apoi vărsară puțin pe podeaua bucătăriei — ca să fie cu noroc.

Noul cartier le plăcu din prima. Trecând de la Halles la Montmartre, avură senzația că pot respira mai în voie, aerul părea mult mai proaspăt acolo sus. Se împrietenîră imediat cu vânzătorii din zonă, se familiarizară cu locul stând în cafeneaua de la parterul clădirii, explorară străzile din jur, părculețele, restaurantele și, în scurt timp, totul li se păru foarte familiar. În weekenduri hoinăreau prin cartier și mâncau în oraș. Le plăcea să urce până la Sacré-Coeur, strecurându-se printre turiștii în bermude și cu rucsacuri în spate și făcând slalom printre dispozitivele pentru selfie-uri; adorau să plonjeze în

acel amestec gălăgios de limbi din toate colțurile lumii, ce le dădea impresia că se află și ei în vacanță. Coborau apoi până la Halle Saint-Pierre, mergând pe aleile în pantă din piața Louise-Michel din vârful colinei și se opreau să bea ceva pe vreo stradă liniștită în spatele bulevardului Barbès. Uneori aveau noroc și ajungeau la timp pentru un film la Louxor, așezându-se pe scaunele incomode și lăsându-se transportați — amândoi iubeau filmele triste și melodramele, la care puteau plânge fără rețineri și ieșeau întotdeauna ultimii din sală, după derularea genericului, cu ochii roșii și nasul curgând.

Lui Alice nu-i venea să creadă. Fata ei se mutase cu Virgile într-un apartament nou și nici măcar n-o ținuse la curent. Chiar dacă vorbiseră de mai multe ori la telefon de atunci. Dar Marianne nu abordase niciodată subiectul, nu făcuse nici cea mai mică aluzie.

— Ce pretenții ai, îi spusese Samuel, e la fel de țăcănită ca tine.

Alice se enervase, taci din gură, Sam, nu-i adevărat și-i trimisese un mesaj lui Marianne în care îi invita pe amândoi la cină într-una din serile acelea. Să se întâlnească. Și să se cunoască. Se chinuise mult până găsise cuvântul potrivit; nu voia sub nicio formă să sune prea formal.

— Încetează să te mai stresezi, spusese Sam, un cuvânt nu schimbă nimic. Să vină și gata.

Oricum, Alice scosese farfuriile pentru ocazii speciale. Avusese grijă să se intereseze despre gusturile lui Virgile și se dusese la cel mai bun măcelar din cartier, unde era întotdeauna coadă, iar în weekend comenzile curgeau. Cumpărase cotlete de miel — pe care urma să le prăjească în tigaie sau să le facă la grătar, dacă era frumos afară — și pateu de rață ca gustare. I se păruse ciudat să intre în magazin. Nu mai cumpărase carne de ani întregi, de fapt de când se mutase Marianne. Nu-i plăcea mirosul de sânge, iar Sam își supraveghea colesterolul cu atenție. Soțul ei spunea că lumea distruge planeta cu tonele de fripturi pe care le mănâncă. Așa că deveniseră aproape vegetarieni.

Alice alesese o rochie pe gât verde-închis și cizmulițe din piele de căprioară

bej-deschis. Purta și o bentiță împletită și, în loc de cerceii rotunzi, două mici pene turcoaz. Se dăduse cu obișnuitul ei fard verde, asortat cu ochii și cu puțin balsam transparent pe buze.

Marianne și Virgile intrară pe poartă în jur de opt, ținându-se de mână.

— O, sunt în întârziere, exclamă Alice când îi văzu. Mă gândeam să fac cotletele la grătar, dar Sam îmi spune că e stricat. Ce ghinion.

— Nu-ți face griji, zise Marianne. Nu ne grăbim. Și putem să te ajutăm.

— Nici vorbă, spuse Alice cu un zâmbet puțin forțat, sărutându-și fiica pe obraji.

Gesturile îi trădau agitația, o nervozitate ușor stângace, iar când se întoarse spre Virgile, ochii i se umplură de lacrimi. Păru să ezite, apoi îi întinse mâna.

— Încântată de cunoștință, Virgile.

Acesta răspunse aplecându-se spre ea, vă sărut, punându-i cealaltă mână pe umăr; îi recunoscu parfumul, tente de smochină proaspătă și frunze verzi și se lăsă gâdilat de firele de păr ce-i ieșeau din coc.

— Și eu sunt foarte încântat.

Între timp, Samuel terminase cu roșiile și se ridicase din poziția aplecată, ștergându-și mâinile încă pline de pământ.

— Bună ziua, zise el simplu. Eu sunt Samuel, tatăl lui Marianne.

Alice prăji cotletele în puțin unt, le dădu cu sare și piper. Tăie un dovleac în cuburi mari, pe care le aruncă într-o tigaie preîncălzită, făcând uleiul să sfârâie și apoi dădu focul mic. Presără pe deasupra niște alune. Asta e, acum trebuia să le lase să se prăjească încet, timp în care puteau servi un aperitiv.

— Martini? Vin alb? Ori mai bine șampanie? întrebă ea, cu mâna pe ușa frigiderului. Ce preferați, Virgile?

— Ce beți dumneavoastră, răspunse el venind s-o ajute cu paharele. Grădina e foarte îngrijită.

— O, e meritul lui Sam, își petrece acolo întreaga zi. Dintr-odată avem tot ce ne trebuie: busuioc, ceapă, rozmarin... Și apoi, florile, îmi place la nebunie când înfloresc ca acum. Mai ales garoafele, uitați-vă ce frumoase sunt. În plus, am înțeles că sunt foarte eficiente împotriva acarienilor.

— Și mușcata e splendidă.

— Așa e. Numai roșiile au o problemă, nu știu de ce, anul acesta Sam nu reușește să le mențină în cea mai bună condiție.

La cină, Marianne le vorbi despre noua ei slujbă. Pentru prima oară era mulțumită de ceea ce făcea, își găsise locul.

— Sigur că nu prea mai am timp pentru mine, dar e foarte interesant. Întâlnesc o grămadă de artiști, de scriitori, de cineaști. Și la redacție am o întreagă echipă în subordine, ceea ce-mi place mult.

Voia să le ofere părinților ei o imagine reconfortantă, fiica lor care și-a luat viața în propriile mâini, are o slujbă stabilă, responsabilități, un iubit.

Alice zâmbea ascultându-și fata vorbind, e bine, foarte bine, nu, Sam? Dar Sam nu scotea niciun cuvânt, după cum îi era obiceiul. Marianne ar fi vrut să se manifeste și el măcar o dată — ceva, o urmă de mândrie, un gest de tandrețe, un zâmbet mulțumit. Dar nu. El păstra totul înăuntru, nu exprima nimic. Trebuie spus că în acea seară era foarte ocupat să-l supravegheze pe Virgile. Urmărea felul în care acesta ținea paharul, cum își încrucișa picioarele, cum își punea mâna pe genunchiul fetei lui, cum se interesa de viața altora — adică a lor — și apoi ușurința cu care se oferea să le mai toarne vin, în momentul când se golea vreun pahar. Da, mulțumesc, Virgile, cu plăcere, răspundea Alice, care-și întindea paharul aruncându-i soțului ei o privire nedumerită — ai putea s-o faci tu, părea ea să spună.

Privirea lui Sam o întâlnise pe cea a lui Virgile de mai multe ori și de fiecare dată Sam își lăsase din nou nasul în farfurie, prins în flagrant și jenat de faptul că tânărul îi zâmbea. Cu siguranță, se gândea că el se uita la orice

bărbat ca la un potențial amant.

Oasele de la cotlete se adunaseră în farfurii, mai ales în cele ale tinerilor, pentru că Alice și Sam abia gustaseră, urmau să se revanșeze la felul următor. Sam se ridică să aducă brânzeturile. Și aici Alice își făcuse temele și alesese ce-i plăcea lui Virgile: Saint-Nectaire, Brie cu piper, brânză de capră cu mucegai.

— Minunat! făcu el văzând platoul. Suntem de-a dreptul răsfățați în seara aceasta.

— Începeți să vă serviți, zise Alice, eu mă duc să fumez o țigară afară.

— Vă însoțesc, replică Virgile ridicându-se.

— Stai, dar nu te lăsaseși? zise Marianne mirată.

Virgile își duse arătătorul la buze, sst, sst, nu mai spune nimic și o urmă tiptil pe Alice în grădină.

— Nu mai fumez, zise el, scoțând o țigară din pachetul lui Alice. Dar, mă rog, seara asta e una specială.

Alice zâmbi, ușor amețită de vin.

— Am putea să ne tutuim, nu crezi? sugeră ea aprinzându-și țigara.

Îi întinse și lui bricheta, apoi își vârî mâna liberă la subsuoară; se făcuse frig.

— Deci ești peisagist, zise apoi, suflând fumul într-o parte.

Sunt în primul rând viitorul tată al nepoților tăi, fu el tentat să răspundă, dar se abținu.

— Da, exact. În prezent mă ocup de grădina unui cântăreț celebru care tocmai și-a cumpărat o proprietate pe înălțimile din Monaco. Un proiect important și foarte solicitant. Bine plătit.

— A, e minunat.

— Da, încuviință el. Așa este.

Pentru scurt timp rămaseră tăcuți. Se auzeau doar sfârâitul țigărilor și fumul pe care-l suflau.

— Și cum v-ați cunoscut tu și Marianne?

— Așa, făcu el, pocnind din degete. La niște prieteni de-ai mei care au un bar foarte drăguț.

Alice ar fi vrut să mai pună și alte întrebări, ca să afle mai multe despre ei, despre relația lor foarte specială. Cu fiica ei era atât de greu să abordeze chestii intime. Deci, se gândi ea, poate că vorbind cu el aș putea să mai culeg niște informații, punând cap la cap piesele acestui puzzle. Nu reuși însă să formuleze nimic care să n-o facă să pară indiscretă, ori prea intruzivă, așa că se mulțumi să dârdâie.

— E cam frig în seara asta.

Își striviră țigările într-o cutie veche de iaurt și intrară în casă. Pentru desert, Alice pregătise o înghețată cu lapte de migdale și faimoasa ei prăjitură cu banane.

— Înainte vom pune puțină muzică, nu? zise ea și se duse să caute prin colecția de viniluri.

Marianne se ghemui lângă ea în fața cutiei, luă discurile la rând și se opri la cel cu Nico & The Velvet Underground, pe care îl scoase din învelitoare.

— Uite, pune-l pe ăsta. Virgile e fan.

— O, îl ador, zise mama ei, așezând discul cu grijă în aparat.

Acesta scoase niște pârâituri, scârțâi câteva secunde, apoi se auzi vocea lui Nico, unică și hipnotizată, cântând primele strofe din Femme fatale. Virgile știa versurile pe dinafară și le fredonă uitându-se la Marianne, ca și cum i le-ar fi cântat ei:

Here she comes

You better watch your step

She’s going to break your heart in two

It’s true

Înghețata era prea tare, iar Samuel nu reușea să desprindă decât bucăți mici. Se uita la ceilalți, atât de veseli și de relaxați, furați de muzică, de atmosfera serii, în timp ce el se simțea atât de singur. Mestecă discret o bucățică de prăjitură cu banane. Marianne dansa în mijlocul camerei. Alice și Virgile vorbeau despre muzică și râdeau. Nu mai am niciun control, gândi Sam, am îmbătrânit și sunt absolut pe dinafară. Totul mi se scurge printre degete.

În gură, prăjitura se descompusese într-o mulțime de bucățele care n-aveau absolut niciun gust. Era răscoaptă.

— A fost bine, nu? zise Alice în timp ce termina de strâns masa.

Marianne și Virgile tocmai plecaseră, îmbrățișând-o călduros și felicitând-o pentru seara atât de reușită; zâmbetul de pe buze nu-i dispăruse încă. Samuel ștergea tigaia cea mare plină de grăsime de miel, aplecat deasupra chiuvetei. Se stropi cu spuma maronie, blestemând robinetul și buretele ăla nenorocit.

Se așteptase ca Virgile să fie un băiat manierat, ușor prețios și efeminat; își imaginase, de asemenea, un tip excentric, cu glas puternic și gata să danseze imediat ce auzea muzica puțin mai tare. Asta era imaginea lui despre țicniți ori homosexuali. Dar nimic din toate acestea nu se dovedise adevărat, iar când Alice pusese Nico, Virgile se mulțumise doar să fredoneze versurile — she’s going to break your heart in two, it’s true. Își lipise palma lui Marianne de obraz, se alintase puțin mângâindu-se cu ea, apoi îi dăduse drumul. Marianne dansase în mijlocul camerei, singură, în timp ce el o privea cu ochi de îndrăgostit. Se apropiase de Alice, ce mai punem?, și împreună înșiraseră

pe podea zeci de discuri, Janis Joplin, David Bowie, Freddie Mercury, Joni Michell, Joan Baez. Și Patti Smith.

— I-ai citit cartea? întrebase Alice.

— Bineînțeles, răspunsese el, scoțând discul din învelitoare. Le-am citit pe toate, Pe când eram doar niște puști, Trenul M, Torcătoarea de vise. Și nu o dată!

Apoi zâmbise, am dat oare peste un fan la fel de mare ca mine? și cei doi își împărtășiseră impresiile de lectură și se entuziasmaseră în legătură cu pasajele lor favorite. Sam rămăsese singur la masă, cu toate reperele date peste cap și toate prejudecățile contrazise. Nu știa cum să se poarte cu Virgile. Care mai era și simpatic. Și oferea puține motive de critică. Chiar și în legătură cu grădina și cu roșiile care nu creșteau, deoarece Sam le plantase la umbră, tânărul reacționase discret. Evitase să-i dea sfaturi de tip avizat. Înțelesese că Sam își consacra tot timpul acelor treburi, punând mult suflet, că până și cea mai mică problemă legată de vreo plantă îl afecta personal și în mod exagerat, așa că se hotărâse să nu abordeze subiectul. Știa că acesta transformase grădina în domeniul lui — unul absolut privat.

— Pentru că nu răspunzi, ți-o spun eu: totul a mers foarte bine, concluzionă Alice în timp ce Samuel își ștergea tricoul cu o cârpă. Par foarte îndrăgostiți unul de altul. Vor fi fericiți împreună.

— Hm, mormăi el. Nu poți să prevezi genul ăsta de lucruri.

— Și dacă se adeverește, în curând vom fi bunici, continuă ea fără să-i dea atenție.

Chicoti pentru sine.

— Bunici, îți imaginezi? Cum ai vrea să-ți spună? Tataie? Bunicule? Ori poate bubu?

Izbucni în râs.

— Cum sună, bubu!

Alice începu să stingă lămpile din camera de zi și să tragă draperiile.

— În orice caz, mie băiatul ăsta mi se pare foarte în regulă. Mai avem și aceleași gusturi muzicale, ceea ce e important.

La acele cuvinte, Sam se opri brusc.

— Ce tot spui acolo? se bâlbâi el, palid dintr-odată. Ne doare undeva de gusturile lui muzicale. Alte lucruri contează.

Și în loc să pregătească ceaiul obișnuit, se duse după sticla de lichior — la naiba, Alice! Uneori chiar ești pe dinafară! — sticla pe care o păstra pentru prieteni, încuiată în barul de sub televizor, și se așeză din nou la masă. Își bău paharul dintr-o gură și-și mai puse unul imediat. Alice era pregătită să-i dea replica, poate că sunt cum spui, dar cel puțin eu comunic, sunt vie, când Sam explodă — tensiuni acumulate, emoții niciodată exprimate, temeri dintre cele mai profunde — și începu să plângă în hohote, cu capul pe brațele încrucișate.

— Dar, Sam, murmură Alice. Ce-ai pățit, dragul meu?

El nu răspunse, repetând doar, fata mea, fetița mea, cu capul pe masa lipicioasă, hohotind ca un copil.

Virgile stătea în picioare în fața ferestrei. Privirea îi rătăcea în depărtare, pe deasupra acoperișurilor de zinc, a periferiilor și a dealurilor din Ile-de France. Îl durea atât de tare spatele încât îl lua cu amețeală — privește drept înainte în zare, îi spunea pe vremuri unchiul Jean-Paul când era în mașină și i se făcea rău. Privește cât mai departe posibil, spre orizont. Îi mai dădea și un cub de zahăr pe care turnase în prealabil ulei de mentă, din care trebuia să sugă până îi trecea greața.

La început, nu prea dăduse atenție durerilor de spate, i se păruseră banale, genul de care suferă toată lumea, dar în ultimele săptămâni acestea deveniseră atât de intense, încât nici nu putea sta pe scaun. Se gândise la lumbago, sciatică, sciatalgie, necunoscând prea bine diferența între ele, apoi mersese la un kinetoterapeut, la un specialist în osteopatie și, cum tot nu-i trecea, își făcuse programare pentru un RMN, luna următoare. Până atunci, primise de la Alice datele de contact ale unui tip care se ocupa cu acupunctura și care făcea, se pare, minuni. Virgile nu prea era adeptul medicinei alternative, dar sfârșise prin a accepta, nu-l costa nimic să încerce.

Luă folia de medicamente, sparse învelișul și luă al doilea paracetamol cu codeină pe ziua aceea, cu o jumătate de doză de Cola de la gheață. Urma să amețească puțin, dar asta era, cel puțin durerea se va atenua.

Totul avea legătură cu proiectul lui în curs, era sigur. Un caz clasic de somatizare cauzat de șantierul care se împotmolea din ce în ce mai mult cu fiecare zi și în legătură cu care nimeni nu vedea vreo rezolvare. Trebuie spus că după ce cântărețul îl contractase pentru a-i crea acea Grădină a Edenului — expresie pe care el însuși o folosise —, totul se transformase repede într-un infern. Urmând întocmai indicațiile artistului, Virgile desenase mai întâi proiectul unei grădini mediteraneene, câteva hectare de măslini și leandri, șiruri de chiparoși, de smochini, de portocali și ici-colo tufe de mastic, lavandă, crin african și pini umbrelă. O grădină splendidă și luxuriantă, deasupra Mediteranei scânteietoare. Dar odată plantele cumpărate și șantierul pregătit, cântărețul începuse să se întrebe dacă n-ar fi trebuit mai degrabă să meargă pe ceva mai aerisit și mai mineral, poate chiar japonez — ce crezi, Virgile?

Virgile cunoștea bine genul ăsta de vedete. Avusese adesea de-a face cu clienți care credeau că-și puteau permite orice grație conturilor din bancă, dar acesta era mai subtil și mai manipulator. Stabilise cu Virgile o relație aproape amicală, mizând pe sentimente; îl invita la cină, îl prezenta prietenilor lui artiști, îl înconjura de lume bună și de celebrități, lucru care-l făcea să creadă că duce o viață mai interesantă și mai palpitantă ca până atunci, o viață ce ieșea din cotidian, așa că se simți repede încolțit. Continua să răspundă exigențelor tipului, cumpărând tot mai multe plante, luând totul de la început de o sută de ori, adunând proiecte peste proiecte, propunând noi idei, iar pe tip nu părea să-l deranjeze să meargă adesea în direcții opuse, ca și cum asta era treaba pentru care-l angajase. Chiar îi spusese într-o zi, pe un ton glumeț — la onorariul pe care-l ai, ce mai contează o schiță în plus sau în minus!

De fapt, își petrecea timpul distrugând munca lui Virgile, repetându-i totodată că-l adoră, că are un talent incredibil și propunându-i să cineze împreună pentru a discuta despre ce urmează. Devenise înnebunitor. Virgile era conștient că n-avea să termine proiectul la timp, că era obligat să refuze alte oferte, unele după altele, și că din punct de vedere financiar treaba începea să scârțâie. Își spunea din ce în ce mai des că n-ar fi trebuit să se bage în asta. Că ar fi trebuit să renunțe înainte de a fi prea târziu — noaptea visa grădina terminată, dar abia avea timp să-și admire opera că o furtună enormă devasta totul, făcând una cu pământul plante și copaci, mii de ore de muncă; trunchiuri despicate, chiparoși doborâți, pomi fructiferi calcinați și toate tufele de mastic înflorite strivite de o grindină mare cât oul de porumbel. Virgile plângea în mijlocul rădăcinilor și al copacilor morți, îngenuncheat pe pământul mustind de apă, în timp ce cântărețul râdea în hohote, lasă, prietene, totul o să crească la loc! Așa am estimat în contract! În acel moment coșmarul se încheia brusc, ca un balon de săpun pe care-l spargi cu vârful degetului și Virgile se trezea transpirat în așternuturile înghețate, cu sângele bubuindu-i în urechi.

Sub efectul analgezicelor, durerea se diminuase ușor. Închise fereastra. În depărtare, norii începeau să se adune în mici mănunchiuri și cerul se întunecă; se apropia furtuna. Virgile se uită la ceas. Întâlnirea cu Marianne

era abia peste două ore, avea tot timpul să ajungă pe jos. Ceea ce îi va face bine de altfel, kinetoterapeutul îi recomandase mișcare, cel puțin o jumătate de oră de plimbare pe zi.

Se schimbă — tricou marinăresc cu dungi fine, geacă albastru-indigo, pantaloni de culoare deschisă —, se dădu cu parfum pe încheieturi și în spatele urechilor și, înainte să iasă, luă cadourile pe care le alesese pentru Marianne — o pereche de cercei din aur și turcoaz, cumpărată dintr-un mic magazin din Abbesses și un buchet de dalii și gențiane cât el de mare. Urmau să bea mai întâi un pahar la Olive și Kemal, pentru ca apoi să ia cina la un restaurant din arondismentul XI, pe care i-l recomandase cineva. Trebuiau să sărbătorească așa cum se cuvine cei treizeci și patru de ani pe care îi împlinea Marianne.

Abia aștepta s-o vadă. Voia să petreacă seara aceea cu ea, bucurându-se de felul în care i se luminează chipul la vederea cadourilor. Felul în care își va pune cerceii, pe rând, înclinând ușor capul, cu gura întredeschisă și privind într-o parte; cum își va îngropa nasul în buchetul de flori, minunându-se, o, Virgile, sunt de-a dreptul magnifice; zâmbetul emoționat, dinții strălucitori, pistruii fini. Și apoi gustul săruturilor ei de femeie îndrăgostită.

Închise ușa, îndreptând covorașul cu vârful pantofului. În timp ce cobora cu buchetul uriaș în brațe, simți cum i se înmoaie genunchii și scările încep să se onduleze sub el; totuși nu se opri și, ca prin vis, picioarele continuară să coboare singure, înghițind treptele din ce în ce mai repede. Cinci, patru, trei, etajele se prăbușeau unul într-altul, uși identice, covorașe identice, doar numărul etajului lipit pe perete era diferit și, când ajunse la etajul al doilea, picioarele abia atinseră covorul de pe scări, acel covor vechi grena cu mijlocul rărit de miile de pași. Apoi vălul negru, corpul ce se prăbușește în vid.

În timp ce lovea pardoseala, capul lui scoase un zgomot surd. Nu-l duru. În jur, totul plutea. Era cald și bine, mirosea a substanțe de curățat. Vru să rămână așa, lungit pe covorul uzat. Așteptând-o pe Marianne. Asta era, să închidă ochii și să aștepte — cu siguranță că exagerase cu codeina.

Afară, viața își urma cursul. Trecători grăbiți, copii veseli pe trotinete, băcanul care își descărca lăzile din camionetă, măcelarul care își tăia carnea sângerândă și librarul care își fuma țigara pe trotuar, cu ochelarii lui mici și rotunzi ridicați pe frunte. Femeia care cerșea, așezată chiar lângă automatul cu chestii de mâncare, cu picioarele negre de jeg și unghiile vopsite într-un portocaliu țipător; sub brațul stâng ținea un cățel, iar în cel drept un bebeluș, dându-le să sugă pe rând.

Virgile merse câțiva metri și înțelese repede că nu va putea continua. Buchetul părea să cântărească o tonă. Capul i se învârtea și-i era din nou greață. Se opri să se sprijine de șaua unei biciclete parcate și se gândi să cheme Salvarea — să sune la serviciul de Urgență sau la pompieri, care ar fi fost mai nimerit? — și în timp ce se vedea pe culoarele spitalului, întins pe targă, cu lumina rece a neoanelor orbindu-l, începu să-l cuprindă panica. Nico, îți amintești? Cântăreața aceea. Ce i se întâmplase în Ibiza? Căzuse de pe bicicletă, lovindu-se la cap. Câteva ore de incertitudine, în care se zbătuse între viață și moarte, pentru ca apoi, la capătul culoarului s-o aștepte moartea, nenorocita aia de moarte. Hemoragie cerebrală. Și gata. Virgile își simți inima luând-o razna și începând să-i bubuie în piept, în vârful degetelor, sub pleoape și, pe când cerșetoarea îi cerea un euro, văzu cerul micșorându-se, păsările tăcând și filmul derulându-i-se în cap.

Nico în costum de baie pe plaja discretă a insulei, pe la mijlocul după-amiezii. Ibiza. Ceasul electronic de mână, Casio, arată 14:34. Soarele o bate în cap, dar n-o interesează, e pe cale să scrie cea mai frumoasă poezie a ei. Se întrerupe din când în când ca să bea o gură dintr-o băutură marcă proprie, lichior de rodii îmbogățit cu votcă și apoi ia repede stiloul ca să nu-i scape ideea. Dar aceasta e acolo, n-are decât s-o culeagă cu vârful degetului. Când, în sfârșit, pune virgula finală — da, poemul se termină cu o virgulă, ca o respirație, o invitație pentru a continua — îmbracă un tricou polo de culoarea mandarinei și niște pantaloni scurți albi ce lasă la vedere un bikini drăguț și se urcă pe bicicletă. Urcă faleza pedalând în viteză, pentru că vrea să-și întâlnească repede iubitul de atunci, John Cooper Clarke. E nerăbdătoare să-i arate poezia, trebuie s-o citească fără întârziere, să-i spună ce crede. În vârful falezei e nevoită totuși să se oprească un moment ca să-și tragă sufletul. E atât de cald. Admiră Mediterana neclintită și călduță, culege o floare de hibiscus ca s-o pună în vaza din bucătărie. Are ochi mari, de îndrăgostită, dar

puțin triști. Bretonul prea lung se leagănă la fiecare bătaie din gene. Continuă drumul mergând pe lângă bicicletă, cu o mână pe ghidon și alta pe șa. Drumul șerpuiește printre tufișurile de agave, migdali, mandarini și pini de Alep. Adoră zgomotul pe care-l fac sandalele ei în timp ce înaintează pe cărare, scrâșnetul discret al tălpii pe pietre, praful ușor ce i se strecoară printre degetele de la picioare; îi plac la nebunie crengile bătrânilor curmali ce scot un sunet sec în bătaia vântului și tufele de bougainvillea roz-fucsia ce se cațără pe fațadele date cu var. Iubește locul acesta mai presus de orice. De fiecare dată când se lasă noaptea li se alătură copiilor din sat care aprind lampioane mari și coboară pe plajă ca să prăjească pește proaspăt și să cânte melodii tradiționale. Și-ar dori să trăiască acolo tot timpul. Să fie împreună cu ei în fiecare zi a anului. Ea care a cunoscut toate excesele, droguri, alcool, celebritate, găsește aici cea mai bună cură de dezintoxicare.

Puțin mai departe, o codobatură se așază la picioarele ei și ciugulește de două-trei ori din ceea ce i se pare un ochi de apă, apoi înalță căpșorul spre ea, cu o privire întrebătoare — nu e apă, șoptește Nico, e doar o umbră. Pasărea o fixează o clipă surprinsă, apoi dă de trei ori din aripi și se îndepărtează. Nico e atât de emoționată, încât se urcă imediat pe bicicletă, cu sandalele alunecând de mai multe ori înainte de a putea demara și străbate cărarea pietroasă, pedalând ca o nebună, ca să n-o piardă din ochi, e viața mea, gândește ea, nu pot s-o pierd. Totuși, e un drum greu de parcurs cu bicicleta, așa că o zgâlțâie în toate părțile, fundul îi fuge de pe șa, picioarele îi sar de pe pedale și curând scapă ghidonul din mâini. Căderea. Se ridică, are coatele și genunchii juliți rău, înnebunită, caută cu privirea codobatura. Ar vrea să plângă, dar e prea amețită. S-a lovit cu capul de o piatră mare.

Câteva ore mai târziu, la spitalul cel mai apropiat, zace întinsă pe cearșafurile roz și curate, cu părul ei lung și aspru împrăștiat pe pernă ca tentaculele unei meduze. Fața netedă și intactă, dar creierul înecat în sânge.

Când doctorul constată decesul, o codobatură vine să se așeze pe marginea ferestrei; piciorușele îi saltă pe pervazul din metal, ghearele minuscule zgârie scurt suprafața și cu o lovitură de cioc în geam, o salută pe Nico, un ultim rămas-bun.

De fiecare dată când asculta un disc al lui Nico, lui Virgile îi venea în minte New Yorkul underground al anilor ’60-’70, epoca în care în baruri puteai întâlni muzicieni care urmau să devină celebri și poeți săraci. Dar și cum căzuse de pe bicicletă la Ibiza, vegetația de la malul mării, micile sate albe, bătrânii pescari tăcuți, copiii triști care se rugaseră pentru ea în noaptea aceea. Dar mai ales momentele între cădere și ultima suflare, acel timp în care era încă vie și în același timp deja moartă, ca un pui căruia îi tai capul și continuă să alerge.

Virgile făcu semn unui taxi, care din fericire opri. Puse mai întâi buchetul de flori, apoi se așeză și el.

— La Urgențe, undeva cât mai aproape, vă rog.

La volan, o femeie cu o înfățișare îngrijită, cu părul blond și drept, cămașă albă de mătase, perle la urechi și machiaj impecabil. Îi întâlni privirea în oglindă.

— Bichat e bine? întrebă el.

Femeia dădu din cap, cu un zâmbet ciudat pe buze, apoi demară în trombă, trecând pe roșu la primul semafor. În timp ce Virgile încerca să-și vină în fire, ea se strecura printre mașini, încercând să nu frâneze deloc, cu mâinile înțepenite pe volan. El își scoase haina și o puse pe genunchi. Aerul condiționat îi dădea frisoane. Era doar o amețeală trecătoare, nimic mai mult. Nu exista niciun motiv de îngrijorare. Urma să se prezinte la Urgențe, să fie consultat și apoi se va întâlni cu Marianne. Să petreacă de ziua ei. Să-i spună cât de norocoși sunt că s-au întâlnit, că sunt împreună.

În mai puțin de zece minute taxiul se opri în fața spitalului Bichat. Virgile plăti, iar femeia îi întinse cartea ei de vizită.

— Am început săptămâna trecută, zise ea. Nu ezitați să mă sunați, dacă aveți nevoie.

Virgile îi mulțumi și puse cartonașul în buzunar. Sally Parker, taxi particular, scria pe el. O privi pe femeie, care n-avea față nici de Sally, nici de Parker și-i ură noroc în continuare. Ea îi zâmbi din nou, în felul acela ciudat.

Virgile închise portiera și se îndreptă cu greutate spre intrare.

— Domnule! strigă Sally Parker pe geamul pasagerului. V-ați uitat florile!

Virgile își lovi fruntea și se întoarse să-și ia buchetul voluminos, făcându-i un mic semn din mână drept mulțumire.

Când luă legătura cu Augustin Kermarec, internul care era de gardă, Florence avea încă la ea punga de la librărie cu cenușa lui Yves-Claude. Nu se putuse hotărî să lase urna la vestiar, preferând s-o ducă direct în biroul Tatianei. Încerca să afișeze o atitudine normală, dar în realitate era foarte confuză. Își pusese halatul alb în grabă, încheindu-l la nimereală.

— Spune-mi, Augustin, zise ea, în timp ce se lupta cu nasturii de la halat, poți să verifici dacă au sosit rezultatele pacientului din sala de așteptare? Nu arată prea bine.

Florence îl remarcase imediat, pe el și enormul buchet de dalii, ochii aceia foarte albaștri și tricoul marinăresc șic. Când trecuse prin fața lui, bărbatul își îndreptase spatele și i se adresase fără ezitare, nu vă supărați, aștept rezultatele unor analize, ați putea vedea dacă nu cumva m-au uitat? Ea îi răspunsese punându-i o mână pe umăr, mă duc să mă interesez, așteptați-mă aici, iar el oftase, rostind un mulțumesc frumos ușor înfrigurat, cu nasul în buchetul de flori.

Augustin Kermarec găsi destul de repede rezultatele analizelor pentru pacientul Lifar Virgile și, în timp ce i le întindea lui Florence, o informă:

— Nicio suspiciune de hemoragie cerebrală, se pare. Dar date fiind valorile diferite ale hemogramei, limfocite și hemoglobină, mai ales, și ținând cont de prezența mai multor ganglioni, mi se pare oportun să-i facem câteva examene complementare.

Sugeră puncție și radiografie și îi ceru părerea lui Florence, care, după ce parcurse rezultatele, răspunse că era mai bine, de fapt, să interneze pacientul. Augustin Kermarec afișă atunci fața lui de intern cel mai bun din clasă, foarte încântat de sine. Florence detestase întotdeauna genul ăsta de interni, pentru care pacientul reprezenta mai curând o grămadă de valori și de cifre decât un corp aflat în suferință, genul acela de medici care știu foarte bine să se țină la distanță și care pe toată durata gărzii își repetă ca o mantră — dacă nu te blindezi, nu reziști.

Augustin își șterse ochelarii cu un colț al halatului, zâmbindu-i. O întrebă cum a fost în weekend și dacă are planuri pentru concediu. Florence răspunse

automat, cât de vag posibil, știind foarte bine că n-o va slăbi până nu va afla ce voia.

— Iar în pungă aveți cumpărături, nu?

— Nu, e câinele meu, răspunse ea, desfăcând punga ca să-i arate.

Ridică ochii spre el, rectificând:

— Adică cenușa câinelui meu.

Augustin Kermarec se blocă un moment, apoi își puse ochelarii, încurcat.

— Problema e că nici măcar nu e al meu, adăugă Florence. E al prietenei mele celei mai bune. Tatiana, chirurgul cardiolog. O știi?

Scoase apoi din buzunar o punguță cu ursuleți gumați, trucul ei pentru calmarea nervilor și băgă în gură doi deodată. Îi întinse punga și lui Augustin Kermarec, care refuză cu un gest al mâinii, foarte amabil:

— Mulțumesc mult, doctor Marchand, nu vreau să rămâneți fără.

Cu trecerea anilor, Florence învățase să nu mai trăiască din plin suferința celorlalți. Să facă precum Baptiste, scoțând umbrela în momentul oportun, pentru a se proteja de durere. Învățase de asemenea să se mai gândească și la ea, punând pe primul plan viața ei și nu pe cea a pacienților și încercând să nu se îmbolnăvească ea însăși atunci când medicina nu reușea să vindece sau să ușureze suferința. Cu toate astea, i se mai întâmpla și acum să se lase dusă de val, implicându-se dincolo de limita rezonabilului, lăsându-se copleșită de suferința pacientului — un gest tremurat, o intonație aparte, o privire care imploră ajutor; da, i se mai întâmpla și acum să se închidă în toaleta spitalului ca să vomite, atunci când durerea unei femei ori a unui bărbat i se părea insuportabilă. Totuși, în general alesese calea anesteziștilor — ocupă-te doar de durerea în sine — o cale care în viziunea ei reclama o empatie superioară celei de la alte specialități, așa că fusese nevoită să se lupte cu caracterul ei supersensibil, dar își făcuse și un atu din asta, în practicarea medicinei.

După ce lăsă urna lui Yves-Claude în biroul Tatianei, Florence se îndreptă spre sala de așteptare cu un pas rapid și hotărât, cu halatul corect încheiat, stetoscopul la gât și mâinile libere.

— Am rezultatele dumneavoastră, domnule Lifar, îl anunță ea. Puteți să veniți cu mine?

Îl liniști în legătură cu hemoragia cerebrală, totul e în ordine din acest punct de vedere, dar, adăugă ea, suntem nevoiți să mai facem niște examene suplimentare, pentru că analizele arată un nivel ridicat de limfocite.

— Vă doare ceva anume în acest moment?

— Da, spatele, răspunse el. De mai multe săptămâni deja și sunt nevoit să iau codeină în fiecare zi.

— A, da? Și ați făcut vreo radiografie sau vreun RMN?

— Am programare la RMN luna viitoare, răspunse Virgile aruncând o privire spre buchetul de flori, care păreau să-și piardă prospețimea. Care credeți că ar putea fi cauza acestor dureri? Pentru că nimeni nu știe și eu sufăr îngrozitor.

Doctorul Marchand apăsă butonul liftului și se întoarse spre el.

— Pot exista multe cauze și multe dintre ele benigne, zise ea. Dar în acest moment nu putem ști, de aceea o să vă mai facem niște investigații.

Liftul urcă apoi câteva etaje, după care ușa se deschise încet, cu un scârțâit ușor. Urmă un culoar lung, mirosind a dezinfectanți de spital, neoane reflectate în linoleumul strălucitor, pereți de culoarea urinei, cărucioare (cu mâncare sau instrumente medicale) și apoi îngrijitorii cu bluze de spital, papuci de plastic și fețe obosite și tensionate, totuși zâmbindu-i amabil lui Florence. Virgile își primi camera — pat de spital, draperii galben-deschis, televizor vechi agățat de perete și, într-un colț, un scaun destinat eventualilor vizitatori.

— Dar ce-i asta? se îngrijoră el, ca și cum atunci și-ar fi dat seama ce i se

întâmplă. Nu pot să rămân, trebuie să mă întâlnesc cu Marianne.

Arătă spre flori.

— Sunt pentru ea. Pentru ziua ei.

Dr. Marchand încercă să-i vorbească pe un ton încurajator. Detesta genul ăsta de situație.

— V-am mai spus, domnule Lifar, trebuie să vă reținem pentru niște examene suplimentare. Ca să aflăm cauza durerii.

Își dădu seama că el se simțea prins în capcană, ca și cum l-ar fi închis împotriva voinței sale.

— Nu vă faceți griji, un alt doctor va trece să vă vadă, adăugă ea, luându-și stetoscopul de la gât și împachetându-l ca să-l pună în buzunarul halatului. Până atunci, mă duc să caut niște apă pentru florile dumneavoastră. Sunt frumoase, ar fi păcat.

Îi puse mâna pe braț, mă întorc imediat, și se îndreptă spre toalete. Acolo, cu ușa încuiată și spatele lipit de ea, ridică ochii spre detectorul de fum din tavan și încercă să-și vină în fire — de ce era atât de emoționată? Din cauza florilor care urmau să moară înainte de a fi admirate? Privirea deznădăjduită a omului care-și va petrece prima noapte în spital? Femeia care avea să-și aștepte iubitul degeaba?

Continuă să fixeze detectorul de fum ca să nu plângă, dar lacrimile apărură fără veste, curgându-i șiroaie pe obraji.

Virgile se așeză pe marginea patului, scufundându-se în salteaua prea moale. Scoase telefonul ca s-o sune pe Marianne. Mâna îi tremura ușor. Sunt eu, urma să spună. Nu te îngrijora. Trebuia să pronunțe neapărat acele cuvinte, nu te îngrijora, liniștitoare, dar în același timp teribil de înfricoșătoare, pentru că atunci când le auzim, știm că fraza va continua cu ceva rău. Sunt la spital, ar continua. O amețeală, nimic grav. Mă țin sub observație. Și pentru niște

examene în plus.

Își puse telefonul la ureche. Sună îndelung, ca și cum intervalele ce separau țârâiturile se alungiseră brusc. Marianne sfârși prin a răspunde, însoțită de un zgomot vesel.

— Alo, Virgile, tu ești? Am băut deja două Detox cu Kamel și Olive. Te previn c-o să mă îmbăt, dacă mai durează mult.

Își mușcă buzele. Marianne bea alcool. La naiba. Asta însemna test de sarcină negativ. Îi veni să plângă. Răspunse că totul era în regulă, deși...

Cu un gest al mâinii, Marianne îi făcu semn lui Olive să dea muzica mai încet.

— La Bichat, zici? Dar cum s-a întâmplat?

Virgile îi povesti despre amețeală, despre cum căzuse pe scări și cât de tare se speriase. De o hemoragie cerebrală.

— Am crezut că mor, îți jur. Când știi că e de ajuns un șoc, capul care se lovește de ceva și o piatră care îți poate produce o hemoragie cerebrală... Asta i s-a întâmplat cântăreței Nico, îți amintești?

Marianne îl lăsă să vorbească fără să-l întrerupă, pentru că știa că el avea nevoie să-și imagineze ce putea fi mai rău ca să se liniștească. Mai știa și că el trebuia să retrăiască drama evitată — ca atunci când mesteci o gumă până își pierde gustul — înainte de a o lăsa în urmă, de a se debarasa de ea o dată pentru totdeauna.

— Bun, dar tu nu ai hemoragie cerebrală, asta-i o veste bună. Ceea ce mă îngrijorează totuși este că vor să te țină acolo peste noapte. Ești sigur că nu ți-au mai spus nimic altceva?

— Da, nu mi-au mai spus nimic altceva.

Virgile aruncă o privire tristă spre flori.

— O să-ți trimit o poză cu buchetul, zise el. Mâine va fi ofilit. Daliile sunt atât de fragile.

Refuză să o lase să vină și ea acolo. Marianne insistă, însă el se menținu pe poziții, nu putea accepta ca ea să-și petreacă ziua de naștere în spital.

— Nu te îngrijora, sunt doar ținut sub observație. Ne vedem mâine. Și apoi sunt epuizat, cred c-o să adorm imediat.

Închiseră spunându-și că se iubesc, iar Virgile făcu o poză buchetului și i-o trimise — La mulți ani, dragostea mea!

Îl întristă să vadă florile ofilindu-se încet, apoi se gândi la ce-i spusese într-o zi prietenul lui, Pascal Cribier — În lumea plantelor, nu există doliu, ăsta e norocul grădinarilor: îi preocupă doar clipa prezentă și se gândesc doar la anotimpurile viitoare. Fără doliu. Norocul grădinarilor. Virgile petrecuse mult timp împreună cu el la Varengeville-sur-Mer și îi văzuse grădina în toate anotimpurile, pe orice vreme. E adevărat, acolo nu exista niciodată doliu. Era un spațiu magic, o vale plină de copaci coborând în pantă domoală spre mare și înconjurată de falezele calcaroase din Caux, unde creșteau narcise, maci, anemone roz, albe și mov și chimen albăstrui de Damasc; un peisaj bucolic și vălurit, care pe alocuri părea desprins dintr-un vis, cu viespile zumzăind în soare. Ulmii, fagii, castanii îndreptați în permanență ca să poți zări cerul și marea întâlnindu-se, nimic care să-ți îngrădească privirea, într-atât încât Virgile avusese adesea senzația că se găsea pe o corabie vegetală suspendată deasupra valurilor.

Făcuse cunoștință cu Pascal Cribier datorită unchiului său, Jean-Paul. Avea vreo 15-16 ani, nu mai mult, când Jean-Paul îi vorbise pentru prima dată despre vecinul său, un tip neobișnuit și ușor excentric.

— Dar mai ales un grădinar excepțional, precizase acesta. Ar trebui să mergi pe la el. Petrece la fel de mult timp ca tine prin copaci, sunt sigur că vă veți înțelege. Măcar așa poate o să încetezi să-mi distrugi merii!

Virgile se dusese să-l viziteze și, într-adevăr, îl găsise pe Cribier cocoțat în vârful unui ulm, tăind crengile înalte. Agitându-și micul fierăstrău de mână, Cribier îl invitase sus, așa că Virgile se cățărase cu agilitate și acolo, la cucurigu, printre crengi înfrunzite și ciripit de păsărele — pițigoi și pescăruși-albaștri —, tânărul și peisagistul își strânseseră pentru prima dată mâna.

Pascal Cribier intuise pe loc talentul lui Virgile, modul profund în care înțelegea plantele, insectele, norii — tot ce-l învățase Jean-Paul — și îl luase imediat sub aripa sa. O să devii un bun peisagist și un excelent grădinar, îi spusese, așa că ideea începuse să crească în mintea lui Virgile, care, voind să se documenteze, cumpărase de la Gilbert mormane de cărți din care urma să învețe numele copacilor, modul în care se plantează, se îngrijesc, se taie și se tratează de paraziți.

Împreună cu Cribier, petrecuse nenumărate weekenduri tăind vârfurile

copacilor, săpând și cărând roabe pline ochi. Pentru Virgile, fusese ca și cum s-ar fi născut a doua oară. Își întărea mușchii, privirea i se ascuțea, făcea bătături în palme și se lăsa impregnat de toate acele senzații, mirosul de iarbă proaspăt tăiată, seva curgându-i pe degete, pielea zgâriată de mărăcini. Nu se sătura niciodată de toată acea frumusețe care-l înconjura. Adora moșmonii cu fructele lor rotunde ce păreau de departe niște nuci uriașe, răchitanii cu tije înflorite înălțate trufaș în aer, mov ori roz-închis și cameliile de toamnă, care răspândeau în jur o aromă de ceai de iasomie. Adora să-l privească pe Pascal urcându-se în rododendroni și prinzând între degete capetele crengilor ce înmugureau și-i mai plăcea la nebunie când, uneori, la asfințit, dădeau foc lemnului putred — acolo, sub stele, avea impresia că descoperă mireasma secretă a frasinului, arinului și mesteacănului, fiecare esență de copac degajând un parfum special.

Când se înscrisese la Școala de Peisagistică din Versailles, câțiva ani mai târziu, Virgile continuase să meargă la Varengeville-sur-Mer, desăvârșindu-și împreună cu Pascal Cribier practica pe teren. Într-o zi, pe când lucrau în grădină — își aminti el stând pe patul de spital — îl apucase o oboseală bruscă, însoțită de o ușoară greață. Singur în mijlocul copacilor impunători, cu barba sprijinită pe coada sapei, își simțise capul vâjâind și degetele înțepenind, în timp ce aerul din jur devenea surd, apăsător. Soarele strălucea cu putere. Păsările zburau cu încetineală — bătaia aripilor ca un voal fâlfâind în vânt. De teamă să nu-l lase picioarele, pusese uneltele jos și se dusese să se așeze la umbra unei magnolii, cu palmele lipite de sol ca pentru a-și reîncărca bateriile, absorbind energia pământului. Preț de câteva minute, privise cum briza se strecura prin frunzișul greu și lucios al magnoliei, în timp ce vâjâitul din cap începuse să se estompeze și valul de durere să dispară. Încet-încet, peisajul își regăsise strălucirea, sunetele intensitatea și aerul consistența fluidă. Rămăsese încă o vreme acolo, încercând să-și pună ordine în gânduri.

Când Pascal îl observase puțin mai târziu, Virgile fuma o țigară cu mâinile în jurul genunchilor și privirea pierdută în nori. Se apropiase de el fără zgomot, găsise un unghi potrivit și-i făcuse câteva poze. Și odată clipa imortalizată — Virgile nu-și dăduse seama de nimic, n-avea să vadă fotografia decât ani mai târziu —, Pascal închisese satisfăcut obiectivul camerei. Privise apoi norii

lungi și subțiri cum desenau volute înainte de a se pierde pe cer, asemenea unei dâre de lapte ce se diluează în ceașca de ceai și se gândise că pentru nimic în lume n-ar schimba cu altceva un minut petrecut în acel loc.

Marianne își termină băutura care-i lăsă un gust amar în gură. Cum putea să stea la bar râzând și amețindu-se în timp ce Virgile era închis într-o cameră sordidă de spital?

— Nu te îngrijora, o liniști Olive. Omul mai amețește. Și apoi cei de la Bichat sunt niște profesioniști: Kemal s-a operat acolo de hernie. I-a plăcut la nebunie, mai adăugă ea ca să destindă atmosfera.

Dar lui Marianne nu-i ardea de glumă. Voia doar să fie cu Virgile. Să treacă noaptea cât mai repede și să vină a doua zi. Se uită la poza pe care el tocmai i-o trimisese — un prim-plan al unei simfonii de dalii roșii, gențiane și câteva crengi de eucalipt — și mirosi ecranul telefonului ca și cum s-ar fi îmbătat de parfumul florilor. Inima începu să-i bată cu putere și i se păru că nu mai are aer. Le trimise un sărut lui Olive și Kemal, vă țin la curent, pe mai târziu, și părăsi barul fără să închidă ușa în urma ei.

Afară ploua cu găleata. Era furtună. Marianne își acoperi capul cu jacheta și se grăbi spre stația cea mai apropiată de metrou. Avea gura uscată și își simțea capul ca și când ar fi fost plin de pietriș tăios, ideile ciocnindu-se unele de altele. Coborî câteva trepte spre stație, dar o apucă greața doar la gândul de a se afla sub pământ. Doi tineri se loviră de ea, scuzându-se și râzând, pardon, nu te-am observat; ea dădu din cap, în regulă, nu-i nimic, apoi urcă din nou la suprafață. Se întoarse acasă pe jos.

În mai puțin de un minut era udă leoarcă, cu părul șiroind de apă și pantofii mustind. Propria imagine o urmărea peste tot, din vitrinele magazinelor și din bălțile murdare, ca și cum ar fi fost reflectată într-o mie de oglinzi. Nu e posibil să i se întâmple ceva lui Virgile, își spuse ea trecând pe lângă niște vagabonzi adormiți în propria urină. Nu ceva grav, în orice caz. Nu, nici vorbă. Nimic grav. Nimic groaznic. În familia ei toți fuseseră mereu sănătoși,

trecerea timpului nu-i afectase, fuseseră mereu ocoliți de boli, de suferință, de accidente, gândul acela i se părea liniștitor — adevăratele tragedii li se întâmplă întotdeauna altora.

Sirenele pompierilor răsunară în oraș toată noaptea. Șase stații de metrou se inundară, curentul se opri în mai multe locuri și trebui să se facă dimineață pentru ca ploaia să se oprească și liniștea să revină. După furtună, cerul era curat și păsările cântau, țopăind pe terasele cafenelelor încă închise, ciugulind firimituri și mucuri de țigară fleșcăite.

La spitalul Bichat, camera lui Virgile mirosea a flori ofilite. Privi apatic platoul cu micul dejun, o ceașcă de cafea, un iaurt, o chiflă și o cutiuță de gem. Era incapabil să înghită ceva, orice. Nu dormise deloc și-și petrecuse noaptea schimbând mesaje cu Marianne. Ea îi confirmase în legătură cu testul de sarcină și el se mulțumise să răspundă cu un emoji trist — o modalitate de a-și exprima starea de spirit fără să insiste prea mult, păstrând pentru el preaplinul de emoții; păcat, iubirea mea, rămâne să mai încercăm, părea să spună micul emoticon. Totuși, după ce trimisese mesajul și se regăsise în fața peretelui gălbui și a buchetului de flori ofilite, singur în patul lui de spital, începuse să plângă în tăcere.

*

Medicul din fața lui parcurse fișa ținând în gură capătul ochelarilor, fără să spună niciun cuvânt și oftând din când în când. Duhnea a țigări și avea sub ochi niște pungi atât de umflate de-ai fi zis că sunt doi minicrenvurști. Își plie ochelarii, îi băgă în buzunarul halatului și, după ce-și trecu palma peste fața obosită, îl anunță pe Virgile, fără nicio introducere, că rezultatele nu sunt bune, că vor trebui să facă o puncție lombară pentru a stabili diagnosticul definitiv.

Virgil încasă lovitura fără să clipească, ca și cum vestea nu reușise să-i ajungă la creier și primul lucru care-i trecu prin minte — primul dintre toate — fu acela că nu putea rămâne prea mult în spital, pentru că Marianne încă nu era însărcinată.

O rugase să aștepte pe hol și ea nu îndrăznise să se opună. Luase pachețelul pe care i-l întinsese el — vreau să mă aștepți ca să-l deschidem împreună —

și ieșise din cameră.

În timp ce medicul vorbea cu Virgile, Marianne aștepta pe hol, sprijinită de perete și jucându-se nervos cu lănțișorul de la gât. Încerca să nu se lase cuprinsă de panică. Urmărea agitația personalului medical, toți acei oameni ocupați să respecte procedurile — pacienții care trebuiau coborâți în blocul operator, administrarea medicamentelor, servirea mâncării. Tot acel mecanism atât de bine pus la punct, ce permitea îngrijirea bolnavilor și salvarea de vieți. Dar, cu cât se prelungea așteptarea, cu atât îi era mai greu. Simțea cum o înghite întunericul. Două infirmiere trecură prin fața ei, cu dosarele sub braț, pălăvrăgind și râzând. Își târșâiau ușor saboții, tocmai terminaseră tura. Marianne ar fi dat orice să fie în locul lor.

*

O femeie în halat alb traversă grăbită culoarul și se opri în fața camerei lui Virgile. Bătu scurt de două ori, cu o mână deja pe clanță și zâmbi politicoasă spre Marianne. Instinctiv, aceasta aruncă o privire spre ecuson — medic anestezist —, apoi îi întoarse zâmbetul. Fără să se gândească, simțise nevoia s-o situeze undeva în ierarhia medicală și, într-adevăr, se simțise bine că era vorba despre un medic și nu despre un intern ori o asistentă, o infirmieră sau oricine altcineva, deducând că apariția acesteia reprezenta o veste în plus pentru Virgile.

Florence Marchand închise ușa cu atenție și-și salută colegul încă prezent în cameră.

— Credeam că ai terminat, zise ea. Vrei să revin mai târziu?

Doctorul Daniel Goldstein își luă dosarul sub braț, e în regulă, am terminat, apoi îi spuse din nou lui Virgile să nu se îngrijoreze, că va fi preluat de personalul de specialitate și că se afla în locul potrivit. Ușa se închise. Liniște. Virgile și Florence stăteau față în față, într-un fel de capsulă la adăpost de lumea de afară, simțind unul pentru altul ceva ciudat de familiar.

— N-au ținut, zise Virgile arătând spre daliile ofilite.

— Cu căldura asta, nu putem face miracole...

Florence îl privi, încruntându-se ușor.

— Sunteți peisagist, nu-i așa? După ce v-am văzut ieri, mi-am amintit un interviu cu dumneavoastră dintr-o revistă, în urmă cu ceva timp.

— Uite că trebuie s-ajung la spital ca să dau autografe, glumi el, e prima dată când mă recunoaște cineva.

Își aminti de interviul cu Marianne, a doua zi după ce se cunoscuseră și i se păru la ani-lumină de camera aceea de spital, aproape într-o altă realitate. Florence remarcă cele două riduri fine ce desenau parcă o paranteză în jurul buzelor lui și apoi un detaliu: un fir de păr alb, primul, îi apăruse în timpul nopții — ca o buruiană prevestitoare de rău.

Știa că analizele lui nu erau grozave, așa că în loc să vorbească despre ele, îi ceru sfaturi în legătură cu clematita și cu trandafirul pe care tocmai le plantase pe balcon. Îi povesti apoi că la ieșirea din gardă lua adesea metroul până în Pigalle și trecea pentru un moment pe la Debeaulieu, florarul ei preferat; se impregna de culori, parfumuri, întreba cum se numește acea floare pe care n-o mai văzuse niciodată și pleca întotdeauna cu un buchet potrivit cu starea ei din ziua aceea. Acasă la ea erau mereu flori, pe masa din camera de zi, pe blatul din bucătărie, în dormitor și chiar și în baie; se ocupa de ele ca de pacienții săi, alegând vaza potrivită, scurtându-le cu grijă cozile și schimbându-le apa des. După zile interminabile și uneori nopți petrecute la spital, era felul ei de a coborî cu picioarele pe pământ, de a se reconecta la realitate, la lucrurile concrete de fiecare zi.

Pe parcursul discuției, Virgile începuse să se simtă mai bine, culoarea revenindu-i în obraji. Simți chiar nevoia de a respira aer curat, de a simți soarele pe pielea lui deschisă la culoare, de a bea un șpriț pe o terasă.

— Dacă vreți, pot să trec să vă văd balconul, propuse el.

— Cu plăcere, sigur, răspunse Florence și notă numărul ei de mobil pe o

bucată de hârtie, cu capacul stiloului între dinți.

Înainte de a pleca, se apropie de buchetul de dalii.

— Ce păcat, era superb!

Cu un gest al mâinii, încercă să-l ridice, ca și cum ar fi vrut să-l ajute să-și revină.

— Îmi dați de știre când plecați?

Marianne stătea cu picioarele încrucișate pe hol, cu pachețelul lângă ea.

— Vreți să intrați? întrebă Florence, lăsând ușa întredeschisă.

Marianne se ridică și o fixă un moment. Nu îndrăznea s-o întrebe despre Virgile, dar fără îndoială căuta un indiciu în privirea ei. Un miros de flori ofilite ieși din cameră, făcând-o să se clatine.

— Marianne, ești acolo? strigă Virgile. Sper că n-ai deschis singură cadoul!

Se așeză pe pat lângă el și desfăcu ambalajul cu grijă, fără să-l rupă. Înăuntru, dădu peste o punguță din catifea cu cerceii din aur și turcoaz. Îi lăsă să-i alunece în palmă, admirându-i un moment. Aveau o strălucire aparte — Virgile îi alesese special pentru ea — și dintr-odată deveniră cadoul cel mai prețios pe care îl primise vreodată. Îl sărută, un sărut full of life, apoi și-i puse, simțindu-i cum se leagănă o clipă, scânteind ca o rază de soare. Se ghemui apoi lângă el și îl sărută din nou, de mai multe ori, gât, buze, pleoape, mulțumesc, dragul meu, mulțumesc pentru tot și îi strecură o mână pe sub tricou, inspirând adânc, cu nasul lipit de pielea lui; avea un miros ușor acru de sudoare, cum nu mai simțise la el, dar nu făcu niciun comentariu. Își scoase cerceii, îi puse pe noptieră și se lungiră amândoi pe pat, lipiți unul de altul, fără să spună nimic, doar respirând, respirând împreună, amestecându-și răsuflările, bătăile inimii, frânturile de visuri de abia născute. Se abandonară somnului — cu corpurile cufundate în salteaua prea moale.

Virgile fu nevoit să aștepte câteva zile rezultatele definitive. Doctorul Goldstein însuși veni să-i anunțe diagnosticul. În același timp îi explică faptul că urma să fie transferat la secția de hematologie a spitalului Saint-Louis, pentru o îngrijire adecvată patologiei sale.

Secția de hematologie. Spitalul Saint-Louis. Îngrijire adecvată. Inima lui Virgile se oprise auzind acele cuvinte — noapte neagră, nicio stea la orizont —, pentru ca apoi să înțeleagă ce însemnau toate acelea, consecințele directe, riscul, riscul ca lumea să se oprească în loc pentru el, ca totul să se sfârșească, zilele, nopțile, viața lui. Se uitase la Marianne, aşezată lângă el — profilul ei frumos care se proiecta pe albul peretelui din spate, sprâncenele încruntate de îngrijorare, buzele întredeschise ca pentru a căuta aer — și în acel moment, exact în acel moment, sângele începuse din nou să-i curgă prin vene, inima se pornise din nou să bată. O dată. De două ori. De trei ori. Pentru că despre asta era vorba. Să bată. Să se bată, începând din chiar acel moment și fără odihnă, pentru a omorî acel dușman invizibil care se cuibărise în el și voia să-i colonizeze fiecare celulă din corp.

— Domnule Lifar, zisese doctorul Goldstein cu o voce neutră și aproape în întregime lipsită de emoție, ultimele rezultate ne arată că aveți limfomul non-Hodgkin.

Pauză. Virgile apucă mâna lui Marianne, o mână moale și caldă, pe care o strânge ca pentru a se asigura că ea e acolo, lângă el, și în timp ce doctorul continuă să vorbească, el se ghemuiește tot mai mult în scaun. În jur, crabi gigantici își agită foarfecile, vrând să-i cresteze pielea, să-i facă rău. Devine dintr-odată nervos, își pierde răbdarea, dar ce-i cu toate astea, ce înseamnă asta, apoi îl aude pe doctor răspunzând fără echivoc:

— Un cancer limfatic, ca să fim mai preciși.

Virgile văzuse imediat un semn în asta. Unul pozitiv. Saint-Louis e unul dintre rarele spitale din Paris care dispune de o grădină. Chiar înainte de ajunge la el în cameră, ținu să facă un tur ca să ia puțin aer și să meargă prin iarbă, să admire arborii seculari, puștii ieșiți la picnic și tinerii care se bronzau liniștiți. În formă de pătrat, grădina e înconjurată de clădirile istorice ale spitalului, vechi de patru secole, având aceeași arhitectură cu piața Vosges. Virgile îndrăgi imediat locul și, ca să-i poarte noroc, rupse câteva fire de iarbă pe care le băgă în buzunar.

— Iată cum o să se desfășoare lucrurile, zise medicul care îl preluase. Vom face mai întâi ceea ce se numește un tratament de inducție, aproximativ cinci săptămâni, în timpul căruia veți primi un cocktail de medicamente anticancerigene; va urma apoi o perioadă de aplazie, adică de scădere a globulelor albe și deci a sistemului imunitar, ceea ce va impune spitalizarea într-o cameră sterilă; apoi, în funcție de reacția organismului, vom putea continua cu o chimioterapie de consolidare și probabil cu un...

Gura medicului, o gură cărnoasă cu buze crăpate, extrem de antipatică, înșira cuvintele ca pe niște perle la gâtul lui Virgile, strângând la maximum, fără să se preocupe dacă el mai putea respira, ori dacă înțelegea ceva. În realitate, Virgile nu percepea decât frânturi de frază; auzea cuvintele mielogramă, cateter, efecte secundare, scanare PET, ca pe niște bule de noroi în creierul lui.

Marianne stătea lângă el. Îl ținea de mână și nu înțelegea nimic — cum să înțeleagă? Pe buletinele de analize cineva lipise o mică etichetă, aceeași pe toate, pe care puteai citi: LIFAR Virgile, sex M, născut la (și data lui de naștere). E adevărat, cum să înțeleagă? Cum să înțeleagă că era vorba despre viața lui — a lor?

Medicul ținea o scobitoare între dinții din față chiar și în timp ce vorbea și, din când în când, o prindea între degetul mare și arătător ca s-o poată morfoli mai bine. Vârfurile degetelor i se terminau cu mici cute roz și umflate din cauza unghiilor roase până-n carne.

Genul anxios, fără doar și poate. Virgile încercă să nu se lase copleșit, se gândi la grădina de jos și la faptul că moralul avea — era dovedit — un rol fundamental în vindecarea cancerului și a bolilor în general. Medicul întrebă dacă în acel stadiu avea nelămuriri și fără să-i lase timp să răspundă, continuă cu logoreea lui din care se desprinse un cuvânt ciudat, un cuvânt care-i evocă lui Virgile o amintire — vincristină. Îl mai auzise undeva, era sigur, și totuși mintea lui căută o vreme înainte de a descoperi exact unde, apoi își aminti: la unchiul lui, Jean-Paul.

Rememoră scena. Jean-Paul tăia trandafirii în sera lui din Varengeville, când îi vorbise despre prietenul lui, Bernard. Bernard care avea cancer la plămâni și care era internat la Le Havre. Pronunțase cuvintele chimio și efecte secundare și precizase că Bernard era pe punctul de a-și reveni grație plantelor. În acel moment, Jean-Paul pusese deoparte foarfecele de grădină, își scosese mănușile și făcuse un gest delicat spre tulpină — prinsese floarea în căușul palmei, apoi, cu o mișcare ușoară, îi dezmierdase petalele. Era un trandafir de Damasc, splendid, de care se simțea foarte mândru.

— Pentru că îi dau vincristină, îi explicase el. Asta nu-ți spune nimic, nu-i așa?

Jean-Paul luase din nou foarfecele și trecuse la altă tufă, apoi adăugase:

— Vincristina este extrasă din pervinca de Madagascar. Plantă pe care o vezi peste tot în Polinezia.

Unchiul său își petrecuse copilăria și o parte din adolescență în Tahiti și evoca mereu acea perioadă. Putea vorbi ore întregi despre vântul cu miros de Monoï, despre pământul îmbibat de apă după ploaie, despre valurile turcoaz și peștii violet; fusese una dintre cele mai fericite perioade din viața lui. În drum spre școală întâlnea pui de găină, capre, cai sălbatici, iar la întoarcere întârzia ca să observe păsările, mai ales fregatele, dar și vegetația uriașă, ce forma buchete gigantice pe versanții coastei. El, copilul visător, își imagina zeii locali ca pe niște florari fără pereche și în felul acesta se născuse acolo iubirea lui necondiționată pentru grădini.

Virgile aruncă din nou o privire spre buletinul de analize cu numele și data lui de naștere.

1978.

Anul morții lui Jacques Brel și a lui Claude François.

Al hitului Stayin'Alive.

Şi Because the Night.

De ce naiba îi vin în minte toate astea? Îi strânge mâna lui Marianne, puţin prea tare şi apoi își spune — pervinca de Madagascar, o să i se injecteze intravenos și totul va fi bine.

Nici Marianne, nici Virgile nu mai auziseră până atunci de CECOS.

— Este vorba despre Centrul de Studii și Conservare a ovulelor și a spermatozoizilor umani, preciză doctorul care își trecu scobitoarea în cealaltă parte a gurii. Deoarece odată cu chimioterapia, așa cum știți, există riscul de alterare a celulelor ce produc spermatozoizi. Ceea ce reprezintă un risc de sterilitate temporară ori definitivă.

Marianne se gândi imediat la folia cu pastile pe care Virgile o făcuse dispărută cu câteva săptămâni în urmă. Ca să nu rămână însărcinată, ea își cumpărase alta, continuase să-și ia pastila în fiecare zi și apoi, înainte de a o termina, o aruncase la gunoi. Ar fi trebuit s-o facă mai devreme. Ori să n-o mai cumpere, pur și simplu. De ce nu-l ascultase, șansa vieții noastre, un copil, o bătuse el la cap săptămâni întregi, de ce nu-l ascultase, de ce, pentru că acum se găseau la CECOS în spitalul Cochin pentru a congela de urgență spermatozoizii lui Virgile în caz că nenorocita aia de chimio îl va lăsa steril — ce nebunie.

*

Fură primiți la CECOS de o doamnă simpatică și foarte energică, tocuri țac, țac, brățări cling-cling, genul pe care-o auzi venind cu mult înainte să apară. Avea părul vopsit portocaliu și tapat, și pe buze un roșu-aprins depășind conturul într-o parte. Stătură puțin de vorbă ca să lămurească lucrurile, apoi tipa spuse, bun, să mergem, e rândul dumneavoastră, domnule Lifar, și, cu o mișcare rapidă, închise mapa ce conținea fișa medicală a lui Virgile.

Marianne își puse mâna pe umărul lui Virgile, te aștept la cafeneaua din față și îl sărută ușor pe gât. Virgile o privi cu un aer trist și deznădăjduit. N-avea niciun chef să meargă să se masturbeze, cu atât mai puțin într-un laborator medical.

Se execută totuși și sperma îi fu depozitată în niște eprubete foarte subțiri,

introduse într-un cilindru cu azot lichid la -196 de grade. Părea ireal. Cancer. Chimio. Posibilitatea să rămână steril. El care nu fusese bolnav în viața lui, nicio programare la doctor, nimic, doar un consult la stomatolog o dată pe an, un control oftalmologic din când în când și atât.

Semnă documentele grăbit, aproape enervat, citind doar acea ultimă frază care-l lovi ca un pumn în plină figură: „În caz de deces se va renunța la conservarea gameților, conform Ordinului din 11 aprilie 2008 cu privire la bunele practici în domeniul clinic și biologic de asistență medicală pentru procreare“.

Ce tâmpenie mai e și asta? vru el să strige la doamna cu păr portocaliu. Nu pricepi că eu și Marianne vom avea acest copil fie ce-o fi, chiar dacă nu mă vindec?

Dacă gesturile i-ar fi reflectat gândurile, Virgile s-ar fi apropiat de fața femeii și i-ar fi arătat cu degetul, îți spun că vom avea acest copil, pentru că suntem nebuni unul după celălalt, ai priceput? Ar fi luat-o și de guler, cu tocurile agitându-se în aer și el ridicând tonul. Iar nenorociții ăia de gameți, mi-i vei păstra cât timp va fi necesar. OK?

Cu brățările zornăind, femeia îi întinse un plic mare cu toate documentele și îl îmbărbătă.

— O să fie bine, domnule Lifar, îi spuse ea cu un zâmbet plin de amabilitate. La Saint-Louis au o echipă foarte bună. Și apoi, în ziua de azi, limfomul e unul dintre cancerele care se vindecă cu cel mai mare succes.

Virgile îi mulțumi. Împături plicul în două. După care, plecă de la CECOS, evitând să întâlnească privirile cuiva.

Traversă bulevardul Port-Royale fără să mai aștepte să se facă verde și i se alătură lui Marianne la cafenea. Ea bea lapte proaspăt, un obicei de neînțeles pe care-l practica încă din copilărie și pe care îl scotea la iveală din când în când, mai ales când se simțea nostalgică ori dezorientată. Virgile se așeză în fața ei, îi smulse paharul din mâini și luă o înghițitură zdravănă de lapte, dar

în loc să-l înghită, îl ținu în gură, apoi își umflă obrajii ca și cum ar fi vrut să-l scuipe afară. Cu buzele strânse și obrajii umflați, lăsă să-i scape un firicel, care-i curse pe bărbie.

— Cu ce vă servesc? întrebă chelnerul, cu tava sub braț. Încă un lapte?

Marianne pufni în râs și Virgile fu gata să se înece, fiind obligat să înghită totul dintr-odată.

— Chestia asta e de-a dreptul infectă, nu știu cum o poți bea. Apoi către chelner: un gin tonic, please, darling.

Cei doi se întoarseră la Saint-Louis spre seară, după ce luaseră cina într-un bistrou plin de tineri veseli, pe malul canalului Saint-Martin. Merseseră apoi de mână în tăcere, la fel de tensionați ca la finalul unei permisii. Virgile ar fi vrut să dea o raită prin grădina spitalului, dar aceasta era închisă pe timpul nopții, așa că se mulțumi să fumeze o țigară la intrare. Dar o fumă doar pe jumătate, pentru că vomită imediat. Nu mai era obișnuit. Și apoi, era ultima înainte de a începe chimioterapia. Ce chin îl aștepta fiindcă va trebui să se lase. Marianne scoase din geantă o sticluță de apă, umezi un șervețel și îi tamponă fruntea și buzele. Îi întinse și cutiuța cu bomboane mentolate pe care Virgile o scutură deasupra gurii, cu capul dat pe spate, pentru a înghiți mai multe dintr-odată.

În acea seară luna era mare ca o portocală. Aproape că auzeau lupii urlând în depărtare.

— Știi că în Rambouillet niște oameni care se plimbau au dat peste cadavrele unor căprioare devorate fără îndoială de lupi? zise Marianne. S-au găsit urme și în apropiere de Montfort-l’Amaury și Arpajon. Îți imaginezi? Lupi în regiunea pariziană.

Ea își reprezenta lupii în mod stilizat, asemenea celor din basmele copilăriei și-i vedea dând târcoale pe la periferie, pregătindu-se să prade magazinașele de cartier și raioanele de carne din supermarketuri. Se uită la lună. Și trimise un fel de rugăciune — cuiva, undeva. Știa că lupii, dacă vântul le e favorabil,

pot să-și adulmece prada de la mai bine de trei kilometri — oare puteau mirosi și tumorile canceroase?

Lui Florence îi plăcuseră dintotdeauna plajele din Nord. Iubea ritmul mareelor, întinderile nesfârșite în culori șterse, soarele palid și toate acele dune presărate cu tufe de părușcă ce semănau cu niște șuvițe de păr despletite. Vegetația era tot timpul culcată la pământ, chiar și când nu bătea vântul. Pentru acel weekend petrecut în familie, ea și Baptiste aleseseră un apartament într-o clădire modernă cu vedere la mare. Gresia de un alb-strălucitor fusese lustruită — puteai vedea piesele de mobilier și chiar o bucată de cer reflectate în ea —, iar bucătăria de ultimă generație avea storcător de fructe, blender, robot de bucătărie și un aparat de făcut cafea nou-nouț. Apartamentul fusese decorat pentru închiriere, în stil minimalist, rece și impersonal. Pe pereți se găseau două sau trei fotografii alb-negru cu temă marină — un velier, un far, un pescăruș singuratic pe un ponton —, iar în living se afla o etajeră mare, albă, aproape goală — nu vedeai pe ea decât o carte despre Coasta de Opal, una despre nodurile marinărești și primele trei volume din seria Millennium pe un suport în formă de egretă din lemn pe un mic soclu pătrat. Mai existau și o lampă veche de gaz, un barometru din alamă, amândouă astfel stilizate încât să pară că poartă patina timpului și, pentru a completa ambianța maritimă, camerele erau toate denumite după niște stațiuni balneare — Le Touquet, Berck-sur-Mer, Le Tréport — scrise pe câte o mică plăcuță din lemn agățată de ușă.

Florence se îndreptă spre fereastra din camera de zi, deschisă larg. Aerul de mare invadă brusc camera și făcu să fluture paginile celor câteva reviste lăsate pe măsuța de cafea. Ieși pe balconaș după ce-i luă ceva timp să deschidă ușa, atât de puternic era curentul. Cerul era de un albastru-spălăcit, iar briza puternică. Inspiră profund și lăsă să-i scape un chicotit vesel.

— Aș putea muri pentru o priveliște ca asta.

Baptiste i se alăturase și stătea cu mâinile sprijinite de balustradă și ochii ațintiți spre linia orizontului.

— De-a dreptul magnific. Îți amintești primul nostru weekend aici?

Florence se întoarse spre el cu un zâmbet complice, normal că-mi amintesc, apoi își strânse părul într-un coc rapid, pe care îl fixă cu o clemă.

— Mâncăm stridii la L’Écailler în seara asta? Ți-ar plăcea?

Baptiste îi răspunse cu un sărut grăbit pe obraz și-i îndepărtă tandru o șuviță de păr.

— Bineînțeles, am rezervat deja locuri, ma Flo.

Copiii își lăsaseră deja gențile în camere, iar Nils nu mai avusese răbdare și-și pusese rapid costumul de baie — niște bermude înflorate până sub genunchi. Coborâse pe plajă, alergase spre apă și plonjase fără ezitare. Putea înota ore întregi fără să obosească, iar în ziua aceea trecea de la craul la bras într-un ritm frenetic. Florence îl urmărea fascinată, cu corpul lui agil și musculos, efort maxim, mișcări cadențate. Dar ceea ce admira cel mai mult la el era acea capacitate de a se izola de lume — scufundându-se și rămânând singur, printre valuri și alge, ascultându-și propria respirație ieșindu-i din nări și materializându-se în mii de bule ce piereau imediat, mâinile și picioarele bătând apa și apoi ieșirea la suprafață pentru a lua o gură de aer, cu gura rotunjită ca a unui pește și ochii larg deschiși.

Nils ieși din apă alergând ușor. Înclină capul într-o parte și-l scutură puternic sărind într-un picior, până când își desfundă urechea. Avea trunchiul bronzat, de adolescent încă, imberb și neted. Din cauza apei sărate, pielea îi strălucea ca o oglindă.

— Vii în apă, băbuțo? îi spuse Elenei și, fără să mai aștepte vreun răspuns, îi puse părul lui înghețat pe gât, scuturându-se ca un cățel.

— Încetează, Nils, cară-te!

El începu să râdă, e rece, nu, apoi rupse ambalajul batonului de cereale pe care i-l întinsese mama lui. Avea degetele încrețite de apă și părul lipicios de sare. Din trei înghițituri, îl dădu gata. Își puse pe el un tricou galben și, cu vârful unghiei, își scoase resturile de cereale dintre măsele. Respirația lui avea un miros dulceag de floricele de porumb. Mintea îi era golită și corpul obosit, dar revigorat.

— Pentru seara asta am făcut rezervare la L'Écailler, vă convine? zise Baptiste.

— Yes, tată, ești cel mai bun! făcu Nils, înainte de a se întoarce spre Elena. Profită cât poți, sister. Acolo unde te duci nu mai găsești așa ceva.

Își petrecu brațul pe după gâtul surorii lui, stai liniștită că glumesc, băbuțo, și o sărută rapid și umed pe obraz. Ea îl împinse ușor, du-te naibii, Nils, du-te și joacă-te cu nisipul în altă parte, dar sfârși prin a râde împreună cu el.

— Știu, știu, o să-ți lipsesc enorm, îi mai zise ea, zburlindu-i părul. Bebeluș mare ce ești.

Nils făcu mutrișoara lui de cățel bătut, își puse capul pe umărul surorii sale, îi înconjură talia și o strânse tare lângă el.

Era atât de aiurea că ea urma să se care, să părăsească prima cuibul. Nu-i convenea deloc chestia asta. Și ei care se înțelegeau așa de bine. Ca să nu mai punem la socoteală că Elena era cea mai mică dintre ei doi. Totuși, peste câteva săptămâni ea va pleca la Londra, iar el va rămâne singur cu părinții lor — pe care de altfel îi adora, dar chiar și așa... Încercase din răsputeri s-o descurajeze, să-i aducă argumente beton — chiriile exagerate, mâncarea scârboasă, ploaia neîntreruptă —, dar Elena era genul hotărât și când decidea ceva, devenea o misiune imposibilă s-o faci să se răzgândească. Visul ei era să fie admisă la Central Saint Martins, prestigioasa școală de modă. Ar fi putut să-și pregătească acomodarea de acasă, obiectase el, dar sora lui fusese categorică. Nu, toate astea fac parte din proiect, înstrăinarea, depărtarea, mici slujbe ca să se întrețină, mâncat tăiței deshidratați, dormit pe la colegi. Să creeze în orice condiții, să continue să confecționeze rochii sexy și pantaloni eleganți chiar și cu burta goală.

— Doar așa poți afla dacă ai vocație sau nu, le explicase ea părinților, atât de îngrijorați că fetița lor avea să-și ia zborul.

Baptiste își strecură brațul pe sub al lui Florence și toți patru porniră de-a lungul digului, pălăvrăgind veseli. Nils vorbi despre stagiul pe care îl făcea în acel moment în departamentul de gastroenterologie de la spitalul Georges-Pompidou, explicându-le cât de tare îi plăcea. Se gândea serios să se îndrepte

spre acea specialitate.

— Glumești? replică Elena.

Baptiste se încruntă imediat. Cu medicina nu se poate glumi, nu. Ar fi trebuit s-o știe deja.

Florence asculta, dar nu zicea nimic. Era cufundată în gânduri. Băiatul ei urma să ajungă medic, specializându-se în gastroenterologie, apoi își va deschide un cabinet în oraș, își va iubi meseria, se va plânge de pacienții lui, dar va face și pe dracu'-n patru să-i ajute. Va fi un medic bun. Elena, pe de altă parte, va reuși și ea pe acel drum mai puțin obișnuit pe care și-l alesese. Era sigură. Fata ei era înzestrată, avea talent. În plus, era încăpățânată și perseverentă, nu se lăsa până nu obținea ce-și dorea.

Copiii mei au crescut și nu mai au nevoie de mine, gândi ea chiar în momentul în care un fir de nisip îi intră în ochi. Se opri, își frecă pleoapa și lăcrimă ușor.

— Ești bine, mamă?

— Ai pățit ceva, Flo?

— Sunt bine, n-am nimic. Doar un fir de nisip.

Fusese oare o mamă bună? Cum ar fi putut să știe? Cum am putea ști dacă am reacționat potrivit la un moment dat, dacă am luat decizia cea mai bună? Scoase din geantă un mic flacon cu ser fiziologic, dădu capul pe spate și-și puse câteva picături în ochi. Nu poți face altceva decât să-i iubești, să-i ajuți să crească, să devină ei înșiși. Ca apoi să plece. Se gândi atunci la propria mamă, Suzanne, care depusese repede armele, admițând că nu era făcută pentru așa ceva.

Trebuie spus că în anii de după ce Florence se născuse, Suzanne Marchand avusese o serie de episoade depresive care o debusolaseră serios. Până în punctul de a nu mai ști nici cum o cheamă. Dar, oricum, ideea era că

Suzanne, cu nervii deja slăbiți, începuse să se prezinte sub un nume sau altul — bună ziua, sunt Guilia Antonelli, spunea ea peste tot pe unde mergea și, dacă vreun interlocutor manifesta vreun semn de surpriză ori rămânea perplex, se grăbea să adauge: că era actriță, născută la Roma, dar că alesese să se stabilească acolo, în Essonne, la Milly-la-Forêt ca să fie mai aproape de prietenul ei, Jean Cocteau. Mai povestea că filmase cu Truffaut ori Antonioni, fără să uite să pomenească și câțiva regizori talentați, dar puțin cunoscuți publicului în acel moment — Wolfgansen, de exemplu, îl cunoașteți? Nu? Un artist ieșit din comun totuși.

Și câteodată, când era cu adevărat în vervă, mai plusa și că nu era întâmplător că fetița ei se numea Florence.

— Asemenea celui mai cochet oraș italian, spunea ea cu un zâmbet de vedetă destinat să dezarmeze interlocutorul.

În acele condiții, tatăl lui Florence dăduse repede bir cu fugiții. Nu era ușor să-și vadă nevasta delirând în felul acela. Era prea mult. Ca să nu mai punem la socoteală batjocura unora și altora, atât la crâșmă, cât și la muncă.

— Trebuie să mă înțelegi, Florence, nu mai pot rămâne. Cu mama ta, chiar nu mai pot. Dar o să ținem legătura, îți promit.

Omul care nici măcar nu-și luase vreodată fetița în brațe și care de câteva luni o frecventa pe o oarecare Nathalie, o roșcată mare și idioată care avea reputația c-o suge la marea artă, nu mai așteptase următorul weekend ca să părăsească domiciliul conjugal, iar Florence nu avusese de ales decât să se ocupe de mama ei și de tot restul. La doar 14 ani, ea era cea care ținea casa. Schimba așternuturile, spăla hainele, cumpăra paste, legume și rulouri cu scorțișoară după care mama ei era înnebunită și, o dată pe lună, mergea să fure carne de la supermarket. În rest, aveau două găini care făceau ouă; Florence și mama ei adorau să le mănânce moi, cu bucățele de unt sărat. Seara se așezau împreună la masa mare din lemn și cinau tăcute, în semiîntuneric. Nu vedeai niciun afurisit de lucru. Dar când Florence voia să aprindă măcar o lumânare, mama ei era categorică.

— Îți jur, porumbița mea, că după o zi de filmare nu mai pot suporta nici măcar un strop de lumină.

În realitate, Suzanne Marchand își petrecea timpul pe străzile din Milly-la-Forêt, vagabondând ca o potaie tristă, pierzând vremea mai ales prin fața clădirii Darégal, liderul în plante aromatice congelate. Se posta pe trotuarul din față și stătea fără să facă nimic. Lucrase acolo doisprezece ani. Apoi, într-o zi, i se organizase o petrecere de despărțire cu chipsuri și cidru, deoarece postul ei nu mai era viabil pe piață, chestie despre care o informaseră printr-o scrisoare semnată de directorul general, chiar dacă toată lumea știa că adevăratul motiv era altul. Biata Suzanne, ziceau colegii care o apreciau pe femeia, sigur, puțin dusă, dar extravagantă și întotdeauna elegantă. Trebuie spus că — lăsând la o parte episoadele depresive —, Suzanne era veselă și comunicativă, făcând parte dintre cei cu care îți place să te așezi la masă. Așa că atunci când unul sau altul dintre colegi o observa pe cealaltă parte a străzii, așteptând nu se știe ce, îi făcea un semn politicos cu mâna — însemnând că nu are timp de vorbă, dar că oricum o prețuiește. Suzanne răspundea cu un gest, înțeleg, da, chiar înțeleg, ești foarte ocupat, apoi mima o convorbire telefonică, cu degetul mare la ureche și arătătorul în dreptul gurii, sugerând că pot vorbi la telefon cândva. După care, rămânea un moment așa, zâmbind în gol.

Alteori, mergea pe bulevardul Sadi-Carnot, până la casa lui Jean Cocteau. Acolo, se ruga puțin, vorbea singură, făcea liste de cumpărături — nota pe o bucată de hârtie tot ce-i trecea prin cap, pui la rotisor, ciuperci, piept de rață cu portocale, odorizant de toaletă, ulei de măsline etc. etc., pur și simplu, din plăcere, deoarece niciodată nu cumpăra nici un cap de ață, iar când se întorcea acasă, era noapte de mult. Florence venise deja de la școală, își făcuse temele, pregătise cina și pusese masa. De cele mai multe ori, Suzanne își lăsa fata singură în fața farfuriei.

— Nu mi-e foame, porumbița mea, mulțumesc, spunea ea dându-i o sărutare pe frunte, apoi se ducea să stea lungită în grădină cu un pahar de vin.

Umezeala ierbii îi pătrundea până la os. Stătea așa, cu mâinile pe lângă corp, palmele în jos și unghiile înfipte în pământul rece, ore întregi. Golea și sticla. Fredona. Uneori adormea.

Singură în grădină, vorbea mult cu sine însăși — uneori o auzeai râzând, amuzată de propriile dialoguri, alteori plângând, hohote discrete venind din fundul grădinii, asemenea unui copil care vrea să-și păstreze nefericirea

secretă. Și când începea câteodată să plouă, o vedeai ridicându-se, scoțându-și pantofii și improvizând o coregrafie à la Isadora Duncan, dansând în picioarele goale, diafană și impulsivă, cu brațele unduind în aer. Se întâmpla și ca târziu în noapte să vomite în iarbă. Din fericire, stelele o vegheau, îngăduitoare. În momentul în care zorile se pregăteau să alunge noaptea, Suzanne Marchand rupea niște frunze de sunătoare și le mesteca deschizând ochii. Zicea că sunt bune pentru starea ei de melancolie. Așa că le mesteca îndelung. În tăcere. Apoi se ducea în pat — cu câteva minute înainte ca deșteptătorul lui Florence să sune și fata să plece la școală.

Florence își mai puse niște picături de ser în ochi și prinse din nou brațul lui Baptiste. Îi plăcea să meargă lângă el, să-i fie aproape. După toți acei ani împreună, Baptiste era la fel de atent, de îndrăgostit. Era conștientă de norocul lor — și medită o vreme la vertiginosul lanț de întâmplări care te poate duce la întâlnirea cu cineva.

Fațada de la L'Écailler era proaspăt zugrăvită într-o nuanță de albastru precum cerul, dar în interior totul rămăsese la fel, în vechea lui tradiție, cu mese neacoperite, lipite unele de altele, gresie învechită și ciobită pe alocuri, fotografii de familie de pe pereți — trei generații se succedaseră ca să ajungă ce era, un local foarte frumos. În seara aceea, ca de altfel în fiecare seară, era plin. Nils și Elena se așezară unul lângă celălalt, iar părinții în fața lor, la una dintre mesele de lângă fereastră.

— La naiba, zise Florence văzând mesajul pe care-l primi pe telefon.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Baptiste. Vreo problemă?

Florence fixă o secundă textul pe care tocmai i-l trimisese Virgile Lifar, ca și cum n-ar fi înțeles bine, apoi, cu un gest nervos, vârî telefonul în fundul genții și-și frecă ochiul roșu.

— Un pacient, zise ea. Tocmai l-au transferat la secția de hematologie de la Saint-Louis.

Marianne luă unul dintre cuțitele de bucătărie prinse pe un magnet pe perete, chiar lângă plită și alese o roșie din punga de cumpărături din hârtie — soi tradițional, preferatul lui Virgile. După cele trei săptămâni de stat în spital, nu mai voia să audă de mâncarea de acolo, mărturisindu-i lui Marianne că totul îl dezgusta, până și mirosul de metal al furculiței. Așa că ea se străduia să-i ducă în fiecare zi ceva bun. Ceva care să-i facă plăcere. Considera că acest lucru era esențial în proces și că astfel se va vindeca mai repede. N-o interesa dacă era adevărat sau nu, dar asta îi dădea impresia că avea un rol în toată povestea, o modalitate de a influența cursul evenimentelor, de a nu se lăsa pradă disperării.

Se uită pe fereastră și o deschise ca să intre puțin aer. De la înălțimea colinei Montmartre, zgomotul orașului se auzea cumva estompat; nu răzbăteau până la ea decât zumzetul traficului, câteva motociclete pârâind, un porumbel ce gângurea prostește. Visă un moment cu ochii deschiși, rătăcind pe deasupra acoperișurilor de zinc înghesuite unele într-altele, admirând lumina roșiatică, de culoarea somonului, a asfințitului, dând orașului o blândețe ireală și dealurile din Ile-de-France din fundal, și își aminti de ziua când se mutaseră acolo. Seara aceea pe care o petrecuseră împreună, suspendați deasupra lumii, vrăjiți de posibilitatea de a vedea orașul de sus. Și la momentul acela când Virgile, puțin amețit, o dusese în dormitor; se lăsaseră să cadă pe pat, unul lângă celălalt, el pe spate, ea pe burtă, și timp de minute lungi niciunul nu mișcase, nu scosese vreun cuvânt. Virgile se rostogolise apoi pe o parte și, asemenea unui hipnotizator, își plimbase mâinile pe deasupra corpului ei, fără s-o atingă, oprindu-se uneori pe umăr, ceafă, fese, curbura gambei, astfel încât temperatura trupurilor le urcase rapid, atrăgându-i unul spre altul ca pe niște îndrăgostiți, îndrăgostiți meteorici care în acea zi făcuseră lucrurile să dureze ca și cum ar fi fost ultima lor șansă, ca și cum după aceea lumea avea să se oprească în loc, ca și cum n-ar mai fi urmat nicio altă dimineață, ciripit de păsări, flori care să înflorească — apoi își încetiniseră gesturile la maximum, atenți la fiecare respirație, la fiecare freamăt al pielii, bătaie a genelor, până când plăcerea se prăbușise asupra lor ca o ploaie de paiete aurii.

Marianne își mușcă buzele pentru a opri emoția ce simțea că o cuprinde dintr-odată. Își trase nasul și apucă din nou cuțitul, apoi tăie mai multe roșii

cubulețe, una verde, una galbenă, una roșu-deschis, destul de lovită, puse totul într-o caserolă și adăugă puțină sare. Se opri din nou, visătoare. Puțin îi lipsi să nu înceapă să plângă. Într-un final, buzele îi schițară un mic zâmbet — ce figură! N-ai crede, ți-o jur. Își aminti că în ziua aceea, nici nu apucaseră să-și tragă sufletul, că Virgile se ridicase deja în pat, ținându-i picioarele în aer, convins că în felul acela spermatozoizii vor ajunge mai repede la destinație.

— Nu mai râde, Marianne. O să strici totul! exclamase el, furios că ea nu-i lua tehnica în serios.

Ca urmare, Marianne așteptase așa, cu gambele întinse în sus și mâinile încrucișate pe burtă, încercând să-și înăbușe râsul isteric ce-i dădea târcoale.

Nu avu chef să-și pregătească ceva și pentru ea. Liniștea aceea o făcea să vomite. Prin perete, auzea televizorul vecinilor. Un bebeluș care plângea. Un pahar spărgându-se și pe cineva strigând la dracu'. Fără să gândească, scoase fărașul din dulap, nu vă faceți griji, o să strâng imediat și aplecându-se, strânse cioburile într-o grămăjoară și le împinse în făraș.

E doar un pahar. Nimica toată. Nu e cazul — goli fărașul în coș și acesta nu făcu niciun zgomot, nimic, nici cât un fir de praf — să zbierați pentru atâta lucru.

Se așeză în pat, patul acela prea rece, imens și se ghemui pe partea pe care obișnuia să doarmă, încercând să ocupe cât mai puțin loc posibil. Virgile se putea întoarce dintr-un minut în altul, totuși. Se uită la ceasul deșteptător. Cineva trase apa. Apa curgând spre canalizare. O ușă trântită. Marianne își cufundă nasul în așternuturile pe care nu le mai schimbase de trei săptămâni, din ziua când el fusese internat și începu să se întoarcă de pe-o parte pe alta, incapabilă să adoarmă. Începu să se enerveze, la naiba, sunt absolut epuizată, lăsați-mă să dorm, lăsați-mă, dar creierul ei zumzăia ca un carusel de bâlci, iar gândurile urlau, se băteau între ele, umplându-i capul, așa că, la capătul răbdării, își înfundă capul în perna lui Virgile și mușcă, mușcă, mușcă, până când materialul îi scrâșni atât de tare între dinți că fu nevoită să-i dea drumul — prăbușită pe diagonala patului, complet terminată.

Când ceasul sună la 6:59, se ridică dintr-o mișcare pe coate și se întoarse instinctiv spre Virgile. Recăzu aproape imediat cu fața în jos. Cu capul în pernă. Dorindu-și să se trezească brusc din coșmar și să-și reia viața de dinainte. Făcu un duș fierbinte, rămânând cel puțin douăzeci de minute sub jet și, când ieși, cu pielea roșie și încălzită, își puse pe ea niște pantaloni scurți de blugi și una dintre cămășile lui Virgile, prea mare pentru ea — lui îi plăcea la nebunie când ea se îmbrăca așa. Luă și flaconul cu apă de colonie al iubitului ei, își puse câteva picături pe gât și plecă din apartament fără să încuie. Parfumul de pară și de floare de portocal ce se răspândise prin cameră pluti un moment în aer, apoi dispăru.

Piciorul lui Virgile ieșea de sub cearșaf. Marianne stătea pe marginea patului, lângă el, și privea un nor ce trecea; un nor în formă de crocodil, cu gura imensă deschisă, pe un cer de un albastru pur. Virgile încă dormea. Nu-și dăduse jos căciula din lână roșie pe care ea i-o adusese în ajun — aidoma celei a comandantului Cousteau — ca să-și acopere capul proaspăt ras. Răsfoi una dintre cărțile lui Raymond Carver de pe noptieră, apoi o așeză la loc, găsind dintr-odată acele pagini de o infinită tristețe.

Purta cerceii din aur și turcoaz pe care i-i dăruise Virgile — i se părea că se întâmplase cu secole în urmă, chiar dacă în realitate trecuse mai puțin de o lună. Cât de repede ți se poate schimba viața. Profilul i se desena pe fundalul albastru al cerului, câteva șuvițe de păr îi cădeau în jurul feței, iar o rază de soare făcea să-i strălucească pudra de pe pomeți.

— Ești deja aici, draga mea cea mai frumoasă? murmură Virgile, cu respirația încărcată de mirosul medicamentelor.

Somnolent, se ridică cu greutate, la naiba, parcă am o sută de ani, iar Marianne îi strecură două perne sub spate și se grăbi să-i dea și ochelarii de soare, fiindcă de când era în spital, fotofobia i se accentuase mai mult ca oricând — ochii lui nu mai suportau nici cea mai mică rază de soare. Îl sărută blând pe frunte.

— Ești bine? Ai putut dormi vreun pic azi-noapte? îl întrebă ea.

— Nu prea, tu?

— Nici eu.

Se luară în brațe; de acum îi unea și lipsa somnului.

Ușa camerei se întredeschise timid și apărură capetele lui Olive și Kemal.

— Cioc, cioc. Deranjăm?

Virgile se ridică în capul oaselor dintr-o mișcare, Dumnezeule, ce surpriză, și

le făcu semn cu mâna.

— Intrați, nu mai vorbiți prostii.

— Uau, ochelari negri și căciulă roșie, ești un star! exclamă Olive sărutându-l. Știi că ne-ai lipsit, nu, dragule? Din fericire, vei ieși curând.

— Nu-ți face griji. N-am de gând să rămân aici pe vecie.

Kamel veni să-i dea și el o sărutare și scoase din geantă o caserolă de melci à la marocaine.

— Uite, ți-am adus asta. Ca aperitiv.

Virgile, care se dădea în vânt după acea delicatesă, simți că i se face rău de la mirosul de usturoi și se îngălbeni ca și cum i-ar fi venit să vomite. Din instinct, Olive îndepărtă caserola și continuă:

— Spune-mi, cine-i frumușelul cu care tocmai ne-am întâlnit pe hol? Cu față de înger. Îl cunoști?

— A, Diego. E asistentul.

Și cu o mână pe inimă, repetă numele, o, Diego, dragul meu Diego, ca apoi să se întoarcă spre Marianne, privind-o pe deasupra ochelarilor negri, cu bărbia în piept.

— I'm joking, of course, zise el. Știi, nu? Apoi spre Olive: Te voi dezamăgi, dar e luat, dragul de Diego, și chiar de un medic de aici.

Olive oftă, pfff, așa se întâmplă întotdeauna și scoase cadoul pe care i-l adusese, un mic maneki-neko agățat de un șnur, una dintre acele pisici pe care le vedem agitând-și mecanic lăbuța în vitrinele restaurantelor și pe care japonezii le consideră aducătoare de noroc. Ciupind șnurul cu degetul mare și arătătorul, Olive îl făcu să se miște ca o pendulă și Virgile îl înșfăcă din zbor.

— Genial, cu ăsta o să câștig la loto.

Gura îi era uscată și plină de afte, așa că nu mai adăugă nimic. Luă doar

sticluța de apă de pe noptieră și o goli pe jumătate.

— E cald, nu? zise el, ducându-se să deschidă geamul. Aici e întotdeauna prea cald.

Aerul rece de afară îi mângâie pielea. Își lăsă privirea să rătăcească spre cer și rămase un moment gânditor.

— Ești bine, Virgile? îl întrebă Marianne.

— Da, răspunse el, cu privirea departe.

Își dădu jos căciula și-și scărpină capul ras.

— Da. Sunt norocos că vă am. Pe voi toți.

— O, termină, că mă apucă plânsul, făcu Olive.

— Noi suntem cei norocoși, răspunse Kamel.

Marianne se simți și ea mișcată de acele cuvinte. Vru să-i îmbrățișeze pe toți, prieteni și iubit, acea constelație atât de prețioasă.

Virgile repetă că era norocos și în același timp îl văzură ridicându-și brațul ca un jucător de baseball — cotul înălțat, mâna lansând mingea — și aruncând micul obiect cât mai departe posibil, cu un gest pe cât de hotărât, pe atât de neașteptat.

— Hei, ești nebun, sau ce? țipă Olive. Vrei să-ți atragi nenorocirea?

Virgile fu cuprins atunci de o criză nebună de râs, cu umerii zguduindu-se și mâna la gură, pufnind; râdea fără să se poată opri, încercând să se calmeze, să-și recapete suflul, dar în momentul în care privirea i se opri pe fața stupefiată a lui Olive, izbucni și mai tare, nu mai pot respira, la naiba, opriți-mă, și curând începu să plângă, fiind nevoit să-și scoată ochelarii. Se șterse cu dosul palmei la un ochi, apoi la celălalt.

— Am văzut chestia asta în filmul Harold și Maude și mi s-a părut fabuloasă, spuse el într-un final, după ce se calmă. Îți amintești scena? Maude primește

un cadou de la Harold (ea are optzeci de ani, el douăzeci) și e foarte emoționată, schimbă între ei vorbe de iubire și la un moment dat, pe nepusă masă, ea aruncă departe cadoul și declară: cel puțin, eu o să știu mereu unde e. Ce gest, ce gest! Nu ești de acord?

Olive clipi de mai multe ori, mușcându-și ușor buzele, aparent sceptică în fața acelei explicații și fără îndoială, puțin jignită.

— OK, Virgile, nu e nimic grav. Pe bune.

Se auzi o bătaie ușoară în ușă. Alice și Samuel. Virgile ținuse să-i vadă, o să-mi facă mare plăcere, spusese el și bineînțeles că Marianne o sunase imediat pe mama ei, dându-i numărul camerei și orele de vizită, dar imediat ce închisese, îl întrebase, ușor încurcată:

— Și părinții tăi? Nu-i anunți?

— Nu încă, nu, răspunsese el cu răceală. Nu insista, Marianne. Nu mai am nimic de-a face cu oamenii ăia. Deloc. Tatăl meu a hotărât că nu mai exist pentru el în momentul în care a descoperit că-mi plac bărbații și nimeni nu s-a opus acelei hotărâri. Nici măcar mama. Înțelegi?

Marianne nu mai spusese nimic, doar întorsese privirea. Știa că el nu era complet sincer. Nu se mai vedea cu tatăl lui, adevărat, dar i se mai întâmpla să ia masa cu mama lui ori cu cele două surori, sau să iasă împreună la o cafea. Ca să nu rupă total relația cu ele. Chiar dacă nu aveau prea multe să-și spună. Marianne știa că lui Virgile îi era greu, că prefera să păstreze distanța. De fapt, putea înțelege orice conflict de pe lume, orice incompatibilitate, chiar ură, dar să nu le spună nimic în acea situație, nu, asta nu reușea nicicum să priceapă. Așa că ajunsese să facă ceva ce nu-i stătea în fire deloc și care o surprinsese până și pe ea. Așteptase ca Virgile să ațipească și-i subtilizase telefonul, căutând numărul mamei lui. Nu-l găsise — oare o trecuse cu numele ei de fată? — așa că se oprise la Henri Lifar, tatăl, și-l copiase în viteză fără ca Virgile să bănuiască ceva.

Alice și Samuel intrară în cameră aproape în vârful picioarelor, în timp ce Olive saluta pe toată lumea, conducându-l pe Kamel spre ieșire.

— Ne vedem în curând, dragul meu, îi zise ea lui Virgile. Și, întorcându-se spre Marianne: Vii pe la noi diseară?

Aceasta dădu din cap, ușor jenată de prezența părinților ei, care începeau dintr-odată să descopere lumea în care trăia și pe care o împărțea cu Virgile și care în prezent conta pentru ea mai mult decât orice.

— Poate, da. O să văd, zise ea, preferând să rămână evazivă.

După plecarea celor doi, urmă un moment destul de ciudat, câteva secunde în care nimeni nu știu cum să reacționeze, unde să stea și cum să vorbească, un moment în care Marianne își sărută mama pe obraz și-i adresă un zâmbet lui Sam — ce drăguț că ai venit. Se așeză apoi în fața ferestrei, cu mâinile încrucișate la spate.

Sam trase spre el scaunul destinat vizitatorilor, în timp ce Alice se așeza pe marginea patului, în locul de pe care se ridicase Marianne. Își puse mâna peste cea a lui Virgile și-l privi o vreme.

— Ești bine? murmură ea.

Vorbe rostite cu o voce blândă și amabilă, dar fără nicio urmă de condescendență. Virgile simți o simpatie sinceră pentru ea. Sentiment care deveni repede reciproc. O familiaritate imediată, care la început o jenase puțin pe Marianne.

— În cea mai bună formă, răspunse el.

Avea un zâmbet stins, ochelarii de soare puțin strâmbi și era atât de amețit de la medicamente, calmante și toate acele substanțe care i se introduceau în vene non-stop. Ca să nu mai punem la socoteală efortul pe care îl depunea pentru a părea normal în fața prietenilor săi, încercând cel puțin să nu pară prea bolnav. Marianne știa că toate astea îl epuizau.

Alice scoase din geantă cartea pe care i-o adusese, lovind ușor coperta cu palma.

— Torcătoarea de vise, zise ea zâmbind. M-am gândit că-ți va face bine un

pic de Patti Smith, am dreptate?

Virgile se lăsă pe pernă, cu capul pe spate și mâinile încrucișate pe piept. Oftă mulțumit.

— Dă-i drumul, Alice. Nu văd ce-ar putea fi mai potrivit.

Alice răsfoi câteva pagini, se opri la cea pe care o însemnase dinainte și își puse ochelarii de vedere. Începu să citească. La început, fu puțin cam grăbită, având un ton prea sec, oprindu-se ici-colo pe câte un cuvânt, trăgând aer în piept la momentul nepotrivit; când accentua silabele nu era întotdeauna în locul care trebuia, ca și cum încă n-ar fi pătruns în atmosfera din carte, iar cuvintele ar fi rămas pe lângă voce, în loc să se topească în ea. Apoi, puțin câte puțin, își găsi ritmul, intonația, suflul și frazele se deschiseră ca și cum ar fi invitat într-un spațiu familiar; vocea ei deveni o lume de senzații, de mirosuri, amintiri și emoții ce se dezvăluiau în fața lor și care, pe parcursul lecturii, ținură loc de realitate.

Virgile se lăsa copleșit de vocea lui Alice și, sub influența suplimentară a medicamentelor, se abandonă total, rătăcind departe. Recunoscu decorul unui vis — deasupra lui, luna plină, acoperită de cratere. E undeva la țară. Simte miros de eucalipt, de lavandă și zid din piatră. Intră într-o cârciumă plină până la refuz. E seară de bal. În patio sunt agățate ghirlande de becuri multicolore și e întins un bufet plin cu cârnați la grătar, frigărui și mini-sendvișuri. Se bea vin și suc din pahare de plastic, lumea se amuză, pălăvrăgește și dansează în cuplu sau solo. Fetele poartă rochii lejere și sandale fără toc, au pielea bronzată și părul decolorat de soare. Sunt și oameni în vârstă în șlapi și maiouri, adolescenți cu look de surferi, unii dintre ei la bustul gol. Și în mijlocul tuturor: Patti Smith, care cântă la chitară. Uneori se oprește ca să recite o poezie. Și la finalul uneia dintre ele, îi face cu ochiul lui Virgile și-i șoptește câteva cuvinte — don’t worry my friend, you’ll be ok.

Dar, cum se întâmplă întotdeauna în vise, în momentul următor dispare, se volatilizează. El o caută pe Marianne din priviri, n-o găsește imediat și atunci, îngrozit, o strigă de câteva ori, unde ești, Marianne, unde naiba ești, nu mă

lăsa singur, iar când în sfârșit o zărește, ea e lângă bufet, mâncând lacomă frigărui de pui, pe care le înmoaie într-o maioneză lucioasă. Înghite toată carnea aceea cu o viteză fenomenală, bețele i se adună la picioare și tricoul îi e pătat tot de grăsime. Lui Virgile nu-i vine să creadă, e un comportament atât de atipic pentru ea. N-o mai recunoaște.

Și apoi, dintr-odată: nimic.

Vocea lui Alice s-a oprit. Femeia a dispărut. În jurul lui, nu mai e decât vântul rece și copacii goi, o cucuvea bătrână cântând, greieri bolnavi. Luminile s-au stins, muzica la fel, bufetul e gol. Pe jos doar o grămadă de pahare strivite și de doze goale ce se rostogolesc purtate de vânt. Și petrecăreții, dispăruți și ei fără urmă.

Erau toți trei în curtea spitalului. Marianne, Alice și Samuel. Neștiind cum să se despartă, cum să găsească vorbele potrivite, rămaseră o vreme tăcuți. Alice scotoci prin geantă și scoase un pachet de țigări turtit. Fumă una, încruntând ușor din sprâncene și dând din mână ca să alunge fumul.

— Ce spun medicii?

— Că nu se știe nimic pe moment. Că trebuie să urmeze tratamentul în continuare, răspunse Marianne, fără să intre în amănunte.

Din nou tăcere. O tăcere stranie. Samuel tuși în pumnul închis și își încrucișă picioarele. Alice ținea țigara între dinți, fără să tragă din ea; fumul o făcu să închidă ochii.

— Și tu? Cum ești?

Marianne ridică din umeri.

— Așa și-așa, răspunse ea. Vreau să iasă odată de-aici. Să ne reluăm viața, de acolo de unde am lăsat-o.

— Știu, zise Alice, strivind țigara cu vârful pantofului.

Își lăsă mâna pe obrazul fiicei sale, atingând-o ușor.

— Va ieși, draga mea, adăugă ea. Trebuie doar să ai răbdare.

Marianne își privi părinții cum se îndepărtau ținându-se de mână și se simți mișcată. De cuplul care, în ciuda anilor, se ținea încă de mână; de femeia și de bărbatul care reușiseră să păstreze acel gest de tandrețe, aproape copilăresc. Într-o zi, cei doi urmau să îmbătrânească și să meargă încă împreună pe stradă, foarte încet. Alice, cu cocul ei de păr alb și privirea verde voalată de cataractă, Sam cu corpul lui fragil, complet încovoiat. Dar chiar și în ziua aceea, mâinile lor slăbite și uscate se vor agăța încă una de alta — pentru a străbate drumul împreună. Marianne îi văzu dispărând la un colț de stradă. Dintr-odată, se simți singură.

Lăsă în urmă spitalul și pe Virgile, traversă canalul Saint-Martin și urcă pe bulevardul Magenta. Fu oprită de mai multe ori ca să i se vândă tot felul de lucruri inutile, așa că grăbi pasul, își băgă mâinile în buzunare și capul între umeri și orașul alunecă pe lângă ea, străin; lăsă în urmă magazine de telefoane, de bijuterii, de reparații calculatoare, oameni pălăvrăgind la cafenele, alții stând pe bănci, ori înghițind burgeri uleioși, cu multă ceapă, apoi un tip care își stabilise domiciliul într-o stație de autobuz, altul dormind direct pe asfalt, cu mâna în pantaloni, și peste toate acelea mirosul de gaze de eșapament, de grăsime și de șobolani; auzi vorbindu-se în limbi din toată lumea, dialecte, claxoane, înjurături, surprinse câte un zâmbet — bătrâna doamnă mulțumindu-i acelui tânăr de culoare care o ajută să traverseze — și își simți capul bubuind, respirația grea și ochii umezi: în fața ei se ridică cinematograful Le Louxor, cu uluitoarea lui fațadă art déco, în stil neo-egiptean, cu mozaicuri albastre și aurii și coloane și oameni stând la coadă pentru următorul spectacol, ca să plece departe, să viseze, să râdă, să plângă — și noi?, când vom mai putea veni aici împreună? vru să le strige celor de la rând, brusc furioasă că viața continua totuși, fără ei.

Se opri la librăria ei preferată ca să ia cărțile pe care i le ceruse Virgile și răsfoi în treacăt noutățile, se uită peste prezentările de pe câteva coperte, dar le abandonă imediat — niciun cuvânt nu-i ajungea la creier. Era incapabilă să citească. La redacție o înțeleseseră, îi dăduseră concediu, iar Lucie se străduia să-i facă treaba, în ciuda faptului că gemenii ei nu aveau decât câteva săptămâni și-o țineau trează în fiecare noapte.

— Bună ziua, zise o voce din spatele ei, în timp ce Marianne punea la loc ultimul roman de Louise Erdrich.

Se întoarse și rămase nedumerită un moment, încercând să recunoască persoana, dar nu reuși să-și dea seama despre cine era vorba.

— Ne-am întâlnit la Bichat, preciză femeia, sunt medic. Doctor Florence Marchand.

Marianne dădu din cap, a, da, sugerând că o recunoștea, așa că Florence continuă:

— Prietenul dumneavoastră mi-a trimis un mesaj acum câteva săptămâni, spunându-mi că urma să fie transferat la Saint-Louis. Cum se simte? Suportă bine tratamentul?

Marianne vru să răspundă că da, era bine — în ciuda grețurilor, a durerilor, a nopților nedormite — și că da, avea o perioadă bună, dar văzând-o pe Florence stând așa în fața ei, fără halatul alb, cu privirea aceea binevoitoare, iată pe cineva care își face sincer griji, scăpă toate cărțile pe care le ținea în mână, buf, și izbucni în plâns, trosc-pleosc.

Înghiți pastila de diazepam cu spuma de la cappuccino. Florence o ajutase, dându-i cutia. Intraseră la cafeneaua Francœur pentru ca Marianne să-și revină. Florence o privi suflând în băutura prea fierbinte, cu genele încărcate de lacrimi. Încercă să-i spună câteva cuvinte de îmbărbătare despre spitalul în care era internat Virgile și despre medicii care îl îngrijeau, dar Marianne nu reușea să zică nimic, mușcându-și doar obrazul pe interior.

— A slăbit foarte mult, izbuti ea să rostească în cele din urmă. Și îi este tot timpul rău, în ciuda tuturor medicamentelor pe bază de morfină care i se dau.

— Ați vorbit cu medicii despre asta?

Marianne clătină din cap.

— Nu, nu, Virgile nu vrea. Spune că o să fie bine, că o să se termine curând. Și că în câteva luni vom uita totul, ocupați fiind cu bebelușul, adăugă ea ducând ceașca la buze.

— Bebelușul?

Marianne își șterse pudra de cacao care i se lipise de vârful nasului.

— Ne-ar plăcea să avem un copil. Și încercăm de ceva vreme. Dar de când s-a îmbolnăvit, pentru el a devenit o adevărată obsesie. Mai rău ca înainte. Nu mai vorbește despre nimic altceva.

Tăcu o vreme, sorbind din cappuccino.

— Am impresia că se agață de asta ca să reziste, înțelegeți?

— Da, înțeleg.

De fapt, Florence știa bine despre ce era vorba, ea care făcuse doi copii ca să nu se prăbușească și care fusese literalmente salvată de maternitate.

— Ar trebui să mergeți acasă să vă odihniți puțin, zise, terminându-și paharul de Perrier. Ceea ce trăiți este epuizant și veți avea nevoie de toată energia pentru a vă susține prietenul.

Mâzgăli un număr de mobil pe spatele notei de plată, puse o bancnotă în suport și se ridică.

— Trebuie să plec, dar țineți-mă la curent, adăugă, punând o mână pe umărul celeilalte femei. Și mai ales, dacă aveți nevoie de ceva, orice, nu ezitați să mă sunați.

Florence locuia la etajul trei al unei clădiri elegante de pe strada Caulaincourt și în ziua aceea, în timp ce se afla încă la cafenea cu Marianne, în apartamentul său se pregătea ceva despre care ea n-avea nici cea mai mică idee.

Plecând de la Francœur, își verifică telefonul — un mesaj text de la fiul ei, două de la soț și unul vocal de la fiica ei —, dar în loc să urce unde era fără îndoială așteptată, mai rămase puțin prin cartier. Coborî până la Jules-Joffrin. Se amestecă prin mulțimea de oameni. Se lăsă purtată de efervescența sfârșitului zilei, de pașii celor ce se grăbeau să ajungă acasă, printre cărucioare cu bebeluși plângând de oboseală, amici întâlnindu-se să bea ceva, comercianți ocupați și îndrăgostiți care se sărutau pe gură la colț de stradă, ea ridicată pe vârfuri, el cu o mână în jurul taliei ei și alta pe servietă.

Florence se opri la pescărie — fileuri de doradă și salată de arici de mare —, apoi la un vânzător de vinuri fermecător căruia îi arătă cu degetul o sticlă de șampanie rosé, cu căpșuni, dacă aveți, și în final la brutărie, unde alese niște prăjiturele — tarte cu zmeură, ecler au spéculoos, prăjitură opéra și flan coco.

Când ajunse la etajul al treilea, cu brațele încărcate de pachete și respirația tăiată, trebui să scotocească de câteva ori prin geantă pentru a găsi cheile, atâtea prostii avea înăuntru, și când în sfârșit le apropie de broască, ușa se deschise singură, ca prin magie, în timp ce vreo treizeci de nebuni începură să strige „Surpriză!“, în același timp. La naiba. Văzu dintr-odată toată lumea aceea adunată în camera de zi și bucătărie cu pahare și cupe de șampanie în mână, unii fumând, alții ciugulind roșii cherry sau fursecuri sărate și rămase efectiv fără cuvinte.

Baptiste își croi drum printre invitați și veni s-o sărute.

— La mulți ani, ma Flo! N-ai știut nimic, nu-i așa? Ce zici?

Florence rămase un timp încremenită, ca amețită de tot acel zgomot care începu să crească — dopuri sărind, pahare ciocnindu-se, râsete — și în cele din urmă clătină din cap.

— Nu, nu. Chiar n-am bănuit nimic.

Se uită în jur, mobile date la perete, masa din camera de zi transformată în bufet, toată nebunia pe care mai târziu trebuia s-o pună la loc.

— Chiar nu trebuia... De ce te-ai deranjat atâta, dragul meu?

— Pentru tine, ma Flo, pentru tine, zise el entuziasmat.

Și o sărută din nou, de data asta în colțul gurii. Un sărut de-abia furat, cu delicatețe.

Elena și Nils veniră și ei, radioși, cu priviri strălucitoare.

— La mulți ani, mama!

— Ești așa de frumoasă!

Trebui să tragă adânc aer în piept, mulțumesc, dragii mei, sunteți adorabili, reținându-și emoția ce o cuprindea în fața micuților ei deveniți niște tineri atât de frumoși. Îi strânse cu putere lângă ea, pe amândoi în același timp, câte unul cu fiecare braț și prelungi momentul cât putu de mult.

Frigiderul era burdușit. Florence încercă să facă puțin loc, degeaba însă, așa că îndesă fileurile și salata sus de tot, între două sticle. Puse prăjiturelele pe care le cumpărase pe bufetul din camera de zi, apoi se plimbă printre invitați, lăsându-se felicitată și povestind puțin cu fiecare, în același timp imaginându-și seara liniștită pe care ar fi putut-o petrece doar ei patru.

Elena discuta cu un cuplu de arhitecți, prieteni de-ai lui Baptiste. Florence o urmări o vreme, o tânără relaxată, simțindu-se bine în pielea ei, cu privirea strălucind de inteligență. Ce mândră era! Se duse să ciocnească cu ea.

— Pentru plecarea ta la Londra, fetița mea, noroc. Și pentru viitoarele succese, noroc încă o dată.

Elena văzu chipul mamei sale înroșindu-se de emoție.

— O, mamă, ești prea drăguță, zise ea, luând-o în brațe cu tandrețe. Apoi îi șopti la ureche: Știu, mamă... Știu că nu e ușor pentru tine.

Nils li se alătură cu paharul în mână și o ciupi în treacăt pe sora lui. Ea tresări, reacționând imediat cu o palmă peste umăr.

— La naiba, Nils! Nu te mai maturizezi o dată?

El râse, dezvelindu-și dantura perfectă.

— Când mă gândesc că o să devii medic, mi se face frică, adăugă ea râzând.

*

Florence se așezase pe canapea. Cu sticla de șampanie rosé între genunchi și cupa plină de bule fine, scânteietoare. O amică veni să se așeze lângă ea, cu paharul în mână.

— Deci, Flo, ce mai faci? Cum te simți să îmbătrânești cu un an?

Dar înainte ca Florence să poată răspunde ceva, aceasta începu să vorbească despre propria viață, despre necazurile de la serviciu, eșecurile conjugale, copiii nerecunoscători, nelăsând-o pe sărbătorită să scoată niciun cuvânt. Tot ce putu Florence să facă fu să ducă paharul de șampanie la gură, ridicându-l pentru a sorbi ultimele picături. Tatiana nu era acolo. De la povestea cu câinele, nu mai vorbise cu ea. Singura ei prietenă. Baptiste spunea că o să-i treacă, că o va căuta până la urmă. Trebuia doar să-i lase timp.

Femeia de lângă ea își continuă monologul o vreme, cu privirea fixată pe peretele din față. Nu se uită nicio clipă la Florence, vorbind în timp ce rotea paharul în mână.

— Vezi tu, problema cea mai mare este că îmi detest slujba. Evident că tu nu poți înțelege așa ceva, tu, care-ți adori meseria.

Își înmuie buzele în șampania călduță și strâmbă din nas.

— Cum de ți-a venit ideea cu medicina? întrebă ea punând discret cupa pe măsuța de cafea.

— Cum mi-a venit ideea? repetă Florence. Să spunem că...

Și, cum n-avea niciun chef să vorbească despre asta, spuse primul lucru care-i veni în minte. O poveste cu un unchi doctor care o fascinase. Dorința de a salva vieți. De a fi de folos. Chestii de genul ăsta.

— Mă duc să gust puțin din prăjituri, vrei și tu?

— Deocamdată nu, răspunse Florence.

Atunci tipa se ridică fără să mai spună nimic și traversă încăperea pentru a se alătura altor persoane în fața bufetului, trăgând de fusta prea scurtă și clătinându-se din cauza tocurilor prea înalte.

Florence învârti cupa goală între degete. Își amintea fiecare detaliu al acelei zile. Acea zi în care își anunțase mama că urma să se înscrie la medicină.

Era dimineață, după o noapte de furtună. Cerul părea spălat, de un albastru proaspăt, vrăbiile ciripeau vesele, iar în camera de zi, o rază de soare prinsese în reflexia ei firele de praf suspendate în aer. În casă nu era nici cel mai mic zgomot, în afară de picuratul robinetului de la bucătărie. Florence luase micul dejun în grabă și în liniște, în timp ce Suzanne Marchand stătea cu nasul în ceașca de cafea — cămașă de noapte lălâie, păr răvășit de nesomn, mâini subțiri, slabe — sorbind cu zgomot la intervale regulate și plescăind din limbă după ce înghițea. Florence își adunase tot curajul pentru a-i da vestea.

— Mamă, o să mă înscriu la Facultatea de Medicină, spusese ea. Din Paris.

Suzanne Marchand nu-și ridicase nasul din ceașcă, mulțumindu-se doar să mai ia o înghițitură, iar Florence insistase, mamă? Ai auzit? Și, în fața tăcerii lui Suzanne, fusese obligată să continue, dar o să vin să te văd în fiecare weekend. Fața femeii se luminase brusc, dând la iveală zâmbetul acela larg de

nebună.

— Pică de minune, porumbița mea! În weekend nu avem filmare, toți actorii sunt liberi!

Florence plecase ochii, râcâind marginea mesei cu unghia. Își făcea atâtea griji pentru mama ei. Oare informația îi ajunsese la creier? N-avea cum să știe, dar se îndoia.

Totuși, când se ridicase ca să-și ia geanta și să plece la școală, Suzanne adăugase, de data asta cu un aer solemn:

— O să fii un medic foarte bun, porumbița mea. Pentru că din cauza mea, știi cel puțin ce înseamnă boala.

Suzanne Marchand se dusese să-și golească ceașca în chiuvetă, își aprinsese o țigară — Gitane, forever — și-i aruncase fiicei sale o ocheadă complice.

— În seara asta, porumbițo, vom sărbători vestea, mai zisese ea, făcând două rotocoale de fum perfecte. Vestea despre noua ta viață.

Florence încuviințase veselă, da, sigur că da, vom sărbători, mamă, și, ușurată ca de o povară, o trăsese spre ea puțin cam tare, un sărut apăsat pe fiecare obraz, înainte de a dispărea.

— Am fugit. Pe diseară, mamă.

De la fereastră, mușcând capătul țigării, Suzanne își privise fata cum se îndepărta pe alee. La revedere, porumbița mea. Pe mai târziu. Abandonase apoi mucul țigării pe podeaua bucătăriei și, cu dosul mâinii, își ștersese o lacrimă trecătoare.

Toată dimineața probase cele mai frumoase rochii, una după alta, și se machiase ca pentru o seară de gală, fard sclipitor, pudră de orez, tuș și ruj de buze. Își dăduse și unghiile cu ojă, cu mare atenție. Apoi plecase să rătăcească pe străzile din Milly-la-Forêt, oprindu-se prin toate locurile ei preferate — fabrica de plante aromatice congelate Darégal, farmacia, casa lui Jean Cocteau. Se oprise și la supermarket, de unde furase un rulou de bandă

adezivă și o pereche de șosete drăguțe de culoarea lavandei.

Întorcându-se de la liceu, Florence cumpărase o sticlă de Chablis, chiftele de vită și două bucăți de tartă cu lămâie. Știa că mama ei se va bucura, se dădea în vânt după toate bunătățile astea.

— Mamă, ești acasă? întrebase ea intrând. Vino să vezi ce ți-am adus!

Casa rămăsese tăcută. Florence urcase la etaj, repetând, mamă? Ești acasă? Dar nu primise niciun răspuns. Ușa de la dormitor: închisă. Bătuse atunci de două ori, încet, apoi apăsase pe clanță. Șosetele de culoarea lavandei, împodobite cu o bandă fină de dantelă albă, spânzurau în gol. Împreună cu Suzanne Marchand. Care se legăna încet, cu mâinile bălăngănindu-se, în fața oglinzii. Cu gâtul prins într-o funie de cânepă furată de la Bricostore. Își lipise pleoapele cu scotch — ca să fie mai puțin înspăimântătoare, desigur —, iar la picioarele ei zăceau o Biblie și o ceașcă de cafea plină ochi. Ca și cum n-ar mai fi avut timp s-o bea. Ca și cum, brusc, fusese necesar s-o termine odată. Florence mai găsise și un bilet, scris cu cerneală violet, în care îi spunea că va trebui s-o ierte, că ea chiar încercase, dar — se scuza că nu fusese cea mai bună mamă din lume. Îi mai scrisese și că era foarte mândră de vestea că fiica ei avea să urmeze Facultatea de Medicină. Și că se bizuia pe ea să-și găsească un soț care s-o iubească ca o mamă, un tată și un amant la un loc. Asta era tot. Câteva rânduri derizorii de adio, apoi imensa gaură neagră, inima smulsă din piept cu mâinile goale. Câteva rânduri pe care le semnase Guilia Antonelli, mama ta care te iubește.

Când Florence încercase s-o reanimeze, inima îi bătuse atât de tare, încât un moment crezuse că erau bătăile mamei ei, dar era prea târziu, nu mai avea puls. Iar Florence leșinase.

Mai târziu, în noapte, se trezise în grădină, lungită în iarba înaltă. Se trezise acolo singură sub bolta înstelată, înconjurată de ferigi care năpădiseră grădina, iederă uscată și ruguri de mărăcini încâlcite. Trandafirul părăsit îi zâmbea. Și mimoza lui Suzanne — ofilită deja de tot. Nicio mână n-o să mai îngrijească această grădină, își spusese ea. N-o să mai semene, n-o să mai ude, n-o să mai aibă grijă să plivească buruienile. Și totuși, viața avea să meargă mai departe. Trebuia. Și ea o știa prea bine.

Florence se ridică de pe canapea cu capul greu, ca după o noapte de nesomn. Își trecu degetele de-a lungul gâtului, simțind petele de roșeață zvâcnind. Pățea frecvent asta, din cauza șampaniei. Fugi la baie și luă o pastilă de Zyrtec, antihistaminicul ei obișnuit, pe care-o înghiți cu puțină apă de la robinet, aplecată peste chiuvetă. Când se ridică, își întâlni reflexia în oglindă. Se opri. Apoi, cu două degete, își întinse pielea de pe obraji, de pe pleoape și frunte. O, la, la. Ce bătrână arăt.

Oftă — o tușă rapidă de anticearcăn sub fiecare ochi, ce nu vezi nu te poate afecta — și i se alătură lui Baptiste în camera de zi, care vorbea cu vechiul lui prieten urolog, Jacques de Valois. Păreau că se distrează de minune.

— O cunoști pe ultima dintre cuceririle lui Jacquot? întrebă el, punând o mână pe umărul lui Florence, cu ochii ușor sticloși.

Florence dădu din cap că nu și luă o prăjitură de pe bufet. Era trecut de miezul nopții. Podeaua era lipicioasă. În jur, zeci de sticle goale, de scrumiere pline și invitați care-și recuperau hainele, mulțumim pentru tot, a fost super, aruncând în trecere câte o privire spre încăperea în dezordine. Și încă o dată la mulți ani, Flo. Apoi câteva râsete în casa scărilor, trepte coborâte cu pas greu, ușor ezitant și ușa clădirii închizându-se cu un sunet sec.

După ce plecă toată lumea, Florence deschise larg ferestrele. Se aplecă peste pervaz și respiră aer curat. Noaptea era senină. Frunzele castanilor foșneau ușor, copiii și soțul ei vorbeau în bucătărie. Casa își regăsise calmul — în sfârșit.

Cerul avea o culoare metalică — un cenușiu foarte luminos. Marianne urca pe bulevardul Choisy, văzând cum se ridică în fața ei un ansamblu de turnuri de un gri-perlat. Se găsea în inima Cartierului Chinezesc din arondismentul XIII, plin de restaurante și supermarketuri asiatice, de tarabe pline de fructe exotice — mangustan, kaki, Jackfruit, pitaya — și de toate acele legume pe care le găsești în bucătăriile celor mai dubioase localuri — varză Shanghai, ridichi albe, ciuperci shiitake, ceapă verde asiatică.

Verifică adresa de pe cartea de vizită.

— Tipul ăsta face minuni, du-te să-l vezi din partea mea, îi spusese Olive și-i dăduse adresa unui șaman chinez de aproape o sută de ani, care părea să fie foarte priceput.

Marianne ezitase la început, ce-i cu toată povestea asta, dar cum medicii nu reușeau să-i aline durerile lui Virgile, până la urmă se hotărâse să-l caute. Șamanul respectiv locuia la etajul douăzeci și unu al unuia dintre turnuri și, pentru a ajunge la el, trebuia să străbați până la capăt un culoar îngust ce duhnea a tutun și a insecticid contra gândacilor, unde becul era aproape smuls, abia ținându-se de-un fir. Ezită un moment în fața ușii, dar până la urmă, sună. O dată (nimic). Apoi încă o dată (zgomot vag de veselă, urmat de niște pași lenți, târșâiți).

Bărbatul care-i deschise n-avea mai mult de 1,60 înălțime. Avea chipul plin de riduri, câteva fire de păr alb pieptănate pe spate și era îmbrăcat într-o haină albastră din lână, cu guler Mao, pantaloni asortați și saboți de lemn. Pe obraz, avea o aluniță din care ieșeau câteva fire albe de păr. Întinse o mână fragilă și se uită fix în ochii lui Marianne.

— Vin din partea lui Olive, se grăbi ea să spună, tulburată de privirea bătrânului, care parcă îi citea gândurile.

— Sunt la curent, răspunse omul cu o voce nazală care o surprinse și, cu arătătorul, îi făcu semn spre cămăruța din stânga. Luați loc. Acolo. Vin imediat.

Părea să arunce cuvintele cu o catapultă. Dintr-odată, Florence se simți prost.

Absolut nelalocul ei, în acea farmacie absolut dubioasă. Intră totuși în camera în care domnea un miros amețitor de unguent Puterea Tigrului și de bucătărie chinezească și așteptă cuminte. Tavanul era plin de muște moarte și de țânțari striviți. Tocmai se zgâia la el, când bătrânul șaman reveni, aducându-i o ceașcă tremurând pe farfurioara ei, plină cu un lichid verzui.

— Țineți. Asta. Până vorbim.

Mariane luă ceașca, ținând mâna sub farfurioară, și o puse pe genunchi, evident suspicioasă. Chiar o enerva toată treaba asta.

— E ceai, preciză șamanul, iar ea rânji ciudat.

Și ca să nu se facă de râs, bău câteva guri la repezeală, întrebându-se totuși dacă nu cumva se otrăvea singură.

*

Ieși de acolo cu un flacon plin cu o pudră galbenă, pe care urma s-o dizolve în orice băutură voia și cu un săculeț de ierburi pentru decoct. Bun. Nu risca nimic. În cel mai rău caz, fusese doar o experiență, își spuse ea și, înainte de a face cale întoarsă, se opri la una dintre nenumăratele tarabe din drum. Mâncă o supă fierbinte de ravioli cu creveți, soté de vită cu legume și un bol de orez parfumat, asezonate cu un suc de litchi extrem de dulce. Rareori îi fusese atât de foame. Ca și cum în corpul ei s-ar fi deschis un gol uriaș. Înghiți mâncarea din toate farfurioarele cu lăcomie, cu degetele pline de sos dulce-acrișor și soia. Era delicioasă. Boabele de piper trosneau între dinți și pe limbă i se amestecau arome de ghimbir, usturoi, chili și carne caramelizată. Fu cât pe ce să-i trimită un mesaj lui Virgile — o să venim aici amândoi, când ieși, o să-ți placă la nebunie —, dar se opri, prea superstițioasă ca să facă așa ceva. În schimb, luă micul flacon din geantă și turnă un vârf de pudră galbenă în sucul de litchi — să vadă și ea cum e.

Florence gustă vinul și dădu din cap în semn de aprobare.

— E foarte bun, mulțumesc.

Chelnerul umplu paharul Tatianei cu un gest rapid și profesional, ridicând sticla scurt, prin răsucire, apoi trecu la Florence.

— Degustare plăcută, doamnelor.

Cele două ridicară paharele, privindu-se în ochi.

— În sănătatea ta, a noastră.

Florence știa că Tatiana considera vulgar să ciocnești, așa că în prezența ei evita s-o facă, deși era de părere că gestul adăuga urărilor o notă de veselie. În sfârșit, Tatiana avea păreri foarte ferme. Chestie de caracter. Important era că se întâlniseră.

— Vinul e delicios, o să-ți placă, zise Florence, care alesese acea cafenea din Abbesses pentru toate amintirile frumoase pe care le aveau împreună.

Era prima dată când se vedeau de când murise Yves-Claude. În ultima vreme de-abia se încrucișaseră prin spital. Florence tot încercase s-o contacteze, dar Tatiana inventase mereu câte o scuză, prea multă treabă, o urgență, făcând totul ca s-o evite. Chiar și atunci când recuperase cenușa câinelui din birou, aceasta nu-i spusese nimic, niciun cuvânt, băgase pur și simplu mica urnă în geantă, apoi pantofii ei cu toc se auziseră țăcănind pe culoarul spitalului — da, Tatiana opera cocoțată pe tocuri, ce nebunie — se mai auzise și un: Tatiana? Tatiana, unde mergi? Dar ea alerga deja pe scările de incendiu, cu lacrimi în ochi și respirația tăiată, îndreptându-se spre parcare pentru a se încuia în vechiul ei Jeep de ocazie. Acolo, cu capul sprijinit de volan, plânsese în hohote, răgușit și animalic, mai multe minute. Apoi se oprise brusc.

Cu o mână tremurândă căutase printre plicurile cu CD-uri răvășite pe scaunul pasagerului, până când găsise Lieder de Schubert și, introducându-l în player, dăduse volumul la maximum, își scosese pantofii și se grăbise spre periferie.

Auf dem wasser zu singen, spunea liedul, să cântăm pe ape, era exact unde ar fi dorit ea să se găsească, pe apă, cu Jeepul despicând valurile fără să se clatine, propulsat în plină viteză spre linia orizontului.

Autostrada era pustie, vocea de bariton a lui Dietrich Fischer-Dieskau făcea mașina să vibreze și geamurile să tremure și Tatiana închisese ochii de mai multe ori. O secundă, ori două. Niciodată nu se mai simțise atât de singură.

Condusese cu pedala de accelerație la podea, așa că, aproape patru ore mai târziu, se pomenise în fața casei familiei sale, la o aruncătură de băț de Perros-Guirec. Privise cerul strălucitor, de un albastru-orbitor. Lăsându-și pantofii în mașină, mersese în picioarele goale prin grădina neîngrijită, privind în jos, ca și cum ar fi căutat ceva. Fusese văzută făcând turul grădinii de mai multe ori. Într-un final, se oprise în fața bătrânului prun cu crengile răsucite ca degetele unei vrăjitoare: acolo, chiar sub acel pom plantat de bunicul ei cu câteva decenii în urmă, împrăștiase cenușa lui Yves-Claude. Rest in peace, prietene, spusese ea, făcându-și solemn semnul crucii. Pusese apoi o piatră ovală pentru a marca locul și sărutase pământul, care-i lăsase un gust de țărână umedă pe buze. Făcuse cale întoarsă ignorând oboseala și limitele de viteză.

— Știi că Nils s-a tatuat? zise Florence. Doamne, când am văzut... un tatuaj, chiar aici, adăugă și indică partea de sus a bicepsului. Un cap mare de dragon japonez.

Tatiana ridică din umeri, luând prima gură de vin.

— Ce-i ăsta? Nuits-Saint-Georges?

Florence confirmă cu un zâmbet complice. Prietena ei rareori se înșela asupra vinurilor.

— Nu știu dacă înțelegi, continuă Florence, dar pentru mine e ca și cum mi-ar fi mânjit fiul cu acele lor. Când am văzut, am vrut să-l bag într-o baie cu clor și să-l recuperez a doua zi nou-nouț: ideea că e permanent mă înnebunește. În cazuri de-astea îmi vin în minte bătrânii dintr-un azil, cu pielea lor flască,

unghiile prea lungi și tatuajele zbârcite și mă...

Tatiana nu avea copii. Își asculta prietena, dar în realitate nu-i păsa.

— Asta era chestia importantă pe care voiai să mi-o spui?

Florence se zăpăci. Bău o gură de vin.

— Nu, nu. Nu e asta.

Încercase să se poarte cât mai normal posibil, dorindu-și să aibă un dialog fluid ca un râu, fiecare cu noutățile ei, bla, bla, bla, însă date fiind circumstanțele, păruse că se învârte în jurul cozii, ascunzându-și disconfortul sub un potop de cuvinte. Tatiana o privea destul de rece, fără să spună nimic, așa că la un moment dat, se hotărî să renunțe la fraza pe care și-o pregătise cu grijă.

— Aș vrea să-ți dăruiesc o pisică, dacă ți-ar face plăcere.

În fața lipsei de reacție a prietenei sale, încercă să se explice:

— Știu că niciun câine nu-l va putea înlocui pe Yves-Claude. Dar tu iubești atât de mult animalele. Și apoi, o pisică e foarte practică pentru șoareci.

Tatiana izbucni într-un râs năvalnic, cu capul dat pe spate și ochii de culoarea cărbunelui luminați de o sclipire diabolică. Asta era Tatiana ei. Cea pe care o cunoscuse pe băncile Facultății de Medicină și împreună cu care traversase toți acei ani fără nicio problemă, sau aproape. O prietenie de lungă durată. O loialitate neștirbită.

Florence șterse cu degetul mare urma de ruj de pe buza paharului și, simțind că reușise să dezghețe atmosfera, moleculele reîncepând să circule normal, continuă cu un mic zâmbet.

— Șoarecii pot fi groaznici, știi, nu? Nu sunt ca șobolanii, dar îți jur că nu sunt deloc distractivi.

Adevărul era că de ceva vreme — după ziua ei de naștere, mai precis — Florence începuse să audă râcâieli în perete și în tavanele false. Mai ales

seara, când stătea în pat, încercând să adoarmă. Chestia asta o înnebunea. Șoareci în pereți, poți crede așa ceva? Ca să-i alunge, bătea în perete de parcă ar fi atras atenția unor vecini prea gălăgioși; astupase toate găurile și pasajele posibile și închisese în borcane ermetice pastele, lintea, biscuiții, cerealele, pe scurt tot ce-ar fi putut fi la îndemâna șoarecilor. Partea cea mai rea era că micile bestii se hrăneau cu mai nimic, n-aveau nevoie de mai mult de trei grame pe zi. Sau așa citise. Și totuși se reproduceau în draci, de vreo opt ori pe an. Așa că atunci când găsise pe podeaua bucătăriei mici boabe negre ca de orez, adică excremente de șoarece, chemase imediat o firmă de deratizare. Oamenii fuseseră chiar drăguți. E adevărat că în momentul ăsta nu ducem lipsă de șoareci și șobolani în Paris, spusese tipul de la telefon, dar a doua zi venise să pună prin tot apartamentul niște cutiuțe pline cu o pastă roz-bombon, menită să omoare bestiile.

Florence își imagina șoarecii murind în spatele tavanelor false, căzuți pe spate cu picioarele în sus și putrezind, așa că pusese întrebări în legătură cu eventualul miros. Tipul îi răspunsese că nu trebuia să se îngrijoreze. Că rozătoarele urmau să ingereze substanța și aveau să moară în altă parte — chiar așa afirmase. Mai adăugase că se vor usca, așa că nu exista niciun risc în privința mirosului. Florence rămăsese cu gura căscată. Sunteți sigur că n-o să miroasă deloc? A mortăciune? Omul se enervase puțin, contrazicând-o politicos.

— Vedeți dumneavoastră, lucrez în domeniu de vreo treizeci de ani. Puteți să mă credeți pe cuvânt.

Totuși, câteva zile mai târziu, remarcase un miros ciudat de otravă în bucătărie. Crezuse inițial că e vorba despre fileul de cod pe care-l prăjise în ajun, dar pe măsură ce orele treceau, mirosul se intensifica, așa că până la urmă, se uitase sub chiuvetă, unde zărise trei ghemotoace de praf (strănutase din reflex), care se dovediseră apoi a fi trei șoareci morți (treizeci de ani în domeniu, ziceai?). Îl blestemase în gând pe tip, apoi, fără chef, își pusese niște mănuși de cauciuc și se înarmase cu mătura. Pusese șoriceii fleșcăiți într-o pungă de plastic, dăduse fuga la tomberon și lăsase să-i scape un mic țipăt de dezgust atunci când îi lăsase să cadă în gunoi, trântind ușa în urma ei.

Povestea cu șoarecii o făcu pe Tatiana să râdă cu lacrimi.

— Cum ești tu maniacă, îmi dau seama ce-ai trăit! Oh, Doamne, îți jur că... Sper cel puțin că ai scăpat de ei pentru totdeauna.

Apoi, ștergându-și tușul scurs cu vârful degetului mijlociu, acceptă ideea cu pisica.

— Până la urmă, de ce nu?

Florence primi un mesaj pe telefon. În timp ce-l citea, schiță un zâmbet.

— Scuză-mă două secunde, zise ea, scriind ceva cu arătătorul și ținând degetul mic ușor ridicat. Un pacient, adăugă. În fine, nu chiar al meu. Dar ne-am simpatizat și am rămas în legătură.

Telefonul îi vibră din nou. Un emoticon cu un zâmbet vesel.

— Iese mâine, explică ea. E internat la Saint-Louis cu un limfom. Urâtă treabă.

Tatiana o urmărea atentă, părând să aștepte continuarea.

— M-am întâlnit cu iubita lui acum ceva timp, locuiesc în cartier, mai spuse Florence. Am băut o cafea împreună.

— Aha, și?

— Și nimic. Asta-i tot. Am stat de vorbă, am ajutat-o cu o cutie de diazepam și acum mă țin la curent.

Tatiana râse scurt, așezându-se mai bine în scaun.

— Ce? zise Florence.

— Nu, nimic.

— Cum nimic? De ce râzi?

— Mă rog, pentru că — Tatiana se aplecă în față cu pieptul lipit de masă și privirea ironică — pentru că trebuie să-ți bagi ca întotdeauna nasul unde nu-ți fierbe oala. Doamna „salvează lumea întreagă“.

Florence o cunoștea bine pe Tatiana și știa că era genul destul de gelos și totuși remarca ei o răni. De fapt, era adevărat. Mereu voia să-i ajute pe ceilalți. Chiar dacă nu i se cerea. Din empatie, bineînțeles — neîndoielnic, era una dintre marile ei calități —, dar și din dorința de a i se răspunde cu aceeași monedă, de a fi iubită. Și, pur și simplu, ca să aibă un sens în viață.

Tatiana insistă să plătească ea consumația, e în regulă, fac eu cinste de data asta, iar în momentul în care ajunseră pe trotuar, păru ușor jenată, ca și cum regreta că fusese așa de tăioasă.

— Nu te supăra, am zis și eu așa. Știi bine că te ador, Flo.

O privi drept în ochi, știi, nu? Și fără niciun avertisment, o pupă apăsat pe gură. Florence se dădu înapoi derutată. Nu mai știu cum să reacționeze, încotro să se uite, ce să facă cu mâinile. Tatiana râse ușor, nu face fața asta, să nu exagerăm, apoi își scoase pachetul de Nicorette și luă două pastile.

— Și nu-ți face griji pentru Nils. În ziua de azi toată lumea se tatuează. Asta nu înseamnă că puștiul tău e un băiat rău.

— Tipul ăsta e un vrăjitor, zise Virgile trecând pragul apartamentului. Un adevărat vrăjitor.

Își scoase căciula roșie de lână, o puse pe măsuța de la intrare și se uită în jur. Marianne umpluse vazele cu flori, dăduse parchetul cu ceară, spălase geamurile și dulapurile și umpluse frigiderul cu o grămadă de chestii delicioase. Dormitorul mirosea a curat și a soare, perdelele verde-fistic erau impecabile, iar pe noptieră trona un teanc de cărți nou-nouțe.

Marianne îl urmări pe Virgile plimbându-se prin apartament, cu privirea zăbovind ici și colo, ca un invitat ce descoperă locul. Se opri la fereastră și se bucură că toate erau la locul lor, că nimic nu se mișcase în lipsa lui — acoperișurile zincate, hornurile din cărămidă roșie, macaralele din depărtare, dealurile din Ile-de-France. Dădu drumul la apă, își umplu paharul și adăugă un strop de pudră șamanică. Agită paharul ca s-o dizolve și apoi înghiți poțiunea dintr-odată.

— Poate părea aiurea, dar de când am început să iau chestia asta, durerile mi-au dispărut de pe-o zi pe alta. Când îmi faci cunoștință cu el?

— Virgile, ți-am mai spus de două ori; o să-l cunoști. Mai așteaptă puțin să-ți revii.

Era atât de tipic pentru el. Să fie atras de genul ăsta de lucruri, ca pilitura de fier de un magnet. Virgile își suflecă mânecile tricoului și-și încordă bicepsul, făcându-l să se umfle.

— Vezi, sunt într-o formă de zile mari.

Marianne își dădu ochii peste cap, OK, ai câștigat, apoi îl îmbrățișă, lipindu-se de el. Dar în loc de respirația caldă a lui Virgile, simți un fior de gheață de pe ceafă până pe șira spinării — fir-ar să fie, slăbise atât de mult.

Virgile își reluase viața ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Nu vorbea niciodată despre boală, spital, oboseală sau orice altceva. Probabil, hotărâse

să uite totul. Să meargă mai departe. Să celebreze viața și iubirea. Pentru asta, îi gătea lui Marianne chestii speciale, îi aducea flori la buchet sau în ghiveci, făcea planuri pentru o vacanță pe malul mării (Grecia ori Portugalia) și aproape în fiecare zi, cumpăra haine de bebeluși. Prima dată când Marianne văzuse pachetul în mijlocul camerei, cu toate acele pijamale miniaturale, șosetuțele și hăinuța, se supărase.

— Ce-i cu astea, Virgile? Nici măcar nu sunt însărcinată!

— Știu. Și ce dacă?

— Chestiile astea pot să fie de rău augur.

Marianne era convinsă de asta. Nu trebuia să ispitești soarta. Ce idee proastă. Virgile, pe de altă parte, izbucnise în râs, lasă c-o să umbli tu după ele mai târziu, și despachetase lucrușoarele unul după altul, având grijă să taie toate etichetele. El care nu mai avusese nici urmă de erecție după chimioterapie.

*

În fiecare zi, Virgile făcea plimbări lungi prin cartier. I se spusese că îi sunt benefice, așa că mergea cât de mult putea, uneori câteva ore, făcând totuși pauze regulate, deoarece oboseala îl copleșea adesea. Se oprea în fața brutăriei, respira aromele de croasanți și de miez cald, apoi, în ritmul lui, urca străzile din Montmartre, pierzându-se printre ele, se sprijinea de poarta pentru trăsuri a vreunei case și asculta conversațiile din spatele ei. Apoi își continua drumul. Întâlnea turiști cu nasul în ghidurile de călătorie, doamne în vârstă care-și plimbau cățeii, mame tinere cu bebeluși și, când cobora dealul, visa cu ochii deschiși în fața vreunei vitrine de librărie în care erau expuse noutăți. Pentru moment, nu prea putea citi. Adormea după doar câteva pagini. Așa că nu intra în librărie. Chestia asta îl întrista, dar nu-și plângea de milă, se forța să-și continue plimbarea. Să privească în jur. Să se bucure de fiecare secundă, de cel mai mic detaliu. Resimțea totul cu o intensitate sporită — vânzătorul de fructe care clădea cu stângăcie o piramidă de mandarine, cerșetoarea care

saluta trecătorii, măcelarul care-și ștergea mâinile pe șorțul plin de sânge și apoi, porumbeii ologi, castanii ce începeau să se desfrunzească, căldura mizeră ce ieșea din gura de metrou.

Într-o zi, urcând pe strada Caulaincourt, se întâlni cu Florence Marchand, care avea brațele pline de bujori roșii ca focul. Era pierdută în gânduri, așa că nu-l văzu de prima dată.

— Ce buchet! exclamă Virgile. Minunați bujori.

— Ia te uită, răspunse Florence. Cum vă merge? Vă simțiți bine de când ați ieșit de la Saint-Louis?

Virgile îi trimise cel mai frumos zâmbet al lui.

— Grozav. Mă simt perfect. De altfel, ar trebui să trec pe la dumneavoastră, să văd ce putem planta pe balcon. Săptămâna viitoare, poate?

Fără să mai aștepte răspunsul, mângâie una dintre florile de bujor cu palma făcută căuș, apoi o duse la nas, inspirând. Bujorul — își aminti în același moment — își trăgea numele de la Pan, zeul vindecător, zeul medicinei. Păli și privirea i se încețoșă.

— Ce se întâmplă? întrebă Florence. Nu vă simțiți bine?

— Mirosul bujorilor, răspunse el, ștergându-se la nas, îmi aduce aminte de ceva. Dar mă simt bine, nu vă faceți griji. Rămâne pe săptămâna viitoare?

Florence își puse buchetul pe celălalt braț și-și îndepărtă o șuviță de păr.

— Da, e perfect, drăguț din partea dumneavoastră. Pe săptămâna viitoare, atunci. Și nu uitați să vă odihniți, e important.

— Să mă odihnesc? râse el. Dar nu fac nimic altceva!

Virgile se dăduse cu fondul de ten al lui Marianne, ca să nu arate prea rău. Insistase să meargă, ceea ce îi făcuse să se cam certe pe acel subiect.

— Înțelege, Marianne, sunt secole de când n-am mai ieșit să mă distrez. Doar nu vrei să stau închis în casă pentru tot restul vieții!

Marianne nu mai știuse ce să spună. Era adevărat că viața trebuia să-și continue cursul. Era bine să reînceapă să iasă, să se distreze, să danseze, să râdă, să se țină în brațe. Și totuși, fără să știe bine de ce, privea toate lucrurile astea cu un fel de reținere. Spre deosebire de Virgile, nu reușea să facă față. Să pretindă că situația e sub control. Că nimic rău nu se întâmplase. Și de când Virgile ieșise din spital, trebuia să recunoască faptul că era mereu în gardă. Să nu facă prea mult zgomot. Să nu mănânce ori să bea prea mult. Să nu trăiască prea intens, ca și cum cel mai mic exces ori comportament nepotrivit ar fi avut puterea să facă totul să se prăbușească — ca și cum universul lor ar fi devenit dintr-odată la fel de fragil precum coaja de ou.

*

Petrecerea se ținea undeva în Montmartre, nu departe de ei, dar niciodată n-ar fi bănuit că ar fi putut exista un astfel de loc. Era o casă veche, cu două etaje, luminată în întregime cu lumânări și plină de antichități, de reproduceri după picturi celebre, de flori artificiale și animale împăiate (zebre, tigri, cerbi). Camera principală fusese transformată în sală de bal — în momentul în care ajunseră tocmai răsuna de un rock îndrăcit — și se deschidea spre o grădină magnifică. Din care puteai admira tot Parisul. O mulțime de lampioane fuseseră agățate în copaci sau așezate în iarbă și mirosea a smochini, tei și pere. Fațada casei era acoperită de plante agățătoare și rochița-rândunicii; se mai zăreau și câțiva rugi de nalbă, crescuți sălbatic, viu colorați.

Într-un colț al grădinii, un bărbat cânta la clavecin. Nu i se vedea fața. Purta un costum alb de piele și o mască surprinzătoare — un cap de țap. Câteva zeci de persoane se adunaseră în jurul lui și-l ascultau în extaz. Marianne și

Virgile se apropiară, uimiți de masca animalieră.

În acest timp, chelneri îmbrăcați în costume cu vestă se agitau împingând măsuțe pe roți pline de mâncare. Marianne și Virgile nu mai văzuseră niciodată așa ceva, purcei la proțap, păsări la rotisor, pește afumat, piramide de brânzeturi și un dezmăț de dulciuri — savarine uriașe, mormane de choux à la crème caramelizate, cupe pline ochi de frișcă și de fructe de pădure, gălеți cu mousse de ciocolată.

— Am făcut bine că am venit, nu? întrebă Virgile.

— E o nebunie, răspunse Mariane, care nu-și credea ochilor. Unde mă aflu, Doamne?

Virgile o privi tandru.

— Aici, zise el arătând spre inimă. Ești aici, frumoasa mea cea mai frumoasă.

Era o seară blândă de toamnă. Lumea purta tricouri și geci subțiri. Virgile era singurul cu căciulă pe cap. Căciulița lui roșie de lână, care împreună cu fața slăbită, îl făceau să semene mai mult ca oricând cu comandantul Cousteau.

— Mă întorc imediat, zise Marianne. Mă aștepți aici?

Văzuse pe cineva cunoscut și voia să-l salute. Virgile o sărută pe încheietură, da, sigur, și așteptă ca una dintre măsuțele pe roți să treacă pe lângă el, pentru a lua un copan de bibilică prăjit, pe care-l asezonă cu un polonic de mousse de ciocolată. Divin. Se mai servi de trei ori și mai dădu peste cap și vreo trei pahare de votcă. Zgomotul începea să-l năucească. Țapul de la clavecin cânta acum Scarlatti și făcea notele să valseze în arii cu o asemenea grație și veselie, că Virgile se surprinse că-i dau lacrimile. Făcu câțiva pași ca să se calmeze și inspiră profund. Noaptea se lăsase deplin. Peste tot prin grădină, lampioanele luminau cald, ca niște veioze pentru copii.

Virgile mai luă o votcă și începu să se plimbe printre invitați, oprindu-se când să asculte o frântură de conversație, când să ciocnească cu vreun necunoscut, ori pur și simplu să salute. Capul începea să i se învârtă ușor. Era atât de fericit să vadă toată acea lume. Acele vieți din jurul lui. Acele vieți fericite și

lipsite de griji, care lăsau timpul să se scurgă fără să le pese. Acele vieți care poate uneori se îndreptau în direcția greșită, lăsându-și visele să se spulbere pe trotuar și apoi regretele, acele mi-ar fi plăcut atât de mult să fac asta, să fiu așa, și dintr-odată i se făcu rău. El știa ce contează. Să trăiești viața cât poți de intens. Cu emoția ca unică busolă. Și mai ales, mai ales — să trăiești fiecare secundă până în măduva oaselor.

— Dar e dragul de Virgile, strigă o voce. Vino încoace!

O văzu pe Olive făcând cu mâna. Era împreună cu Kamel și cu încă vreo două trei persoane pe care nu le cunoștea.

— Deci cum te simți, frumosul meu? întrebă ea în timp ce Virgile săruta pe toată lumea.

— Perfect. Și mai ales foarte fericit să vă văd.

— Și noi la fel, îți dai seama.

Olive îl îmbrățișă cu tandrețe, șoptindu-i cuvinte pline de afecțiune.

— Afurisitule, ne-ai tras o sperietură soră cu moartea.

Îi dădu drumul dintr-odată, ca pentru a alunga emoția, apoi îl privi cu un aer poznaș.

— O cunoști pe Juliette?

— Nu, n-o cunosc, răspunse Virgile, întorcându-se spre tânăra de lângă el. Dar sunt încântat s-o cunosc acum.

Privirea i se opri și îngheță. Cântăreața pe care o asculta întruna de luni întregi, Juliette Armanet, se găsea chiar în fața lui, vorbind liniștită cu prietenii lui.

— Dumnezeule, am băut prea mult, zise el, ținându-se de umărul lui Kamel.

— Ha, ha, eram sigur că o să rămâi cu gura căscată, îl ironiză Olive. Ești atât de sensibil, dragul meu.

Virgile înmărmuri câteva secunde, fără să poată să scoată vreun sunet, apoi fu condus înăuntru, unde hard rockul lăsase loc muzicii disco și ritmurilor retro. Hai, Virgile, pe ring. El nu opuse nicio rezistență și dansă mai multe piese la brațul cântăreței sale preferate, rock, slow, mambo, charleston, tot ce vrei și ce nu vrei. Dumnezeule, era de-a dreptul ireal. Nu înțelegea nimic din ce i se întâmpla. Absolut nimic. Pur și simplu lăsa lucrurile să se desfășoare.

Nu-și dăduse seama că, de la o vreme, Olive și Kamel nu mai erau prin preajmă. Îi căută prin mulțimea de dansatori, dar nu-i văzu; atmosfera era impregnată de izul de sudoare, mâini și picioare se agitau, în jur erau zâmbete deschise, mirosind a alcool. Încercă să-și croiască drum, dând din coate și împingând, când un tânăr de o frumusețe californiană, cu brațele având un bronz auriu, de mare, se proțăpi în fața lui.

— Dansezi?

— Hm... ne cunoaștem de undeva? întrebă Virgile.

— Nu încă, răspunse băiatul, dar se poate aranja.

Și, fără ca Virgile să aibă timp să protesteze, își lipi buzele de ale lui, își strecură limba înăuntru și o lăsă câteva secunde să exploreze.

— Ajunge! Ce-i cu tine, omule? făcu Virgile respingându-l.

— M-am îndrăgostit! exclamă celălalt râzând.

Făcându-i cu ochiul, dispăru printre dansatori, la fel de repede cum apăruse. Virgile se șterse la gură cu dosul mâinii, al naibii tupeu pe el, dar se răsuci imediat, căutându-l o vreme din priviri. Tânărul îl tulburase — limba lui avea gustul lui Andy, fostul lui iubit, fotograf.

Exagerase în mod clar cu votca. Trebuia s-o găsească pe Marianne imediat. Totul se învârtea și se clătina în jurul lui, era înspăimântător. Știa însă prea

bine — o simțea — toate astea aveau să se sfârșească în scurt timp. Totul urma să se oprească. Pământul din învârtit, râurile din curgere, luna din a ne sfida. Hai, Virgile, nu mai bate câmpii. Poate ar trebui să ia puțin aer. Înaintă clătinându-se și se opri lângă o fată care se fâțâia în ritmul muzicii. Miros de șampon de piersici, brățări scânteietoare.

— N-ai văzut-o cumva pe Marianne?

Fata îi zâmbi continuând să se miște și ridică din umeri. Virgile se îndreptă atunci cum putu spre grădină și abia ajuns afară, vomită tot ce înghițise, bibilica, votca și ciocolata. Nimeni nu văzuse nimic. Mai făcu câțiva pași, ținându-se de burtă. Vederea i se încețoșă. Se prăbuși la rădăcina unui copac asaltat de un parazit.

Marianne îl căutase peste tot, ridicând aici o pălărie, dincolo reverul unei haine, îi scuturase pe unii și pe alții, întrebându-i dacă nu văzuseră o căciulă roșie — nu pe jos, imbecilule: un bărbat cu căciulă roșie. Dar toți răspundeau cu un zâmbet dezvelind șiruri regulate de dinți albi, nu, nu văzuseră nimic, nicio căciulă, niciun Virgile, nimic, doar petrecerea pe care o transpirau prin toți porii.

În cele din urmă, află că unui bărbat i se făcuse rău în grădină și că medicii erau deja la fața locului. De departe, îl văzu pe Virgile întins pe targă.

— Mă auzi? zise ea aplecându-se spre fața lui. Virgile? Mă auzi?

O adiere de vânt îi făcu părul să fluture ușor, iar o șuviță îi gâdilă fața lui Virgile. Acesta nu păru să reacționeze.

— Mă aude? îi întrebă ea pe paramedici și cel îngenuncheat lângă ea dădu din cap, cred că da, da, apoi luă butelia de oxigen.

*

Era în jur de două dimineața când Virgile fu urcat în mașina Salvării. Portierele fură trântite și vehiculul se îndreptă direct spre spitalul Saint-Louis, fără sirenă. Nu funcționa.

Când, mult mai târziu, petrecerea se termină în sfârșit și locul rămase gol, în sala de bal erau împrăștiate o mulțime de obiecte. Brichete, o pereche sau două de cercei, niște chei, mucuri de țigară strivite. Iar într-un colț, o căciulă roșie de lână — călcată în picioare.

Florence intubase pacientul, îi injectase anestezicele și fixase fiecare pleoapă cu o bucată de leucoplast ca să evite uscarea ochilor. Îi plăcea să lucreze în blocul operator. Departe de lume, afară din timp. Îi plăcea mai ales acel moment în care pacientul se cufunda în somnul artificial, sub lumina la fel de artificială, cu toate semnele vitale monitorizate (ritmul cardiac, tensiunea arterială, nivelul de saturație) — viața sub control absolut pentru câteva minute sau ore.

În timp ce medicamentele se răspândeau prin corpul pacientului (bărbat, 42 de ani, 75 de kilograme), se uită la chipul acelui necunoscut întins pe masa de operație, aflat realmente în mâinile lor. Își așeză palma pe fruntea lui, îndepărtându-i o șuviţă de păr cu un gest delicat.

— E în regulă, Florence? Pot începe? întrebă chirurgul.

Era unul dintre cei drăguți. Se apreciau reciproc foarte mult. Petrecuseră chiar un weekend împreună cu partenerii lor.

— Da, din partea mea e în regulă, confirmă ea și în acel moment își simți mobilul vibrând în buzunarul halatului.

Pacientul dormea deja adânc. Când se va trezi, nu-și va aminti nimic din toate astea. Asemenea copiilor sub patru ani, după cum se spune. Florence găsise întotdeauna nemaipomenit faptul că aceștia nu-și mai amintesc nimic din perioada de dinainte de a sufla cele patru lumânări de pe tort. Ea însăși îi vedea parcă aievea pe Nils și Elena, la doi–trei anișori, jucându-se în camera de zi din strada Caulaincourt, își amintea perfect ferestrele deschise larg, soarele pătrunzând printre copaci și dând frunzelor o culoare verde-transparent și apoi umbrele lor proiectate pe pereți. Elena purta mica ei salopetă roșie preferată și se amuza încercând să prindă umbrele cu un minciog, în timp ce Nils râdea în hohote, acoperindu-și gura cu ambele mânuțe — ai văzut, mama! exclama el și Florence îi zâmbea, complice, apoi sufla spre amândoi sărutări imaginare. Să nu-mi spună cineva că nu-și mai amintesc nimic despre toate acelea! gândise ea deseori. Și căsuțele din Lego, poveștile cu lupi, purceluși și vrăjitoare, giugiulelile, tristețile și apoi — apoi, dacă mor înainte de a patra lor aniversare, nu voi mai exista deloc pentru ei? Black-out complet? Ștergere totală a memoriei?

Chirurgul făcuse prima incizie și se pusese pe treabă, umblând prin măruntaiele pacientului. Florence își scoase mobilul. Era un mesaj de la Marianne. Strânse din dinți. La naiba. Virgile fusese din nou internat la Saint-Louis în noaptea aceea, află ea, cu febră patruzeci la cinci dimineața și diagnostic de septicemie severă la șapte.

Chirurgul înălță capul și-și retrase mâinile. Ceru comprese.

— Aspirați aici, nu mai văd nimic, e prea mult sânge.

Florence verifică semnele vitale, totul OK din partea mea, în regulă, în timp ce sângele era aspirat cu zgomot. Citi apoi post-scriptumul: „Virgile a ținut să aflați. Nu v-a uitat și spune că va trece pe la dumneavoastră în curând".

Marianne îi mai scrisese și numărul salonului. În cazul în care ar fi vrut să treacă pe la el.

Când ieși din blocul operator, își dădu jos halatul, saboții și boneta și părăsi rapid vestiarul. Pe culoar se întâlni cu Tatiana, care tocmai își terminase consultațiile.

— Unde fugi așa, Flo? Ce s-a întâmplat?

— La Saint-Louis.

— A, da? De ce?

Florence se îndepărtase deja câțiva metri.

— Pacientul despre care ți-am povestit. A făcut septicemie.

Camera lui Virgile era și mai mică decât precedenta. Marianne avea chiar impresia că se micșora cu fiecare ce oră ce trecea. Când Florence Marchand împinse ușa și intră, Virgile se ridică, încercând să pară stăpân pe sine.

— Am avut o mică problemă, zise el cu o voce înfundată. Ați aflat, nu?

Florence încuviință și o salută pe Marianne cu un semn din cap.

— Dar o să-mi dea niște vitamine și-o să mă pun repede pe picioare, adăugă el râzând.

Marianne coborî privirea. Ce spune el acolo? De-a ce se joacă? Florence, pe de altă parte, știa. Reacție de apărare, de supraviețuire. Toate acele mecanisme pe care creierul le declanșează atunci când realitatea ni se pare inacceptabilă. Ea însăși trăise așa ceva — își amintea acum — când la cinci sau șase săptămâni după nașterea fiului ei Nils, epuizată de nopțile nedormite și dezechilibrele hormonale, rămăsese fără lapte. Totuși, preț de mai multe zile, se încăpățânase să-și alăpteze bebelușul care urla de foame. (Baptiste, între timp, coborâse la farmacie, cumpărase lapte praf și biberoane și hrănea bebelușul în puținele ore în care ea dormea.) A nega evidența e una dintre reacțiile frecvente atunci când ne confruntăm cu disfuncționalități ale corpului nostru. Florence o constatase de multe ori, atât la ea, cât și la pacienți — și acum o vedea la Virgile.

Marianne ieșise din cameră ca să stea puțin singură pe hol. Repeta la nesfârșit fraza pe care urma s-o pronunțe. Ezită. O refăcu de câteva ori. Apoi formă numărul lui Henri Lifar. De două ori îi intră mesageria vocală, dar insistând, într-un final i se răspunse:

— Alo, da?

— Bună ziua, domnule Lifar, sunt Marianne. Prietena lui Virgile.

Tăcere.

— Vă sun pentru că fiul dumneavoastră e la spital. Cu septicemie.

Trecu peste celelalte amănunte, deoarece știa că Virgile se împotrivise.

— Cred că ar trebui să veniți să-l vedeți.

Niciun răspuns.

— Domnule Lifar, sunteți acolo? Mă auziți?

Dar îi răspunse o voce de femeie; Henri Lifar îi dăduse telefonul soției sale.

— Sunt mama lui Virgile, zise ea. O să vin. Dați-mi doar numărul salonului. Apoi, cu un ton solemn și funebru care o îngheță pe Marianne, adăugă: Mulțumesc că ne-ați anunțat, domnișoară.

Când se întoarse în salon, Florence plecase și Virgile adormise. Se apropie de el și-l sărută pe frunte. Febra îi scăzuse ușor. Părea liniștit. Doar adormit, nu bolnav. Îi ridică brațul, se ghemui lângă el și probabil că ațipi și ea câteva momente — doborâtă de oboseală ca pe o canapea prea moale, căzută într-un somn bântuit de viziuni bizare. Când deschise din nou ochii, văzu trei mierle mici, negre ca smoala, care se așezaseră pe pervazul ferestrei. Se apropie fără zgomot și întinse mâna spre ele. Bună. Păsările nu schițară nicio mișcare. O priveau fix. Ai fi putut spune că se holbau la ea.

Și-ar fi dorit atât de mult să se mai plimbe amândoi pe drumuri de țară, culegând garoafe, maci și urzici,

ar fi vrut să-i simtă mângâierile — încă o dată,

să-i miroasă pielea — încă o dată,

să plângă cu el la filme triste, să râdă la glume și apoi să mănânce împreună primele boabe de zmeură din an.

Și-ar fi dorit atât de mult să se așeze împreună pe o terasă, în mijlocul lumii gălăgioase, cu Virgile chemând chelnerul, hei, nu vă supărați, aș dori să beau marea într-un pahar drăguț de cocktail — ar fi schimbat un sărut sărat, cerul ar fi roșit și ei ar fi privit rândunelele plecând liniștite spre țările calde.

Ar fi vrut atât de mult să-și legene pruncii ore întregi, în picioare, în întuneric, în timp ce el ar fi adormit în patul de lângă ea. Să se îngrijoreze împreună pentru viitor, să se certe seara și să se împace dimineața, să-și petreacă vacanțele pe malul Mediteranei; ar fi cumpărat găletușe și lopățele albastre din plastic, copiii ar fi învățat să înalțe castele din nisip, să adune scoici și să picteze pietricele, să stea cu capul sub apă și Virgile ar fi fost fascinat de râsetele lor, de dinții de lapte minusculi și de năsucurile lor arse de soare.

Și-ar fi dorit atât de mult să îmbătrânească lângă el. Pe ea ar fi durut-o oasele, pe el spatele. S-ar fi refugiat într-o căsuță simplă și în fiecare dimineață s-ar fi întâlnit în bucătărie, târșâindu-și picioarele, cu mâinile lor osoase care și-ar fi spus bună dimineața cu delicatețe, abia atingându-se. Ar fi râs de pielea lor uscată ca pergamentul. Nu s-ar fi gândit la nimic, deschizând doar cafetiera și bucurându-se de ziua ce începea. Să îmbătrânească fericiți, într-o casă în care păsările ar fi venit să ciugulească firimituri de la micul dejun luat pe terasă, unde ar fi putut citi ore întregi, așezați sub pergolă și contemplând pomii fructiferi ce-ar fi îmbălsămat grădina la crepuscul.

Azi orașul e cenușiu și murdar, iar în apartamentul lor din Montmartre începe să miroase a mucegai. Marianne se uită pe geam. Nu mai sunt nici nori, nici păsări. Doar vid. Nimic altceva. Aude telefonul, telefonul ei, și când răspunde, cele trei cuvinte răsună ca trei cartușe trase spre un cer fără culoare: Virgile e mort.

Marianne petrecu prima noapte la părinții ei. În patul de o persoană din camera ei de copil, înconjurată de desenele ce înfățișau baloane cu aer cald, de mirosul minelor de creion și coperte, de romanele citite în adolescență frumos aliniate în bibliotecă și de bătrânul urs de pluș de pe noptieră. Se refugiase unde putuse.

Când apăru la micul dejun, Sam o luă în brațe, ceea ce nu mai făcuse de o grămadă de ani, și o strânse tare. Îi simți inima bătând lângă a lui și fu atât de emoționat, încât lăsă să-i scape cu voce tare cuvintele care i se învârteau prin minte.

— Sunt mândru de tine, să știi. De ceea ce ai făcut pentru Virgile. De felul în care l-ai susținut. Și l-ai iubit.

Apoi vocea i se sugrumă și nu mai putu continua.

Alice ieși din baie, scuturându-și cu o mână părul încă ud, halatul lejer lăsând să i se vadă o parte din umăr. Probabil nu se demachiase în ajun, așa că fardul verde îi lăsase o urmă sub ochi. Veni s-o sărute pe Marianne. Nu pronunță niciun cuvânt, mulțumindu-se să-i mângâie părul. Mirosul de gel de duș cu iasomie invadase camera.

*

Ca să alunge energiile negative, Alice aprinse câteva lumânări, puse un disc în surdină — Summertime, Janis Joplin — și făcu clătite. Adăugă rondele de banană deasupra, presără puțină nucă de cocos pe ele și le aduse la masă, împreună cu un ceainic aburind. Se așeză lângă fiica ei și turnă ceai.

— Voiam să-ți spun ceva, începu ea, dar vocea îi sună răgușită.

Se adună, calmează-te, încercând să articuleze cât de bine putea.

— Cu Sam — cu tatăl tău — am discutat mult. Despre ceea ce ați fi vrut să faceți, tu și Virgile. Ca urmare: te vom ajuta cât vom putea. Poți să contezi pe noi.

Marianne își înmuie vârful degetului în fulgii de cocos, apoi îl băgă în gură, cu privirea dusă. Dacă ar fi știut ce chin urma să-i fie viața… Oare putem decide ceva la un moment dat? Putem alege ceea ce ni se întâmplă — viața pe care o s-o avem?

Să vezi cum lumea ta se prăbușește — înțelesese puțin ce înseamnă asta din experiența cu spitalul, cu boala și chimioterapia, dar la morgă fusese cu totul altceva. Își amintise cuvintele astea, trebuie să vezi moartea pentru a înțelege, pentru a-ți da seama cu adevărat, pentru a intra în doliu — în timp ce altele spuneau, în cazuri de felul ăsta, fiecare face ce simte, ce poate — dar nu știa de ce le alesese pe primele, se forțase chiar să le facă să prindă viață. Își lipise buzele de fruntea lui. Doamne, cât regretase acel gest, să sărute acea piele tare și rece ca piatra, abia scoasă din camera frigorifică, cu ce o ajutase oare, mai era Virgile acolo, înăuntru?

Virgile al ei. Unicul. Poetul. Dispărutul. De câte ori încercase apoi să-l sune? Câte mesaje îi trimisese, doar să se asigure că nu va primi niciun răspuns? Și apoi, la morgă, acea frază pe care i-o șoptise la ureche, foarte încet: dacă nu va fi al tău, nu voi face niciodată un copil. O frază care se dizolvase apoi în aer, ca să se formeze din nou câteva secunde mai târziu, lovind-o în plină figură, ca un bumerang. Da, asta e, gândise ea. Nu va face un copil cu altcineva.

Virgile care nu mai respiră. Virgile care nu mai râde. Care zace în sertarul lui îngust de la morgă.

Făcu un pas în spate, strânse în mână flaconul de Lexomil — câte pe zi, oare?

Puțin mai târziu, la o coadă la supermarket, zăbovi lângă un bebeluș care dormea în cărucior, în fața ei, cu capul pe o parte, complet relaxat, cu niște urme de varicelă pe mânuțe și în partea de sus a frunții. Apoi zări un altul, puțin mai departe, care bătea din picior pentru o pungă de bomboane. Se uită

apoi la cărucioarele încărcate cu scutece, carne tocată, biscuiți pentru gustare — toată acea viață de familie obișnuită. În al ei, cereale și o sticlă de lapte, gel de duș pentru toată familia, un bax de bere și un pui mare, la rotisor. Mai ales fără mâncare semipreparată. Nimic în porții pentru o singură persoană. Nimic care să-i trădeze singurătatea — monstruoasă, odioasă, hidoasă.

Viața ei semăna cu o grădină devastată, distrusă de furtună. Copaci trăsniți. Straturi de flori distruse. Nu mai rămăseseră decât tulpinile calcinate, resturi de crengi și pământ răscolit. Chiar dacă știi că totul o să crească din nou — în mod diferit. Sub altă formă. Cu alte plante, alte culori, alte soiuri. Cum va crește oare grădina ei interioară? Ce parte din ea mai era vie?

Pentru a rezista, Marianne se concentra asupra sarcinilor cotidiene, a aspectelor concrete. Făcea ordine în apartament și spăla rufele strânse în coș, organiza înmormântarea și contacta persoanele apropiate și mai puțin apropiate, încercând să nu uite pe nimeni. Nu-și mai punea întrebări, nu mai analiza nimic. Rațiunea îi părăsise creierul. Și se gândea iar și iar la Virgile care, în zilele de dinaintea morții, nu avusese decât un singur lucru pe buze:

— Vreau să recuperezi gameții. Vreau să facem acea inseminare artificială și să rămâi însărcinată, orice s-ar întâmpla.

De multe ori începuse să plângă și apoi se enervase, oprește-te, taci, ești nebun, iar Virgile îi ștersese lacrimile cu degetul mare și adăugase:

— Trebuie s-o faci, Marianne. Pentru că aș vrea să mai trăiesc puțin. Cu tine.

Primul rând rămăsese liber. Nimeni nu îndrăznise să se așeze, chiar dacă biserica era plină ochi. Un furnicar de lume, tineri și mai puțin tineri, purtând culori deschise și cu ochii roșii de plâns. În aer plutea miros de tămâie și flori proaspăt tăiate, iar din vitraliile colorate madonele cu mâini împreunate priveau implorator.

Marianne stătea în al doilea rând, cu Alice și Sam de o parte și de cealaltă. În timp ce lumea continua să vină, așezându-se pe margini, se întoarse de mai multe ori. Îi zări pe Olive și Kamel. Lucie și prietenul ei. Apoi Tom, Andy, William, Benoît și alții pe care nu-i cunoștea. Părea că din clipă în clipă se aștepta să-l vadă apărând, Virgile al ei, într-un frumos costum deschis la culoare, cu pălărie de paie asortată, croindu-și drum prin mulțime — lăsați-mă să trec, mă scuzați, am întârziat!

Lui Marianne îi era greu să rămână nemișcată. Simțea furnicături în tălpi, iar în stomac ceva ca un început de râs nervos. Avea impresia că era atât de prost îmbrăcată, cu taiorul prea țeapăn și pantalonii prea strâmți — și acea tristețe mult prea mare pentru ea.

*

Cei patru angajați de la pompe funebre intrară în biserică, cu sicriul lui Virgile pe umeri. Aveau părul tuns scurt și bine pieptănat, brațele solide și unghiile tăiate. La trecerea sicriului, lumea își trase nasul, fiecare împăturindu-și amintirea preferată despre Virgile ca pe o bucățică de hârtie prețioasă. Fiecare se temea că într-o zi îi va veni rândul, că va sta întins într-o cutie de stejar de culoare deschisă.

Sicriul fu așezat în fața altarului. Lângă el era o fotografie a lui Virgile așezată pe un șevalet de lemn. El, stând sub o magnolie, fumând o țigară, cu privirea spre cer — o fotografie făcută la Varengeville-sur-Mer, cu ani în urmă.

Se spuseră câteva rugăciuni. Alice citi un text de Patti Smith. Prietenii se succedară pentru a rosti câteva cuvinte pline de emoție. Marianne ezită până în ultimul moment, apoi păstră scrisoarea împăturită în buzunarul de la pantaloni — doar cum simt, cum pot.

În timpul ceremoniei, familia Lifar rămase tăcută. Niciunul dintre ei nu ținu niciun discurs, trecură doar unul după altul prin fața sicriului. Tatăl își făcu cruce. Mama își înăbuși un hohot în mâneca hainei. Urmară cele două surori, cu batista la nas. Niciunul dintre ei nu-l mai revăzuse pe Virgile. Ajunseseră prea târziu.

Când ieși din biserică, Marianne văzu un stol de grauri pe cer; zburau în cadență perfectă, formând un nor ce se întindea, se umfla, se aplatiza, asemenea unei forme fără contururi de Dali. Poate că Virgile era printre ei. Ziua o să-l vadă zburând spre zona rurală ca să ciugulească omizi, cireșe și bucăți de mere, pentru ca seara să se întoarcă la adăpostul orașului, strecurându-se sub un acoperiș și încălzindu-se la lumina marilor magazine. Așa. Acolo. Foarte aproape de ea.

Florence ajunse la cafeneaua Francœur cu mai mult de un sfert de oră înainte și se așeză la o masă lângă fereastră. Își deschise cartea, citi de mai multe ori aceeași frază și sfârși prin a o închide la loc, incapabilă să se concentreze. În jur, lumea pălăvrăgea și râdea, se auzea cafetiera zumzăind, ceștile se ciocneau, iar chelnerii se apostrofau, cerând nota pentru masa doi, POS-ul pentru zece și totul i se păru străin și îndepărtat. Zgomotul cotidianului. Ceru un pahar cu apă, da, cu o cafea, mulțumesc, sau poate invers, și înghiți al doilea Clorazepat pe ziua aceea. Își puse mâinile pe masă. De ce trebuia ca acel gol să fie atât de prezent, ca moartea să dea târcoale mereu ca un corb bătrân? De ce medicina nu era capabilă să salveze? Cei doi nici măcar nu avuseseră timp să aibă un copil împreună. Și se iubeau la nebunie, totuși, asta sărea în ochi de la depărtare. Aveau toată viața înainte. Cum va putea tânăra aceea să suporte? Ce va face cu acea prăpastie căscată în fața ei în mijlocul drumului? Dar cu singurătatea? Florence știa prea bine în ce fel o salvaseră copiii. Își amintea trupușoarele lor calde lipite de ea, respirația mirosind a lapte de mamă, catifelat și dulce, și zâmbetele cu gingii roz, fără dinți, sau felul în care se întindeau cu atâta forță încât le tremurau mânuțele. Și apoi toată acea viață ce se ordonase în jurul lor, pentru ei, ani întregi.

Marianne intră în cafenea și o zări imediat. Îi făcu un mic semn cu mâna și se îndreptă spre ea. Se ținea foarte dreaptă, cu părul ridicat în coc. Nu părea nici strivită, nici distrusă. Se sărutară pe obraji, apoi Florence o strânse în brațe. Marianne își sprijini o clipă obrazul de umărul ei; o clipă în care zgomotul din jur se îndepărtă și respirațiile lor se sincronizară.

— Ce faci? întrebă Florence desprinzându-se și așezându-se la loc.

Marianne simți cum i se umezesc ochii. Trase scaunul și se forță să zâmbească.

— Bine.

Florence comandă două pahare de vin și întreținu conversația. Se limită la chestii concrete, se interesă dacă are nevoie de ceva de cumpărat, ori dacă poate s-o ajute cu hârțogăria administrativă, cu vreo rețetă ori cu un număr al unui psiholog.

Marianne îi mulțumi și promise că va apela la ea la nevoie. Îi vorbi de asemenea despre întâlnirea pe care o avea cu avocatul Lardet. Un tip OK, foarte competent în meseria lui — dreptul medical și specialist în bioetică.

— Îl cunoașteți?

Florence dădu din cap că nu. Marianne continuă. Ignace Lardet acceptase să se ocupe de dosar. O asigurase de toată competența sa și de faptul că aveau șanse, dar nu-i ascunsese că victoria era departe de a fi evidentă.

— Ne bazăm pe Convenția Europeană asupra Drepturilor Omului, îi explicase el, dar trebuie totuși să vă pregătiți pentru cazul în care vi se va refuza restituirea gameților. Deoarece, știți, cred, inseminarea post-mortem este interzisă în Franța.

Marianne ridică paharul de vin din fața ei. Îl duse la buze, dar îl lăsă jos fără să fi băut din el.

— Vreau să știu un lucru, zise ea, privind-o pe Florence drept în ochi. Dacă asta n-o să meargă, mai există vreo posibilitate să...?

Florence fu luată prin surprindere. Înțelese imediat. Se strădui să-i susțină privirea, dar nu prea reuși.

— Cred că nu trebuie să ne pierdem speranța, răspunse ea în cele din urmă. Aparent, aveți un avocat bun. Și apoi, epoca în care trăim pare favorabilă schimbărilor din societate, nu?

Marianne dădu din cap. Să nu ne pierdem speranța, da. Învârti între degete piciorul paharului, luă o înghițitură, apoi adăugă:

— Dar dacă n-o să meargă, știm oricum unde se află gameții lui Virgile.

Avocatul Lardet se dedică trup și suflet cazului. Era un om de încredere, onest și muncitor, cu un apetit clar pentru provocări. Își începea ziua la șapte, la sala de sport, alergând nouă kilometri pe un covor de cauciuc — anii și viața sedentară făceau kilogramele astea să se adune prea ușor —, apoi se punea pe treabă la cabinet, uneori avea întâlniri pe teren, alteori pleda la tribunal. Nu avea nici nevastă, nici copii. Doar clienți și o mamă în vârstă, pe la care trecea aproape în fiecare zi, după serviciu.

El și Marianne se înțeleseseră foarte bine încă de la început. Ei îi plăceau devotamentul și meticulozitatea lui, modul perfecționist de a aborda lucrurile, iar el era impresionat de temperamentul ei războinic — o războinică în numele iubirii, gândea el —, dar și de felul în care ea își ținea capul și de pistruii adorabili.

Adesea luau prânzul împreună în cartierul Batignolles, la doi pași de cabinetul lui și discutau despre cum avansau lucrurile — printre altele, și despre o văduvă care obținuse gameții soțului ei defunct sau alta, a cărei cerere fusese respinsă —, dar mai aveau și alte subiecte, de pildă amintiri din copilărie, ori din vacanțe, iar ea începuse să-i spună pe nume.

Marianne alterna stările de exaltare, convinsă că va câștiga, pentru că va pune atâta energie în joc, încât nu o vor refuza — cu ce drept ar fi făcut-o? — cu momente în care se simțea total descurajată, demotivată până la a nu se mai putea ridica dimineața din pat, având impresia că se luptă cu morile de vânt. În acele momente nu se putea abține să nu-l asalteze pe avocat cu tot felul de întrebări.

— Spune-mi sincer, Ignace: care e probabilitatea să câștigăm și să-mi restituie gameții lui Virgile? Crezi că facem toate astea degeaba?

— Fac tot ce pot pentru a avea câștig de cauză, o asigura el. Important e să nu vă pierdeți cu firea.

Atunci ea deschidea meniul, închizându-l la loc aproape imediat, ai dreptate, să nu mă pierd cu firea, să lupt neobosit și, în mijlocul gălăgiei din braserie, comanda singurul lucru pe care-l mai putea mânca, pentru că-i amintea de serile cu Virgile.

— O salată César, vă rog. Cu multe crutoane.

Ignace Lardet parcurgea rapid meniul pe care îl știa pe dinafară, apoi îi spunea chelnerului:

— Același lucru, dar fără crutoane sau sos César. Doar cu puțin oțet balsamic.

Un prieten ziarist o contactase pe Marianne ca să scrie un articol despre ea. La început refuzase, nu era genul care să-și spele rufele în public, dar Ignace Lardet îi sugerase să se mai gândească, articolul putea genera o mișcare favorabilă din partea opiniei publice, factor care nu trebuia neglijat. Cam fără tragere de inimă, Marianne îl sunase pe tip și stabiliseră o întâlnire. La ea acasă. Din fericire, omul abordase subiectul și pusese întrebările cu delicatețe. Articolul era riguros structurat și bine scris. Și, cum se întâmplă de obicei în cazul unui subiect de interes, o sunaseră și alți ziariști și se scriseseră și alte articole. Toți abordau latura etică a inseminării post-mortem, vorbeau despre legislația europeană, evoluția structurilor familiale și provocările legate de paternitate, dar mai ales despre povestea ei cu Virgile. Despre dragostea lor nebună. Ieșită din comun. Apoi despre voința și curajul ei. Portretul unei femei frumoase. Avea și un spațiu alocat pe France 2 la știrile de la ora 20:00.

Trecură mai multe săptămâni, până când lumea se cam plictisi de subiect și veni iarna. Într-o seară, cerul se acoperi cu nori groși și întunecați și temperatura scăzu brusc. Lumea se grăbi spre casă, lămpile stradale înghețară și mașinile dispărură. Coșurile fumegau ca niciodată. În acea seară, n-a fost nevoie decât de câteva ore pentru ca orașul să se trezească învelit în zăpadă și în liniște.

Florence ieși prima din restaurant și Baptiste o urmă, închizând ușa după ei. Ajunși afară, se grăbiră să-și încheie paltoanele, să-și pună mănușile și căciulile și să-și lovească mâinile una de alta pentru a se încălzi.

— Ce frig e, zise Florence. Ce bine că n-avem mult de mers.

Respirația i se prefăcea în aburi. Nu mai fusese atât de frig de mulți ani. Baptiste îi frecționă spatele cu afecțiune și amândoi izbucniră în râs.

— Ce seară frumoasă am petrecut, restaurantul ăsta e minunat.

Whisky-ul limpede și strălucitor le dăduse o dispoziție bună, erau veseli, relaxați și fericiți că sunt împreună. În timp ce urcau pe bulevardul Clichy, Baptiste o luă de braț și Florence se strânse lângă el. Soțul ei o sărută în colțul gurii, chiar acolo unde anii îi desenaseră un rid discret. Lui acest detaliu i se părea fermecător și teribil de emoționant. Câte putem citi pe o față ridată, bucurii, tristeți, oboseală, tot ce se imprimă acolo de-a lungul anilor și nu putem ascunde — când îmbătrânim, spunea el adesea, nu mai putem minți în legătură cu ceea ce suntem, ne stă scris pe față.

Era aproape miezul nopții. Florence și Baptiste trecură pe lângă un cuplu cu un cărucior în care se afla un bebeluș înfofolit în păturică; i se mai vedeau doar ochișorii mari și speriați. Nu căsca, nu plângea, avea doar o privire fixă ca de drogat. Femeia se grăbea cu ambele mâini pe bara căruciorului, corpul aplecat înainte și o țigară în colțul gurii. Uneori îi spunea ceva bărbatului și atunci țigara se bălăbănea în sus și-n jos, apoi rămânea din nou nemișcată, când femeia trăgea cu sete din ea. Bărbatul mergea în urma ei, clătinându-se ușor și repetând cu voce stinsă:

— Jessi, mergi prea repede. Flăcăul e bine, la căldură.

Cu câteva zile în urmă, o sunase Marianne.

— N-a mers, o anunțase ea cu o voce surprinzător de calmă. Consiliul de Stat mi-a respins cererea.

Florence o ascultase enumerând argumentele celor care motivaseră decizia și înțelesese, desigur — nu este recomandat să ajutăm în mod deliberat la nașterea unui orfan de tată, se specifica, trebuie evitat de asemenea ca nou-născutul să devină un substitut al celui decedat —, dar în același timp nu putuse să nu-și spună că era o chestie revoltătoare. Era posibil să i se refuze acest drept și în orice altă țară, în Spania sau Belgia, de exemplu.

— N-o să-mi dea gameții lui Virgile, adăugase Marianne, o să-i distrugă. Peste puțină vreme, după câte am înțeles.

Florence nu răspunsese, dar în acel moment simțise că amețește, ca și cum dintr-odată rațiunea ar fi părăsit-o, ca și cum din acel moment nu mai avea niciun fel de control asupra întregii povești.

— Ești bine, Flo? întrebă Baptiste. Nu mai spui nimic.

Aproape ajunseseră acasă, mergând în continuare braț la braț. Jessi, bebelușul și tatăl afumat rămăseseră în urmă. Florence încetini și se strânse lângă Baptiste.

— Am sunat-o pe Monique, mărturisi ea. Mă întâlnesc mâine cu ea la Port-Royal.

Baptiste se opri și se întoarse spre ea.

— Cum adică, ai sunat-o pe Monique? Ești nebună sau ce? Doar am vorbit ieri despre asta, te poate costa slujba de la spital. Și probabil dreptul de a profesa medicina.

E drept că avuseseră această discuție în ajun și se certaseră până noaptea târziu. Totuși se împăcaseră înainte de culcare, căzând de acord că era mai bine să nu se bage. Și atunci de ce ea revenea asupra deciziei?

— Dar de ce, Flo? Ce te-a apucat?

Florence nu spunea nimic. Stătea în fața lui cu amândouă mâinile în buzunare și capul între umeri. Înghețată. Baptiste o fixă un moment, părând să aștepte continuarea, dar Florence îi pronunță doar prenumele, Baptiste, ascultă, cu

aerul aceluia care anunță o veste greu de digerat. El își mușcă buzele și bărbia începu să-i tremure ușor, ca atunci când era foarte emoționat. O cunoștea așa de bine. Știa că va merge până la capăt, dacă luase acea decizie.

Florence vru să-i ia mâna, încearcă măcar să înțelegi, te rog, dar Baptiste și-o trase cu un gest brusc.

— Nu, lasă-mă, Flo. Eu mă duc acasă.

Pașii lui răsunară pe trotuar până departe, astfel încât Florence avu impresia că nu se mai auzea nimic altceva pe lume. Un scuter trecu în viteză, iar pilotul și pasagerul său bălmăjiră niște urale de alcoolici. Un cuplu se grăbea spre intrarea la metrou, împărțind o țigară. Mai era și un tip care făcea jogging în pantaloni scurți și maiou, ce nebun. Florence rămăsese complet descumpănită de ceea ce tocmai se întâmplase. Își trase fularul peste nas și suflă înăuntru pentru a se încălzi. Era cea mai friguroasă noapte a anului.

Ajunsă în casele oamenilor, ochii mei vor fi orbi, limba mea va tăinui secretele care mi se vor încredința. De când depusese jurământul la Facultatea de Medicină din Amiens în 1994, Monique Rozan își recita adesea în minte aceste cuvinte ale lui Hipocrate. Avea o integritate morală și o onestitate pe care le aplicase fără efort în practica medicală.

Când închise telefonul, se gândi la tatăl ei și la tot ce făcuse Florence pentru el. În urmă cu niște ani. Acesta suferea de o boală degenerativă incurabilă — maladia Charcot — și putuse să moară în casa lui, înconjurat de cei dragi, împăcat cu sine și cu viața pe care o avusese. Scăpase de scaunul cu rotile, de escare, de dificultăți de vorbire, dinți căzuți și gură ce mirosea a moarte. Florence Marchand fusese alături de el până în ultima clipă, ajutându-l să moară în pace. Dăduse dovadă de o umanitate ieșită din comun, asumându-și riscuri mari. Asta nu se uită. Evident că nici Monique Rozan n-o făcuse. Și știuse mereu că va veni vremea să-i întoarcă favoarea.

*

Florence o sunase pe Monique în pauza de masă. Trebuiau să se vadă.

— Da, e urgent, spusese ea. Pentru un pacient. Mă rog, nu chiar, o să-ți explic. Ești liberă azi?

Monique Rozan era ginecolog la Port-Royal și se ocupa cu precădere de fertilizări in vitro; așadar, era bine cunoscută la sediul CECOS din Cochin, unde erau conservați gameții lui Virgile Lifar. Își dădură întâlnire pe seară la cafeneaua Bullier, la intersecția bulevardelor Montparnasse și Port-Royal. De pe terasa cafenelei se vedea Observatorul, cu impresionanta lui cupolă și galaxiile îndepărtate, vizibile prin lunete. Monique ceru un ceai Lapsang Souchong. Florence, jenându-se să comande un pahar de vin singură, comandă un Perrier.

— Lămâie? Gheață? întrebă chelnerul.

— Da, amândouă, mulțumesc.

Apoi, trecu direct la subiect. Moartea lui Virgile, gameții conservați la CECOS și Marianne. Proiectul ei de inseminare și justiția care se punea de-a curmezișul. Da, îi cerea o nebunie. Să depășească limitele. Să facă ceva ilegal. Florence, pe de altă parte, nu ezitase niciun moment când fusese vorba să-i ajute tatăl.

— Îți amintești?

— Bineînțeles că-mi amintesc.

De fapt, în capul ei se amestecau amintirea tatălui, atât de frumos chiar și în ziua morții, gesturile pe care le făcuse Florence, considerația de care dăduse dovadă, privirea ei caldă și cinstită, felul în care își așezase mâna peste a tatălui ei în momentul fatidic — felul în care această femeie (mamă de familie) își lăsase la o parte interesele personale pentru un bine pe care, probabil, ea îl considerase superior? Altfel ce anume o putuse împinge s-o ajute, să se pună în pericol?

Ceaiul îi arse gâtul lui Monique. Avea gust de foc de șemineu și ace de pin. În timp ce stătea cu nasul în ceașcă, un alt fragment din jurământul lui Hipocrate veni să se amestece cu vaporii de ceai, încețoșându-i gândurile — limba mea va tăinui secretele care mi se vor încredința și poziția mea nu va ajuta la încălcarea moralei sau la înlesnirea crimei. Dar ea încălcase deja aceste principii. Chiar și acceptând această întâlnire cu Florence. Își termină ceaiul, se ridică și își puse fularul croșetat, cu ochiuri mari.

— Ne vedem în curând, zise ea. Sărută-l pe Baptiste din partea mea.

Monique Rozan avea 54 de ani. Făcuse un calcul rapid în cap, încă treisprezece ani până la pensie. Și mult, și puțin. Nu înțelegea exact ce se întâmplă, toate i se amestecau în cap, dar pașii ei nu ezitau — bulevardul Observatorului, la semafor zgomotul scuterului pufăind și trosnind, grăbește-te, treci prin fața maternității Port-Royal, mai mergi puțin; cunoștea pe toată lumea la CECOS, avea cheile, știa codurile. Florence îi ceruse să recupereze

gameții pacientului Lifar Virgile și, chiar dacă asta era împotriva principiilor sale, a majorității principiilor sale, cel puțin, urma s-o facă.

Marianne stătea în spate. Florence conducea și Tatiana era în dreapta ei, ținând pe genunchi o pisicuță neagră cu ochii de un verde-smarald.

— Cum îl cheamă? întrebă Florence. Tot ca pe unul dintre foștii tăi?

Motanul mieună și se frecă de pieptul Tatianei.

— Ha, ha, nicidecum, răspunse ea. Pe ăsta îl cheamă Stromae. Aceeași frumusețe, aceeași fragilitate. I se potrivește, nu?

Își pusese ochelari mari, fumurii și își legase pe cap o eșarfă de mătase ca Susan Sarandon în Thelma și Louise și în vreme ce peisajul trecea cu repeziciune pe lângă ele, bătea cu degetele în pachetul de țigări de pe bord. De când adoptase pisica, reîncepuse să fumeze ca o apucată.

Întoarse butonul radioului și se enervă, sst, sst, ne-am săturat de bla bla-uri, vrem muzică. Căută și, cum nu găsi nimic acceptabil, deschise torpedoul și răsfoi discurile.

— Da, asta e perfectă pentru noi! zise ea agitând unul în aer.

Puse discul, dădu volumul mai tare și vocea răgușită a lui Marianne Faithfull răsună în mașină, lărgind dintr-odată spațiul. The morning sun touched lightly on the eyes of Lucy Jordan/ in a white surburban bedroom/ in a white surburban town. Nicio mașină, doar câteva tiruri greoaie și prăfuite, transportând echipamente electronice, păsări de curte moarte, lalele ori lăzi cu citrice.

— Eu mă identific perfect cu ea, adăugă Tatiana.

— Cu cine? întrebă Florence.

— Păi, cu fata asta, Lucy Jordan. Ascultă ce spune acolo.

Dădu sonorul și mai tare.

— She could clean the house for hours/ or rearrange the flowers/ or run naked through the shady steet/ screaming all the way: ar fi fost în stare să

facă curățenie ziua întreagă, să schimbe apa florilor, dar și să fugă goală-n stradă, urlând îngrozitor. Genial. Îmi place la nebunie.

Se întoarse spre Marianne, adăugând:

— Nu ești de acord cu mine?

— Ba da, sigur, răspunse aceasta.

Și, în timp ce Tatiana continua să fredoneze, își sprijini fruntea de geam, visând cu ochii deschiși o vreme și privind peisajul.

Florence apăsă mai tare pe accelerație, depășind tirul greoi care o scotea din sărite de kilometri întregi. Se gândi la mama ei, Suzanne Marchand. Nebunia e ereditară, după câte se spune. Florence făcuse totul ca să inducă în eroare dușmanul. Își făurise o viață la fel de organizată ca un protocol medical. Îi plăcea să-și vadă casa curată și ordonată, iubea cearșafurile ce miroseau a proaspăt spălat, chiuvetele strălucitoare, hainele călcate. Era felul ei de a păstra echilibrul. Își dorea flori care să nu se ofilească, pacienți sănătoși, un frigider mereu curat, vacanțe programate cu șase luni înainte și copiii lângă ea. Să țină în frâu ceea ce se putea. Să-și păstreze controlul asupra propriei vieți. Să nu iasă din tipar.

Totuși, în prezent mergea cu peste o sută patruzeci de kilometri la oră pe acea autostradă cu Marianne și Tatiana lângă ea și nu știa unde aveau să ducă toate acestea, dar trebuie spus că într-un fel se bucura. Probabil că totuși sunt puțin țicnită, gândi ea, depășind o rulotă rablagită. Ea care dădea atâta importanță familiei — familiei sale — era pe cale să riște o grămadă pentru această femeie, Marianne, pe care de-abia o cunoștea. Pentru ca această femeie să poată face un copil. Ca și cum demonii trecutului sfârșiseră prin a o ajunge din urmă. În pofida a tot ce făcuse pentru a-i îngropa foarte adânc.

Aruncă o privire la vitezometru și încetini, dar nu mult, pentru că avea senzația că viteza elibera ceva din ea, o elibera — a naibii manie de a avea totul sub control. Își aminti atunci extravaganțele mamei sale, lipsa de respect, libertatea ei. Oftă. De ce nenorocita de tristețe, lacomă și tenace, de

nesuportat, ștersese toate celelalte amintiri?

Semnaliză și făcu dreapta spre popas.

— Ne oprim puțin? zise ea. Trebuie să merg la toaletă, voi nu?

— Ba da, răspunse Tatiana, care mângâia gâtul pisicii. Ești bine, acolo în spate? Nu mai spui nimic.

Zâmbi și dădu muzica mai încet. Marianne ațipise, cu fruntea rezemată de geamul rece.

— Nici picior de om, remarcă ea. Genial.

Trânti portiera, făcu câțiva pași prin parcarea pustie ca să se dezmorțească și fu instantaneu lovită de vântul înghețat.

— Ți-ai ales cel mai bun weekend, îi zise lui Florence. Ce frig, Doamne!

Florence o trezi pe Marianne cu blândețe și ieșiră și ele, învelindu-se în fulare. Se grăbiră să ajungă în benzinărie, la căldură. Tânărul de la casă nu le băgă în seamă, absorbit de telefonul mobil.

— Sper că aveți o cafea bună, zise Tatiana ca să-i atragă atenția.

Acesta ridică o privire tâmpă și cu un semn din cap indică un automat din colțul magazinului.

— Dar nu puteți lua decât simplă, zise el. Nu mai e lapte.

Tatiana clipi de câteva ori spre el ridicând degetul mare, luă câte un espresso pentru fiecare și toate trei se așezară la tejghea în fața ferestrei, cu paharele aburinde. Afară, vântul înghețat ridica în aer ambalaje aruncate și câteva frunze moarte. Pompele de benzină păreau nefuncționale. Ca și cum stația ar fi fost părăsită.

— Știi că n-am mai pus piciorul în casă de când am aruncat cenușa lui Yves-Claude? zise Tatiana visătoare. Mi se pare ciudat să mă întorc acolo.

— Bine că nu o faci singură, răspunse Florence, punându-i o mână pe genunchi.

Tatiana luă pliculețul de zahăr golit și-l scutură pe limbă, lăsând cristalele dulci să se topească încet.

— Da, e bine că veți fi și voi acolo.

Ajunseră în Perros-Guirec după-amiaza. Casa veche a familiei părea să le aștepte. Când Florence opri, se mai auzi câteva secunde torsul motorului — apoi liniște. Doar aburul respirației lor plutind înăuntrul mașinii. Tatiana deschise portiera și-i dădu drumul lui Stromae pe jos. Acesta o șterse imediat.

— Hello, tuturor, spuse ea în trecere, apoi se îndreptă spre bătrânul prun din fundul grădinii.

Respiră parfumul uscat al iernii. Mirosea a lemn ars și a alge uscate. Marea era la reflux. Puse mâna pe trunchiul prunului și rămase așa o vreme, încercând să se reculeagă. Stromae explora grădina într-un du-te-vino surescitat, dezorientat. Tatiana își aprinse o țigară, chemând pisica.

— Vino aici, Stromae! Vreau să-ți arăt ceva.

Se ghemui și șterse praful de pe piatra pe care o pusese acolo pentru a marca locul.

La cină, se răsfățară cu homari și creveți dolofani. Tatiana îi cumpărase de la un amic din vecini, pescar în timpul liber.

— Homarii îi pun la congelat ca să-i anesteziez înainte de gătit, zise ea. Nu pot să-i suport altfel.

Scoase apoi sticla de șampanie pe care o ținuse la rece și puse în locul ei homarii.

— Nu, Flo? Chestia cu anestezia la frig e o idee bună?

Fără să aștepte răspunsul, desfăcu sticla și umplu ochi trei pahare.

— Bun, îi dăm drumul, fetelor? Eu una încep să mă deshidratez.

Florence luă paharele, îi întinse unul lui Marianne și ciocniră toate trei.

— Pentru Virgile și pentru noi.

Tatiana puse în șemineu niște lemne și hârtie și le aprinse, apoi se așezară în fața focului cu paharele de șampanie în mână. Niciuna nu prea avea chef de vorbă. Se mulțumiră să privească lemnele ce trosneau și se răsuceau, în timp ce flăcările prindeau putere.

După cină, înfofolite în paltoane și fulare groase, merseră în grădină și se așezară pe șezlongurile stricate. Cerul era plin de stele. Sticla de rom de culoarea ambrei se evaporă și ea destul de repede, fără îndoială pentru a menține temperatura corporală la un nivel decent. Tatiana căută de mai multe ori Ursa Mare, apoi Casiopeea și Orion, dar nu văzu absolut nimic. Era în ceață.

— Cred că m-am îmbătat, fetelor, zise ea într-un final, mă duc să mă culc.

Florence se ridică s-o sărute, noapte bună, draga mea, vise plăcute, apoi se așeză lângă Marianne. Aceasta nu spunea nimic, dar neliniștea ei era palpabilă.

— O să fie bine, spuse Florence. Nu trebuie să-ți faci griji.

Marianne se smiorcăi, ștergându-și nasul cu dosul palmei. Florence o îmbrățișă și îi mângâie ușor obrazul. Apoi își lipi buzele de fruntea ei. Mirosea a rom și a piele moale, a foc de lemne în păr; avea impresia că simțeau același lucru. În ciuda frigului, rămaseră mult timp afară, așa, îmbrăţișate. Timpul trecea ușor, fără zgomot. Se auzeau doar gâzele agitându-se prin tufișuri și mugetul mării în depărtare. Văzură mai multe stele căzătoare traversând bolta, lăsând în urmă o dâră incandescentă și de fiecare

dată își puseră aceeași dorință. Virgile era peste tot. În fiecare părticică de cer, în fiecare scânteiere de stea, adiere de vânt ori rază de lună.

Marianne s-a trezit înainte de răsărit, la ora la care contururile lumii sunt încă gri și imprecise. A dormit iepurește, singură în așternuturile reci și umede, trezindu-se des — ceva scârțâie, vântul bate în ferestre, mirosul de casă veche, liniștea asurzitoare a satului. Chiciura a desenat pe geamuri motive delicate. Aude câteva păsări țopăind spre căsuța cu hrană, lovind cu ciocul în recipientul de metal, apoi luându-și zborul cu un fâlfâit scurt de aripi. De jur împrejur satul e înghețat, cufundat încă în ceața dimineții. Doar câțiva nori cumulus, suspendați pe ici pe colo, albi, ca de spumă, semănând cu niște grămezi de frișcă.

Florence e deja în bucătărie, preparând micul dejun — slănină prăjită, ouă jumări și pâine prăjită, cu unt. Pune cafetiera pe masă și zâmbește când o vede pe Marianne.

— Ai dormit prost? întreabă ea. Uite, servește-te. Cafeaua e caldă.

Marianne se așază la masa mare, de familie și-și toarnă o ceașcă, frigându-și ușor limba.

— Tatiana nu e aici? întreabă ea, în timp ce Florence îi întinde o farfurie cu ouă și slănină.

— E în vecini, la ferma de lângă noi. Se naște un vițel, așa că dă o mână de ajutor.

Marianne duce din nou ceașca de cafea la buze, iar Florence observă toată grația pe care o răspândește tânăra — privirea luminoasă, pistruii fini, parcă pictați și buzele de culoarea zmeurei, protejate de frig cu un balsam transparent. Are la gât o bijuterie foarte veche — un oval purpuriu, înconjurat de mici rubine — care îi dă un aer atemporal.

Puțin mai târziu, pe când soarele s-a ridicat de tot, Florence o întreabă pe Marianne dacă e pregătită. Câțiva tăciuni aproape stinși clipesc încă în șemineu. Da. Sunt gata. Putem începe.

Florence își dezinfectează mâinile, apoi scoate tubul din congelator și cateterul din ambalajul steril. Marianne e întinsă pe vechea canapea din salon și se gândește la toți cei care au stat pe ea visând cu ochii deschiși, punând țara la cale, trăgând un pui de somn; se gândește la copiii familiei care probabil au sărit pe ea, făcând să-i scârțâie arcurile. Se gândește, evident, și la Virgile. Din care se pregătește să poarte în ea altceva decât moartea și amintirile. Închide ochii, inspiră profund și se roagă la toți zeii și la toate vrăjitoarele pământului ca să reușească.

În același moment, Florence îi pune o mână pe burtă. Introduce cateterul foarte încet. Apoi o liniștește — gata, am terminat.

La ferma din vecini, Joseph, țăranul bătrân cu mâini aspre și bătătorite a adus sfoară și un bidon mare de ulei de măsline. Vaca maro-roșcat, cu cele 625 de kilograme și cu durerea care o macină, de-abia respiră. Nu poate să fete. Vițelul e prins înăuntru. Vârfurile micilor copite se văd foarte bine, dar rămân așa, adunate ca într-un buchet, absolut nemișcate. Joseph își unge antebrațul cu ulei de măsline și-l introduce în interior. Scotocește, încercând să scoată vițelul, dar cum acesta nu mișcă, îi leagă picioarele cu sfoară și trage. La început foarte încet, apoi din ce în ce mai ferm. Cu fruntea îmbrobodită de sudoare, se întoarce spre Tatiana și țipă, poți să mă ajuți, Titou, nu reușesc și amândoi încep să tragă în același timp, cu forță. După mai multe tentative, reușesc în sfârșit să extragă vițelul și Joseph îl trage doi sau trei metri mai încolo pentru a-l îndepărta de mama lui, pentru ca apoi să-i toarne o găleată de apă pe cap. Vițelușul, murdar și zbârcit, tresare. Joseph îi flutură o mână de paie pe la nas, animalul mișcă botul, ezită puțin și apoi apucă paiele și începe să le mestece lacom. Are urechile înghețate.

Marianne s-a ghemuit pe canapea. Florence i-a ridicat picioarele și a acoperit-o cu un pled. De câteva ori i s-a părut că tânăra râde în somn, murmurând cuvinte fără șir.

Florence a mai pus lemne pe foc și a făcut o prăjitură cu mere din grădină. Mirosul de unt și de scorțișoară parfumează casa. Odată prăjitura pusă la

cuptor, a spălat ustensilele de bucătărie, le-a șters cu grijă și a pus fiecare obiect la locul său.

Tatiana apare în prag, ștergându-și energic cizmele pe preș. Pare frântă, dar zâmbește, cu părul încă plin de paie. Îi trimite un sărut lui Florence și-și aprinde o țigară.

— Gata? Ați terminat?

Florence încuviințează cu o mișcare scurtă din cap.

— Și-ai mai făcut și prăjitură? se miră Tatiana.

O sărută pe obraz, râzând.

— Mama noastră, a tuturor!

Marianne deschide ochii și, timp de câteva secunde, nu știe unde se află. Privirea i se oprește pe fisura din tavan. Pe măsuța de cafea. Apoi pe lemnele din șemineu. Vocea lui Florence și a Tatianei se aud din ce în ce mai tare, prind formă.

— Gata, te-ai trezit? întreabă Tatiana, așezându-se pe brațul canapelei. Nu vrei să respiri puțin aer de mare? Doar n-am venit aici să lenevim!

Marianne se ridică încet, în timp ce Tatiana scoate din dulap trei perechi de cizme, trei pelerine impermeabile și trei găleți.

— Haideți, fetelor, o să strângem scoici, zice ea. Și, întorcându-se spre Florence: Știai că în trecut am câștigat de trei ori campionatul interregional de profil?

Plaja la reflux e imensă — și pustie. Tatiana e în față, cu găleata mare în mână și hotărâtă să câștige. Trebuie spus că e genul care se bate și atunci când nu are cu cine. N-o interesează decât victoriile.

Florence merge împreună cu Marianne, cu pași rari, în liniște, umerii atingându-li-se uneori. Lumina de iarnă e blândă și palidă, cerul albastru, ca pudrat. Bate vântul. Zburlește părul și crapă buzele. Sub pistruii fini, fața lui Marianne începe să se înroșească de frig. Se aude scrâșnetul scoicilor și al moluștelor strivite sub cauciucul cizmelor, apoi vântul mișcă dârele de spumă împrăștiate pe plajă, făcându-le să tremure ca pe niște pachețele de frișcă. Cele două femei nu spun nimic. Respiră doar aerul sărat. Urmăresc pescărușii care se ciondănesc ori se bălăcesc în băltoace.

— Te simți bine? întreabă Florence cu blândețe.

Marianne dă din cap și schițează un zâmbet. Florence își dă seama că încearcă să fie atentă. Să nu se miște prea mult, să nu facă efort.

— Așteaptă-ne aici, dacă vrei, și ne întâlnim mai târziu.

— De acord, zice Marianne și se așază turcește pe nisipul umed.

Florence se îndepărtează câțiva metri, apoi se întoarce să-i facă un mic semn cu mâna. Marianne zâmbește drept răspuns, tremurând din cauza vântului. Îşi strânge mai bine fularul, apoi privește timp îndelungat spre mare. Părul îi gâdilă fața, intrându-i în gură. Își dă câteva șuvițe după ureche și începe să deseneze în nisip cu degetul arătător.

Se gândește la Alice, care a știut imediat că e însărcinată cu ea. Cel puțin așa spunea legenda de familie. De asemenea, voise întotdeauna ca Marianne să-i spună pe nume, nu mama; o chestie pe care o moștenise din anii ‘68, ceva cu egalitatea între generații, vechea autoritate contestată, Marianne nu înțelesese niciodată prea bine, chiar dacă, cu timpul, se obișnuise.

La celălalt capăt al plajei, Tatiana strânge tot mai multe scoici în găleată. Reperează și micile găuri ce indică prezența moluștelor-cuțit, ascunse în nisip și se apleacă în față, băgându-și mâna în buzunarul pelerinei impermeabile, apoi aruncând niște cristale de sare grunjoasă deasupra. Grație acestei tehnici, în câteva secunde moluștele ies din nisip. Încet, dar sigur, iar Tatiana exclamă:

— Ce-mi place! Curată magie!

Apucă apoi molusca, o pune în găleată și țipă la fete:

— Am găsit o grămadă! Soté cu usturoi, va fi genial!

Marianne are fundul ud. I s-a făcut frig. Se ridică și începe să meargă. Adună câteva scoici nu prea adânc înfundate în nisip și se amuză strivind cochiliile goale de moluște-cuțit. Adoră sunetul pe care îl scot. Se apleacă apoi să culeagă un crab mic, îl lasă să se agite puțin în căușul palmei, apoi îl pune înapoi pe nisip, privindu-l cum se îndepărtează șontâc-șontâc. Dar asta, fără să se oprească din drum.

Marea începe să crească. Tatiana strigă că găleata ei e aproape plină, așa că fetele trebuie să se grăbească dacă vor s-o ajungă din urmă. Florence face haz de necaz, nicio șansă, ești prea bună, draga mea, apoi culege o sticlă de plastic pe jumătate strivită și o sanda veche, abandonată. Câțiva metri mai încolo, un pescăruș ciugulește furios o pungă de supermarket.

— Gata! țipă Tatiana ridicând găleata. Am terminat!

Florence aplaudă fericită și aleargă spre ea. Amândouă râd din tot sufletul și încep să danseze, cu mișcări cam stângace din cauza găleților. Pescărușii zboară în cercuri pe deasupra lor și țipă ca apucații.

Văzându-le cum dansează în depărtare, fața lui Marianne se luminează. Zâmbetul ei frumos e din nou acolo, ochii îi strălucesc și inima începe să-i bată normal. Își strecoară câteva scoici în buzunar și se uită spre mare — în acel moment, la orizont, cerul e din nou perfect senin.

Mulțumiri

Mulțumesc în mod special lui Constance Trapenard pentru încrederea pe care a avut-o în mine și pentru entuziasmul neprețuit. De asemenea, lui Maylis de Kerangal pentru sfaturile oferite pe parcursul scrierii acestui roman și lui Laurence Tardieu pentru lectura avizată.